Št. 31 (L. IX. (XX.) — 30. julija 1971

Izdaja za občine: ILIRSKA BISTRICA, IZOLA, KOPER, PIRAN, POSTOJNA in SEŽANA

Primorske NOVICE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI

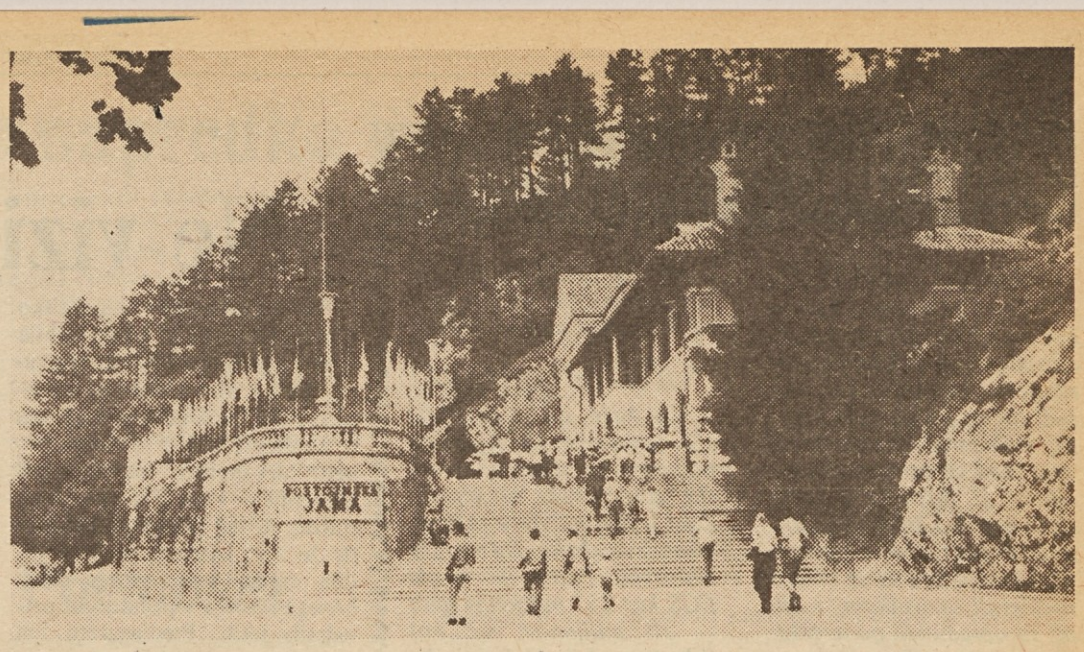

Klasična turistična razglednica Postojnske jame

Odrešujoča voda prihaja

Konec prihodnjega tedna – v petek ali soboto – bo Postojna končno dobila tako dolgo pričakovano in tako zelo potrebno pitno vodo. To je na torkovi seji občinske skupščine sporočil predsednik Miran Fajdiga, ki je povedal, da so bili dan poprej uspešno preizkusili pravkar dograjene črpalne naprave v Malnih pri Planini. Zdaj hitijo s poslednjimi instalaterskimi deli za zagotovitev rednega dobavljanja vode po novem vodovodu. V petek ali soboto prihodnji teden bo torej po njem redno začela dotekati voda v Postojno. Slavnostna otvoritev vodovoda oziroma predaja namenu pa bo naslednji teden. Predsednik Fajdiga je povedal tudi, da pripadniki naše armade že kopljejo jarke in opravljajo druga zemeljska dela za položitev vodovodnih cevi od Postojne proti Pivki.

Tako je vprašanje uspešnega reševanja problematike vodne oskrbe postalo najpomembnejše, čeprav samo dodatna točka obširnega dnevnega reda zadnje seje postojnske občinske skupščine pred njenimi poletnimi počitnicami. Odborniki so menda želeli „pospraviti“ nerešena aktualna vprašanja in so proti pričakovanju z veliko udeležbo ter jedrnato razpravo pripomogli, da je skupščina obdelala vseh 23 točk dnevnega reda. O nekaterih točkah pišemo ali bomo še pisali posebej, o drugih pa naj navedemo samo nekatere glavne značilnosti:

Iz poročila sveta za finance o realizaciji proračunskih dohodkov in izdatkov do konca maja je razvidno, da so dohodki proračuna in temeljne izobraževalne skupnosti do tega časa dosegli 35 % dohodkov, kot jih predvideva letni načrt. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem so dohodki večji za dobrih 13 %. Ta presežek gre skoraj v celoti v korist TIS.

(Nadaljevanje na 12. strani)

Vprašanje kršitve javnega reda in raznih drugih kaznivih dejanj so odborniki obravnavali na podlagi poročil, ki so jih bili podali občinsko javno tožilstvo v Postojni, javno pravobranilstvo v Kopru, občinsko sodišče v Postojni in komandir postaje milice v Postojni Milan Novak.

Odborniki so dopolnjevali poročila s številnimi primeri kršitve javnega reda in miru. Še posebej so kritizirali neustrezne razmere, ki vladajo v mladinskem klubu v Postojni.

Skupščina je dalje odobrila zaključni račun proračuna občine za preteklo leto, zaključni račun prispevkov in davkov občanov za lansko leto, dopolnila

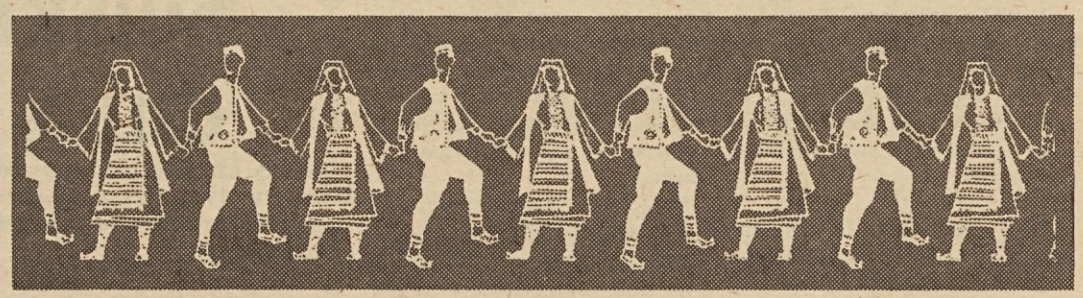

Folklorni festival bo živel

V soboto se je na Titovem trgu v Kopru zaključil XII. folklorni festival. Prireditev je tako po vsebini kot po organizaciji in udeležbi izredno uspela in ne pomeni samo uspešnega zaključka letošnjega festivala, temveč tudi razveseljivega upanja za uspešno nadaljevanje in uveljavitev festivala v prihodnjih letih.

Letošnji festival je bil deležen precejšnjih kritik, prav tako samokritično pa je o njem razpravljal organizacijski odbor na nekaterih posvetih v času festivala, poslednjikrat minulo soboto dopoldne. Ugotovili so, da je festival po svoji deseti izdaji pred dvema letoma sicer napravil skromen korak k izboljšanju svoje vsebine, saj je bil razširjen na 14 dni in obogaten z novimi prireditvami. Vendar bo v bodoče potrebno razmisliti, če so vse te prireditve tudi dovolj turistične. Bežen pregled posameznih delov festivala naj nam pomaga osvežiti spomin in pripombe na te prireditve.

Srečanje treh dežel je izpadlo kot prijetna manifestacija dobrososedskih odnosov med tremi sosednjimi deželami, ni pa ogrelo publike vsebinsko in strokovno. Morda bi posa-

(Nadaljevanje na 12. strani)

Štiri stoletja dolg skok Lipice

V zibelki po vsem svetu slovitih lipicancev so v petek popoldne sredi travnatih jas in drevja izročili namenu novi hotel Maestoso, ki je povzdignil to priljubljeno izletniško točko v najpomembnejše turistično središče v sežanski občini. Hotel je dobil ime po svetovno znanen lipicancu, s katerim se še danes ponaša ta kobilarna.

Direktor „Gostinskega podjetja Sežana“, ki je investitor, Viktor Saksida, je v pozdravnem nagovoru navedel nekaj podatkov o hotelu. Poslopje ima 175 ležišč, 320 restavracijskih sedežev, 6-stezno avtomatsko kegljišče in razne druge prostore, ki spadajo v hotel B kategorije. Na prostoru med hotelom in jahalno šolo oz. hlevi, pa obratuje že od 1. maja letna točilnica, ki je pravzaprav sodoben bife samopostrežnega tipa. Direktor Saksida je poudaril, da je ta 30-milijonska investicija skoraj v celoti delo domačih arhitektov in graditeljev, namreč Koprskega „Invest biroja“, sežanskega „Kraškega zidarja“ in izolske „Opreme“. Poudaril je tudi, da so vso gradnjo podredili strogemu nadzoru Zavoda za spomeniško varstvo in so ves čas še posebej pazili, da bo ves hotelski kompleks ustrezno vkomponiran v stari del Lipice.

Ob otvoritvi hotela je spregovoril tudi predsednik sežanske občinske skupščine Stane Čehovin, ki je med drugim dejal: „Ne samo na ravni podjetja, temveč tudi občine konèujemo s tem objektom pomembno etapo kvalitetnega preseganja dosedanjgea stanja v turizmu naše občine. Lahko rečemo – in to je pravzaprav najpomembnejše – da se danes začenja verifikacija Lipice nasploh, ne samo kot kobilarne, temveč tudi kot turistične celote z bogato tradicijo. V tradicionalnost vklenjena Lipica se danes spaja s sodobnostjo in dela s tem skok, dolg skoraj 4 stoletja.“

Predsednik Čehovin je dalje poudaril, da tega novega lepega hotela

(Nadaljevanje na 6. strani)

Svečanost v Stunjanu

Čeprav deluje Mediteranska poletna šola za morske vede v Strunjanu že mesec dni, bo šele prihodnji ponedeljek, 2. avgusta, njena svečana otvoritev. Naneslo je namreč tako, da glavni predstavniki ustanoviteljev, to se pravi Inštituta za biologijo Ljubljanske univerze in Mediteranskega združenja za morsko biologijo in oceanografijo prej niso mogli vsi ob istem času prispeti v Portorož. Tako je zdaj za ponedeljek popoldne predviden najprej ogled laboratorijev, plovnih objektov in razstave oceanografske opreme, ki jo je prispevala tržaška tvrdka Thalassia, nato pa bo otvoritvena svečanost, na kateri bodo med drugimi govorili predsednica piranske občinske skupščine Jolanda Kos, rektor ljubljanske univerze prof. Mirjan Gruden, rektor univerze na Malti prof. Edwin Borg-Constanzi, član izvršnega sveta SRS dr. Ernest Petrič in drugi.

(jl)

IZREDNA POČITNIŠKA SEJA PIRANSKE OBČINSKE SKUPŠČINE

ŠE VEDNO NIČ JASNEGA

Kaže, da obalne kulturne skupnosti ne bo — Piranski odborniki imenovali nov občinski iniciativni odbor za ustanovitev kulturne skupnosti

Na izredni seji občinske skupščine v Piranu so razpravljali tudi o kulturnih skupnostih. O tem so razpravljali že na klubu odbornikov in tako je kazalo, da bo zato razprava prejšnjega tedna nekoliko krajša. Seja pa se je kljub temu precej zavlekla.

Delo iniciativnega odbora za ustanovitev kulturne skupnosti je trajalo kar nekaj mesecev in v tem času je bilo zbranih precej podatkov in drugega materiala, ki so bili priporočilo pri odločitvi, kakšna naj bi bila kulturna skupnost. Na klubu odbornikov in na seji občinske skupščine pa so odborniki ugotovili, da to delo kljub vsem naporom ni bilo tako, da nanj ne bi imeli pripomb. Tako so odborniki bili mnenja, da osnutek začasnega statuta izhaja iz ugotovitve, da se na obalnem območju ustanovi ena kulturna skupnost. K osnutku statuta ni bilo nobene obrazložitve oziroma utemeljitve, zakaj je iniciativni odbor pripravil predlog za ustanovitev obalne kulturne skupnosti, Vse to bi moralo biti utemeljeno bolj konkretno. Odborniki so menili, da iz osnutka statuta ni razvidno, kaj bi skupna kulturna skupnost pomenila konkretno za nadaljnji razvoj kulturnih dejavnosti v piranski občini. Statut kulturne skupnosti bi moral določati, na kakšen način se bodo v okviru skupne kulturne skupnosti zagotavljala sredstva za nadaljnje razvijanje kulturnih dejavnosti v posameznih občinah in kako se bodo pri tem upoštevale potrebe, ki jih za nadaljnji razvoj kulturnih dejavnosti narekuje gospodarski razvoj posameznih občin. Na seji je eden od odbornikov dejal, da mu ni všeč to, da je v programu razvoja kulturnih dejavnosti poudarek predvsem na profesionalnih institucijah. Izkušnje vendar kažejo, da je resnični temelj te dejavnosti prav na neinstitucionalni dejavnosti, na amaterizmu. Saj ni treba, da se amaterske kulturne skupine merijo s svojim delom s profesionalnimi skupinami, velik uspeh

(Nadaljevanje na 12. strani)

Le pristanišče v Izoli je še vedno tako kot pred leti. Treba pa je iti le nekaj sto metrov stran in Izola ni več staro ribiško mestece temveč pravi industrijski kraj z novimi tovarnami in novimi stanovanjskimi naselji. (Foto: Nada Gašpir)

VREME

Te dni pričakujemo sprva še sončno in vroče. Proti koncu tedna je možno poslabšanje vremena z nevihtami.

SOČA KOPER
TEKSTIL
KONFEKCIJA
OBUTEV
ELEKTROMATERIAL
GOSP. STROJI
KOZMETIKA
KEMIKALIJE
POHIŠTVO
GRAD. MAT.

KO GRE ZA VAŠ DENAR ... za
— VARNOST — ZAUPNOST
— HITROST — NATANČNOST in
— UČINKOVITOST POSLOVANJA
je preudarna odločitev

KREDITNA BANKA KOPER

v Kopru, Ulica JLA št. 5	tel. 21-186
Ulica JLA št. 10/a	tel. 22-841
v Piranu, Gortanova ul. 6	tel. 73-779
v Sežani, Partizanska ulica	tel. 73-066
v Postojni, Ljubljanska 5 a	tel. 21-231
v Ilirski Bistrici, Bazoviška 18	tel. 71-071
v Izoli, Pittonijeva 13	tel. 71-337
v Cerknici, Ul. 4. maja	tel. 79-105
v Starem trgu	

Zunanjepolitični pregled

TEROR V SUDANU

Te besede še nismo uporabili v naslovu, preveč smo jo citirali po vojni. Zdaj jo uporabljamo zavestno, ker najbolj točno ponazoruje položaj v Sudanu. Ta dežela na meji med arabsko in črnsko Afriko je doživela v štirih dneh kar dva državna udara: udar in protiudar. Organizatorji protiudara so se krvavo maščevali upornikom, z njimi so obračunali po načelu: oko za oko. To načelo so uporabljali v srednjem veku, v arabskem svetu ga še danes.

V Kartumu so zaprli več tisoč ljudi, mnoge so brez pravega sodnega procesa enostavno likvidirali. Odmevi v arabskem svetu so bili različni, citirali bomo le egiptovski tisk. V Kairu so ostro obsodili maroškega kralja Hasana, ker je dal ustreliti nekaj generalov, ki so hoteli zrušiti stari sistem. Kairski tisk odobrava akcije Nimeirija, ker je zadušil upor in dal zapreti na tisoče ljudi. Močni človek Libije general Gadafi je osebno čestital Nimeiriju, njegovo zmago opisuje kot utrditev arabske stvari.

Pustimo ob strani ta krvavi obračun, dogodki v Sudanu so potisnili uro zgodovine nazaj. Arabskega vrha še dolgo ne bo, Sudan je pretrgal stike z Irakom. Druge fronte proti Izraelu ne bo, palestisnki komandosi so raje pribežali v Izrael, kot bi se predali jordanskim oblastem. Komandosi so kot vojaška sila na tleh, malo je verjetno, da bi njih voditelj Arafat še užival zaupanje arabske javnosti.

Izrael zavlačuje rešitev sueškega vprašanja, prav nič ne kaže, da bi lahko to vodno pot aktivirali v enem letu. Izraelci čakajo, takole rezonirajo: drugo leto bodo ameriške predsedniške volitve, Nixon bo moral upoštevati glasove ameriških Židov.

Mir na Srednjem vzhodu je v mnogočem odvisen tudi od miru med samimi Arabci.

VRATA SE ODPIRAJO

Vse kaže, da bo Britanija s 1. januarjem 1973 postala polnopravna članica evropske gospodarske skupnosti. Zdaj trkajo na vrata te organizacije še Irska, DAnska in Norveška. Potem bo imela EGS kar 257 milijonov ljudi — 50 milijonov več kot Združene države! Lahko bo govorila v prvi osebi tudi s Sovjetsko zvezo. In če upoštevamo, da je London središče Commonwealtha (tu sta Indija, Pakistan, Avstralija itd.), potem je slika EGS še bolj impozantna.

Te dni se je mudil v skandinavskih deželah francoski zunanji minister Maurice Schumann, njegovi pogovori s skandinavskimi državniki so bili konkretni. Mnogi si silno veliko obetajo od angleške udeležbe: Anglija ima velike izkušnje, dala bo širino, pa tudi moralno legitimacijo tej skupnosti.

V AMERIKO!

Zahodni listi poročajo, da bo predsednik Tito oktobra obiskal Združene države. Ob tej priliki bo obiskal tudi letno rezidenco predsednika Nixona v Kaliforniji — San Clemente. Menijo, da bo pozneje prišel v Združene države tudi Nicolae Ceausescu, predsednik Romunije. Dobro je še v spominu, da je predsednik Nixon lani jeseni obiskal Jugoslavijo. Bil je prvi državnik, ki je bil v Kumrovcu.

Romunija je nedavno dobila status privilegirane države v trgovini z Združenimi državami. To je za Romunijo velik plus. Zahodni viri poročajo, da je Ceausescu lani obvestil Kitajce o Nixonovi želji, da obišče Kitajsko.

Prav gotovo bo obisk našega predsednika v Združenih državah velik mednarodni dogodek.

VSI ZBORI REPUBLIŠKE SKUPŠČINE O PREDLOGU STALIŠČ O DOLGOROČNEM DRUŽBENEM RAZVOJU SLOVENIJE

Ne vizija — temeljna usmeritev!

Na zasedanju republiške skupščine prejšnjo sredo je bila med najpomembnejšimi točkami, ki so bile tokrat na dnevnem redu, prav gotovo razprava o predlogu stališč o dolgoročnem družbenem razvoju SR Slovenije — torej o predlogu stališč, ki naj pomenijo nekakšna že zelo izdelana okvirna vodila našega vsesplošnega družbenega razvoja v prihodnjih petnajstih letih. Predlagatelji teh stališč so republiški izvršni svet, republiški sindikati in republiška gospodarska zbornica.

Uvodne misli v zvezi s predlogom stališč o dolgoročnem družbenem razvoju Slovenije je poslancem vseh zborov republiške skupščine podal predsednik izvršnega sveta Stane Kavčič, za njim pa sta spregovorila v imenu obeh sopredlagateljev še Tone Kropušek in Leopold Krese.

Zdi se — je med drugim dejal Stane Kavčič — da pomeni takšno oblikovanje dolgoročnega razvoja v današnjih časih, ko nas vsak dan tarejo povsem konkretni problemi, nekakšen beg v vizijo prihodnosti, da je to nekakšen beg pred vsakdanjo resničnostjo.

Vendar to ni res!

Teža vsakodnevnih in trenutnih problemov bi bila — lahko rečemo — še večja in reševanje teh vprašanj še bolj obremenjeno z neposrednim prakticizmom, z večjimi kompromisi in nenačelnimi rešitvami, če hkrati ne bi imeli tudi povsem oprijemljive vizije za nekoliko daljše obdobje, iz katere bomo v teh vsakodnevnih rešitvah lahko uporabili dogovorjeno (oziroma nakazano) temeljno usmeritev našega razvoja.

Zato menim, je še dejal Stane Kavčič, da naš sedanji položaj prav terja takšen vsesplošni dolgoročni koncept — da bi se pravzaprav nujno morali lotiti njegove izdelave, če ga ne bi že doslej pripravili.

Takšna projekcija, ki sedaj o njej razpravljamo, pa nam bo gotovo v mnogočem lahko pripomogla tudi k takojšnjemu reševanju mnogih problemov, saj bomo navsezadnje že jeseni izdelovali prihodnji srednjeročni načrt, se pravi načrt za obdobje naslednjih petih let, ta srednjeročni načrt pa bo kajpak že temeljil na projekciji našega dolgoročnega razvoja.

Ob ocenjevanju sedanjih stališč o dolgoročnem družbenem razvoju Slovenije smo prišli tudi do nekaterih ugotovitev, ki so — kot je dejal Stane Kavčič — pravzaprav še pomembnejše od pripravljenega teksta razvojnih projekcij.

Ena teh je prav gotovo ugotovitev, da je v zavest širokega kroga naših ljudi že prodrlo spoznanje, da je treba (čeravno, denimo, vedno ne gospodarimo v tem smislu!) vsaj razmišljati na daljši rok, če hočemo z rešitvami doseči zares dolgotrajne učinke.

V imenu slovenskih sindikatov, ki so sopredlagatelji predlaganih stališč o našem dolgoročnem razvoju, je Tone Kropušek poudaril, da se sindikati vseskozi zavzemajo za dokument, ki naj bi spodbujal in usmerjal prakso dolgoročnega programiranja razvoja na vseh ravneh.

Dejal je še, da je interes delavcev, organiziranih v sindikatih, predvsem usmerjen v vprašanja, v kakšnih materialnih možnostih se bo odvijal razvoj odnosov med delovnimi ljudmi, pa v to, kako bomo obvladovali za sedaj še neizogibne socialne razlike in pa, kako se bomo usmerili h konstituiranju čimbolj integrirane slovenske družbe.

Leopold Krese pa je v imenu republiške gospodarske zbornice poudaril pomembnost dejstva, da so pri pripravljanju sedanjega predloga razvojnih stališč (predloga dokumenta, ki je povzetek obsežnega strokovnega gradiva in rezultatov mnogih strokovnih raziskav) sodelovali tudi strokovnjaki iz neposredne operative — se pravi iz gospodarskih organizacij, ki bodo pravzaprav nosilke in izvrševalke dolgoročnih razvojnih konceptov naše republike.

Stališča, ki so sedaj pred nami, potemtakem niso nekakšni kabinetni načrti, ampak so povsem otipljiva podlaga, izvirajoča iz našega realnega stanja.

Poslanci republiške skupščine so v razpravi (razpravljali so tako v republiškem zboru kot v enotnem zboru delovnih skupnosti) sedanja stališča o dolgoročnem razvoju — kajpak njihov predlog — še v marsičem konkretno dopolnili, pač vsak s svojega neposrednega področja.

V skupščinskem sklepu, ki so ga slednjič sprejeli v obeh zborih, je rečeno, da so predlagana stališča o dolgoročnem razvoju sprejemljiva kot osnova, na temelju katere bo posebna skupščinska komisija (to 22-člansko komisijo na čelu s Stanetom Kavčičem so izvolili že takoj na zasedanju) hkrati s pripombami iz poslanske in drugih razprav pripravila resolucijo o dolgoročnem razvoju naše republike — in to že letos jeseni.

Šolskih pet dni v tednu

Seveda pa bodo petdnevni pouk v tednu uvedle v novem šolskem letu (1971/72) samo tiste šole, ki se bodo ravnale po ustreznem šolskem koledarju in po prilagojenem predmetniku oziroma učnem načrtu

Republiška skupščina je po skrajšanem postopku sprejela zakonski predlog (republiški odbor je o tem odločal na svojem zadnjem zasedanju v sredo) o spremembah in dopolnitvah zakona o petdnevnem delovnem tednu v Sloveniji. Za tem nekolikanj zapletenim in dolgim nazivom zakonskega predloga (ki je medtem, po sprejetju, torej postal že zakonsko določilo) je vprašanje, ki je bilo odprto pravzaprav že precej dolgo — vse, od uvedbe splošnega petdnevnega delovnega tedna pri nas: vprašanje, kako je z uvedbo petdnevnega tedna tudi v šolah, pri pouku. Prav to vprašanje pa rešuje novo sprejeti republiški zakon.

Ob razlagi tega novega zakona vsaj na kratko opišimo tudi „kronologijo“ vseh priprav, ki so privedle do sedanje uresničitve načela, naj velja pri nas splošni petdnevni delovni teden — naj velja potemtakem tudi za šole.

Že določila splošnega zakona o petdnevnem tednu v Sloveniji so pooblaščala republiški sekretariat za prosveto in kulturo, naj le-ta pripravi vse potrebno, da bi petdnevni tedenski pouk na 4 osnovnih šolah v Kranju ter na 7 osnovnih šolah in v eni gimnaziji v Mariboru — vse že v drugem polletju šolskega leta 1967/68. Vzrok za izbiro teh dveh mestnih središč je bil v tem, da sta Kranj in Maribor izrazita industrijska kraja, kjer je velik del staršev že imel proste sobote — pa so se zategadelj pojavile želje, naj bi ob sobotah imeli prosto tudi otroci v šolah.

Z ustreznim šolskim koledarjem (ki je bil šele začasen) je tudi po poskusni uvedbi petdnevnega učnega tedna ostalo celokupno število dni v šolah neokrnjeno — saj so se zaradi uvedbe prostih sobot nekoliko skrčile zimske in letne počitnice, pa tudi med prazniki so imeli učenci le toliko prostih dni kot njihovi zaposleni starši. Pedagoška služba, ki je spremljala ta poskus, je ugotovila, da uvedb prostih sobot ni ogrozila vzgojno izobraževalnih šolskh rezultatov. Določene organizacijske in didaktične težave, ki so se vendarle pokazale, pa so šole odpravile z dobro organizacijo pouka in skrbnimi delovnimi načrti.

Uspeh tega poskusa je vzbudil veliko zanimanje med šolskimi delovnimi skupnostmi — in že v naslednjem šolskem letu je na petdnevni teden prešlo še 31 osnovnih šol in 6 gimnazij v Sloveniji, še leto pozneje pa so jim sledile še druge. V pravkar minulem šolskem letu je uvedlo v Sloveniji petdnevni pouk že 71,4 % vseh centralnih oziroma samostojnih osnovnih šol in 64,3 % posebnih osnovnih šol — tako da ima proste sobote že skoraj 75 % učencev osnovnih šol, se pravi velika večina.

Revidirani predmetnik in učni načrt, ki bosta uveljavljena v prihodnjem šolskem letu, pa bosta v veliki meri pomagala, da bodo petdnevni pouk brez težav lahko uvedle prav vse osnovne šole v Sloveniji.

Določila novega republiškega zakona pravijo, da osnovne in srednje šole ter šole o poklicnem izobraževanju in o urejanju učnih razmerij že v novem šolskem letu (1971/72) lahko preidejo na petdnevni delovni teden — kajpak v soglasju z ustanoviteljem in potem ko dobijo privoljenje republiškega sekretarja za prosveto in kulturo. To privoljenje bodo dobile, če se bodo ravnale po šolskem koledarju za petdnevni delovni teden ter po prilagojenem predmetniku in učnem načrtu, kar bo za vsako šolo preveril republiški zavod za šolstvo.

KAJ TUDI OVIRA STABILIZACIJO NAŠEGA GOSPODARSTVA

Ne osebni dohodki ampak ostali prejemki

Obrzdati bi bilo treba nadurno delo, terenske dodatke, nadomestila za uporabo lastnega avtomobila, stroške za reprezentanco, kredite posameznikom, potovanja v tujino in podobno

Sedanja nestabilna gibanja v gospodarstvu in družbi najresneje ogrožajo osnove sistema, ki ga skušamo oblikovati do konca, ugotavlja gradivo o „nekaterih osnovnih vprašanjih nestabilnosti in stališčih in predlogih Zveze sindikatov za njihovo rešitev.“

To gradivo je rezultat skupnega dela predsednikov republiških svetov Zveze sindikatov, centralnih odborov strokovnih republiških svetov, centralnih odborov sindikatov ter predsednika in sekretarja Zveze sindikatov Jugoslavije. Končno verifikacijo teh stališč bo dalo predsedstvo sindikatov na seji.

Po mnenju sindikatov je za sedanje razmere značilna vedno večja inflacija in neučinkovitost ekonomskih ter političnih struktur, da bi jo zajezila. Delavci zaradi tega upravičeno zahtevajo od vseh samoupravnih in političnih struktur v družbi, da morajo biti vse akcije na področju stabilizacije konkretne. Sindikati prav tako vztrajajo pri odgovornosti za izvajanje teh akcij, vključno tudi odstavitev vseh nosilcev gospodarskih in političnih funkcij, ki nočejo ali pa ne morejo izvajati sprejete politike.

V skladu s takšnim stališčem o konkretnosti akcij predlagajo sindikati vrsto ukrepov, ki naj omogočijo stabilnejše gospodarjenje. Menijo, da naraščanje osebnih dohodkov ni takšno, da bi ga bilo treba obrzdati, visoki pa so ostali prejemki, kot n. pr. nadurno delo, terenski dodatki, nadomestilo za uporabo lastnega avtomobila in stroški za reprezentanco, krediti posameznikom, potovanja v tujino in podobno. Zaradi tega bi bilo treba z družbenim dogovorom določiti kriterije za takšne prejemke, ob mesečnih obračunih osebnih dohodkov pa prikazati kolektivu tudi vse druge prejemke zaposlenih.

Sindikati predlagajo med drugim tudi naslednje ukrepe:

— Z ostrejšimi davčnimi stopnjami obdavčiti nepremičnine in imovino ter vse dohodke občanov, ki imajo značaj rente.

— Obdržati družbeno kontrolo cen tistih izdelkov, ki odločilno vplivajo na življenjsko raven delavcev.

— Stimulirati najsposobnejše kadre z delitvijo dohodka in osebnih dohodkov, kar lahko zmanjša fluktuacijo strokovnjakov v državi in preprečiti njihov odhod v tujino.

— Ustanoviti kredite za gradnjo vil in vikendov ter kreditov za uvoženo blago široke potrošnje.

— S selektivno investicijsko politiko ustaviti oz. odložiti gradnjo negospodarskih objektov, posebno za upravne organe, finance, zavarovanje in pravosodje ter gospodarskih objektov, ki niso direktno povezani s proizvodnim procesom.

— Zagotoviti redno izplačevanje osebnih dohodkov v delovnih organizacijah s pozitivnimi poslovnimi rezultati in v primeru, ko so začasno nelikvidne.

— Prepovedati uvoz luksuznega blaga, oz. ga visoko obdavčiti in končno.

— Zmanjšati vsoto deviz za turistična potovanja, ukiniti potovanja v tujino na kredit in uvesti takse za skupinska potovanja v tujino.

KONKRETNI PREDLOGI SLOVENSKIH GOSPODARSTVENIKOV

KAKO PRETRGATI VERIGO NELIKVIDNOSTI

Medsebojna poravnava terjatev bi bila samo knjigovodska operacija, ki nikakor ne more nadomestiti manjkajočih sredstev na začetku nelikvidnostne verige

Trenutno gospodarstveniki, zlasti v drugih republikah, mnogo govore o kliringu, ki naj bi rešil zamotan in skorajda nerešljiv gospodarski položaj v državi. Toda druga skupina slovenskih gospodarstvenikov trdi, da jugoslovanski kliring ne more v celoti rešiti problema, kajti medsebojna poravnava terjatev bi bila samo knjigovodska operacija, ki nikakor ne more nadomestiti manjkajočih sredstev na začetku nelikvidnosti verige. Skupina slovenskih gospodarstvenikov je izdelala obsežno študijo stanja, hkrati pa predložila tudi predloge, kaj bi bilo treba storiti, da bi se slovensko in jugoslovansko gospodarstvo rešilo nelikvidnosti.

Najprej bi morali izvesti splošno in obvezno klirinško poravnavo v okviru cele države, pri čemer bi odkrili primarne povzročitelje nelikvidnosti. Ko bi bilo to opravljeno, ko bi namreč tiste primarne povzročitelje, ki že vrsto let povzročajo nelikvidnost, odkrili, bi morali proti njim takoj in odločno ukrepati, ne glede na to, kdo so in koliko njihovo podjetje v jugoslovanskem gospodarstvu pomeni. Potrebno bi bilo te povzročitelje nelikvidnosti ali sanirati ali pa likvidirati. Prvenstvenega pomena bi bilo hkrati ugotoviti in sankcionirati tudi subjektivno krivdo za njihovo nelikvidno poslovanje.

Vzporedno s tem bi morali revidirati obstoječe predpise, ki so vperjeni zoper nelikvidne plačnike in iz teh predpisov odstraniti vse pomanjkljivosti. Namreč prav te pomanjkljivosti vsebujejo luknje, skozi katere uhajajo nesolidni partnerji. Zagotoviti bi morali natančno kontrolo, ki bi morala imeti preventivni in represivni značaj, kajti položaj v gospodarstvu prav na področju likvidnosti in nelikvidnosti se v Jugoslaviji ne bo izboljšal prej, dokler ne bo poslovna morala in finančna disciplina tudi ostro „sankcionirana. V vseh tistih primerih, ko investitorji ne izpolnjujejo svojih obvez, bi morali investicije odločno ustaviti, ne glede na posledice. In med zelo pomembnimi sklepi, ki bi jih morali sprejeti: prenehati bi bilo treba s fetiširanjem materialnih pokazateljev proizvodnje, ki se vzdržujejo umetno s fiktivnimi sredstvi in na račun upnikov ter sprejeti splošno načelo, da lahko vsakdo posluje samo v obsegu realnih sredstev, s katerimi razpolaga. Lahko so ta sredstva njegova ali pa so bančni viri. Tudi inšpekcijske službe bi že na podlagi obstoječih predpisov, odlokov in zakonov lahko odločneje ukrepale, kar bi znatno pripomoglo k boljšemu stanju na področju poslovne morale in finančne discipline v jugoslovanskem gospodarstvu. To vse so zelo preprosti in konkretni predlogi iz bogate analize, ki bi se dali uresničiti v zelo kratkem času in z razmeroma učinkovitimi posledicami.

REPUBLIŠKI ZBOR SR SLOVENIJE SPREJEL:

Beneficiranje turističnih kreditov

Republiški zbor skupščine SR Slovenije je sprejel zakonski predlog izvršnega sveta Slovenije o udeležbi republiških proračunskih sredstev v obliki beneficiranja obresti za turistične kredite. V sklepu zbora je rečeno da naj izvršni svet Slovenije izdela dokončno besedilo zakona, pri čemer naj prouči vse pripombe poslancev ter tako prečiščeni tekst zakona predloži skupščini do 15. septembra.

Na predlog zakona pravzaprav ni bilo bistvenih pripomb in so ga poslanci tako rekoč soglasno sprejeli, pri čemer je bila poudarjena nujnost takega zakona. Poslanec Ivan Kreft je izrazil dvom, če prioritetni postopek za dovoljenje udeležbe republiške benefikacije pravično upošteva investicijske naložbe v zdravstveni turizem. Fran Gerber se ni povsem strinjal, da je predlog zakona izložil mižnost republiške benefikacije za investicije v letalskem prometu predvsem v letališke zgradbe in v nujno potrebno infrastrukturo letališč. Poudaril je, da ima letalski promet pomembno vlogo tudi v turizmu, da so letališča doslej uživala podporo družbe, da iz lastnega dohodka niso sposobna kompletirati modernejšo letalsko uslugo in da je to vprašanje treba urediti, če že ne stem pa s posebnim zakonom, v katerem bo uzakonjena družbena pomoč letališčem, ki postajajo prav gotovo pomemben činitelj v gospodarskem razvoju neke dežele. Predstavnik ljubljanske banke Stane Zagoričnik pa je opozoril, da predlagani postopek za pridobivanje pravice do beneficiranja obresti ne stimulira bank, ker mora investitor skleniti kreditno pogodbo z banko, pri čemer niti investitor niti banka še ne vesta ali bo projekt tudi uspel v natečaju za beneficiranje obrestne mere. V tem primeru banka sprejema riziko, ker ne ve kakšni bodo pogoji odplačevanja, zaradi česar tudi ne more usmerjati svoje kreditne politike. Po njegovem mnenju bi moral biti ta postopek obraten.

To so bile pravzaprav edine pripombe na predlagani zakonski osnutek, zato lahko skoraj z gotovostjo računamo, da bomo že v jeseni imeli slovenski zakon o udeležbi republiških proračunskih sredstev v nadaljnjem turističnem investiranju.

Slaba kadrovska struktura - cokla napredka

Med najpomembnejšimi točkami dnevnega reda nedavne seje sežanske občinske skupščine je bila vsekakor razprava o analizi kadrovske strukture v največjih družbenih delovnih organizacijah na območju sežanske občine. Analizo je po naročilu občinske skupščine in občinskega sveta izdelala sežanska Delavska univerza. Zajela je 56 delovnih organizacij s skupno nad 3.200 delovnimi mesti.

Ugotovitve analize so porazne. Samo 33 % zaposlenih na zajetih delovnih mestih dela neposredno v proizvodnji. Največ – 35 % – jih dela v tehničnih službah kar 19 % v upravah in 13 % pri vzdrževanju in pomožnih službah.

Skoraj polovica delovnih mest je nepravilno zasedena. Namesto potrebnih 436 priučenih delavcev jih dela kar 1221, kar gre seveda v škodo delovnih mest, za katera so potrebne poklicna, srednja, višja ali visoka šola. Podobna neustrezna zasedenost vlada v drugih kategorijah, tako da je skupaj kar 1.570 nepravilno zasedenih delovnih mest. Največji primanjkljaj ustrezno zasedenih delovnih mest velja za mesta, ki zahtevajo višjo ali visoko šolo.

Na vodilnih delovnih mestih ima samo slaba tretjina zaposlenih ustrezno visoko izobrazbo, kar 16 % pa je celo samo priučenih delavcev. Boljše je stanje v tehničnih službah in v proizvodnji. Najboljša je struktura kadrov v elektrostroki, dobro so zasedena tudi strokovna mesta vodovodnih instalaterjev in kvalificiranih zidarjev, večina drugih poklicev oziroma delovnih mest pa je deficitna.

Odborniki so ugotavljali, da je tako stanje posledica neustrezne kadrovske politike v preteklih letih. Opozorili so, da se tudi še danes mnogi odgovorni uslužbenci po podjetjih vse premalo zavedajo, kako napačna kadrovska politika škoduje ne samo poslovanju in uspehom dotične delovne organizacije, temveč je hkrati cokla gospodarskemu razvoju vsej okolici. Skrajni čas bi bil, da v zavest vseh gospodarstvenikov in tistih, ki se ukvarjajo s kadrovsko politiko delovnih organizacij prodre spoznanje, da vključevanje mladih, strokovno usposobljenih ljudi v proizvodnji in sploh v gospodarjenje ni morda kakšno aktivistično geslo, temveč življenjska nuja za uspešen razvoj vsakega podjetja posebej, s tem pa tudi zadovoljiv razvoj celotnega gospodarstva občine. Najboljši dokaz za to so podjetja, v katerih že nekaj časa izvajajo smotrno kadrovsko politiko in so se iz nekdaj kritičnih gospodarskih organizacij povzpela med uspešna podjetja.

Slovenci gredo v Rim

Predsednik vlade Emilio Colombo bo predvidoma septembra sprejel zastopstvo slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Tako je vsaj sporočil slovenskima svetovalcema Lovrihi in dr. Štoki predsednik deželne vlade Furlanije – Julijske krajine dr. Alfredo Berzanti, ki so ga podpisniki „decembrske spomenice" minuli mesec prosili za intervencijo.

Pomembna novica je prišla po osmih mesecih upravičenega pričakovanja ugodnega odgovora. Tretjega decembra lani je namreč 27 predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, ki predstavljajo vse slovenske politične barve, slovenske gospodarske in kulturne organizacije in kar je najpomembnejše, Slovence iz vseh treh pokrajin (tržaške, goriške in videmske), poslalo predsedniku Colombu posebno poslanico. V njej Slovenci v Italiji izčrpno tolmačijo svoj položaj in navajajo potrebne ukrepe v njihov prid.

Predvsem se v tej spomenici zanimajo za ukinitev še vedno veljavnih, s šovinizmom in nacionalno nestrpnostjo obarvanih fašističnih zakonov, ki delujejo v pravem nasprotju s proklamiranim in v marsičem tudi ustvarjalnim ozračjem večjega razumevanja za nacionalne pravice slovenskega človeka v Italiji.

Podpisniki spomenice v nadaljevanju razčlenjujejo pristojnosti države, dežele Furlanije – Julijske krajine in lokalnih oblasti glede „slovenskih vprašanj," ki jih je treba tudi natančno zakonsko sankcionirati. Vprašanje pristojnosti je bistvenega pomena, saj so bili dežela oziroma njena zakonodajna izvršna oblast brez pravih možnosti za urejanje najbolj bistvenih vprašanj. Čeprav so deželi Furlaniji – Julijski krajini tudi in povsem zaradi prisotnosti številčno močne slovenske narodne skupnosti dodelili avtonomijo, je taisti deželi ustavno sodišče izpodbijalo upravičenost zakonskega urejanja slovenskih vprašanj oziroma so v deželni skupščini sprejeti zakonski osnutki po več let tavali po labirintu rimskih zakonodajalnih domov, da bi jim priznali pravnomočnost. V primeru Škrkovega zakonskega predloga o kaznovanju nacionalne nestrpnosti je prej izteklo mandatno obdobje rimskega parlamenta, kot pa je zakonski osnutek prispel do zadnje etape. Z razpustitvijo obeh domov pa se je moral v Trstu začeti ves postopek znova!

Slovenci v Italiji ter politične stranke, ki združujejo Slovence, pozdravljajo Colombovo sporočilo, hkrati pa izražajo tudi svoje nezadovoljstvo, da so morali toliko čakati, po mnogih poskusih, da bi njihove zadeve reševali na drugih, predvsem nižjih ravneh.

Poslanica in predviden sprejem pri predsedniku vlade sta pomembna dogodka v kroniki počasnega, pa vendar vse bolj učinkovitega dialoga med Slovenci in italijansko državo. Ob poslanici je ustvarjena enotnost vseh slovenskih političnih oziroma narodnoobrambnih sil in prvič uresničena doslej samo proklamirana nujnost, da morajo Slovenci, kljub politični in ideološki raznobarvnosti, enotno nastopati, kadar gre za reševanje njihovih elementarnih narodnostnih pravic.

(ig)

Zlata roža Portoroža

Portorož – pravzaprav pa z njim vsa Jugoslavija – bo letos dobil še en festival. V soboto 7. avgusta ob 20.30 se bo z vrta nove restavracije „Ljubljana" v Portorožu začel televizijski prenos poletne parade večno mladih in vedno priljubljenih melodij. Gre za festival najbolj priljubljenih popevk vseh časov, festival, ki naj bi postal tradicionalen in vsekakor zasluži vso pozornost. Strokovnjaki na polju zabavne glasbe sodijo, da bo to edinstveni glasbeni spektakel „preverjene" dobre glasbe. Največje svetovne uspehe Ever Greene – bodo iz srca zapeli naši najboljši vokalni solisti, med njimi Arsen Dedić, Elda Viler, Nada Knežević, Tihomir Petrović, Lado Leskovar, Lidija Kodrič, Jimy Stanić, Marjana Deržaj, Ljupka Dimitrovska, Kičo Slabinac in drugi.

Glasbo za vse popevke je priredil skladatelj Jože Privšek, ki bo tudi dirigiral velikemu revijskemu orkestru RTV Ljubljana. Režiral bo Anton Marti, scenografijo bo pripravil Vladimir Rijavec, glasbeni urednik pa je Dušan Hren.

Pravzaprav se bo festival „Zlate rože Portoroža" začel že v nedeljo 1. avgusta z glasbenim showom, ki ga bo skupina udeležencev poznejšega televizijskega prenosa priredila v portoroškem hotelu Riviera. Take prireditve se bodo v naslednjih dneh zvrstile še v hotelih Palace, Metropol Lucija, Simonov zaliv in Piran in bodo poleg glasbenih točk in zabavne konferanse vsebovale tudi nagradne kvize, za katere je nagrade pripravila portoroška „Droga". Lepa presenečenja za udeležence in za publiko omenjenih prireditev je pripravila tudi Ljubljanska banka.

Med posebnosti festivala sodi tudi način izbire najboljše popevke. Organizatorji so se nalašč izognili dejanskemu tekmovanju, ker bi to odbilo udeležbo najboljših vokalnih solistov; nihče namreč noče biti slabši kot drugi. Tako ne bo nikakršne žirije, pač pa bodo pevci sami pred televizijskimi kamerami glasovali za tistega kolega ali kolegico, ki bo po njihovem mnenju napravil najboljši vtis, bodisi samo z izbiro melodije, bodisi z načinom podajanja pesmi in podobnim. Vsak pevec bo lahko glasoval samo za enega pevca ali pevko, seveda pa ne sam zase. Sešteti glasovi bodo pokazali, kdo bo letošnji nosilec „Zlate rože Portoroža". To dragoceno trofejo bo lahko obdržal leto dni do nove parade vedno priljubljenih melodij prihodnje leto. Kakor že rečeno: „Zlata roža Portoroža" naj bi postala tradicionalna prireditev.

(je)

SAMOUPRAVNO SPORAZUMEVANJE

26.000 LJUDI SE JE ODDAHNILO

S soglasjem k sedmim samoupravnim sporazumom o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov, ki ga je izreklo predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev v družbenih dejavnostih Slovenije, se je prižgála zelena luč za verifikacijo, vpis v register in uveljavitev težko pričakovanih samoupravnih sporazumov na področju družbene dejavnosti. Tako si bo lahko oddahnilo več kot 26.000 delavcev v visokih in višjih šolah, v bolnišnicah, zdravstvenih domovih, zavodih socialnega zavarovanja, v dijaških domovih, gledališčih, delavskih univerzah in knjižnicah, ki že komaj čakajo na njihovo uveljavitev.

Predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev v družbenih dejavnostih Slovenije je odločilo izreči o predlaganih samoupravnih sporazumih svoje soglasje, ker vsi upoštevajo bistvene pripombe sindikatov in ker so skladni z zakonom in družbenim dogovorom o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov. Zagotavljajo delitev ustvarjenega dohodka po rezultatih dela in skladno z načelom „za enako delo – enako plačilo". Hkrati pa urejajo tudi izplačevanje iz skladov skupne porabe in iz naslova materialnih stroškov, kakor je to predvideno s splošnim družbenim dogovorom za družbene dejavnosti.

Sedaj gre samo še za vprašanje, v kolikšnem času bo verifikacijska komisija predlagane samoupravne sporazume potrdila, kajti uveljaviti jih je mogoče šele po vpisu v register. Ta pa ni mogoč brez potrdila komisije.

Do kdaj bo EAŠC v Kopru še v tako neustreznih prostorih?

Tako se sprašujejo vsi tisti, ki poznajo izredno pereče razmere, v katerih dela ta kolektiv s 600 dijaki iz treh obalnih ter sežanske, postojsnke in ilirsko-bistriške občine.

Materialno stanje šole se ni nič spremenilo na bolje, odkar so bili leta 1969 izvedeni verifikacijski pregledi in je bil postavljen rok za dosego pogojev za verifikacijo.

Oddelki še vedno domujejo v raznih zgradbah (na pomoč jim je prišla s tremi učilnicami DU Koper); nekateri oddelki pa so v prostorih, ki prav nič ne sodijo k učilnicam. Nič čudnega, če so pojavi bolezni med dijaki in profesorji zelo pogosti. Če dosegajo določene uspehe, je to nedvomno dokaz izredne dobre volje in požrtvovalnosti na obeh straneh, pa tudi skrajne potrpežljivosti.

Vendar včasih prekipi. Razredi, ki delajo v najtežjem, so tudi sami sprožili akcijo – da tako rečemo „trkanja na vrata", da bi se stvar morda le zganila z mrtve točke. Začeli so s članki opozarjati na nevzdržne razmere pri njih.

Kje so vzroki? Priznati je treba, da si je občina Koper veliko prizadevala in si še prizadeva v sodelovanju s šolo, da bi zadevo rešila. Že lansko jesen je najela 2,600.000 din kredita, kar naj bi skupaj s prvim delom posojila RIS (750.000 din) omogočilo prvo etapo izgradnje novih prostorov. Invest-biro Koper je tudi že izdelal načrte za celotno adaptacijo in dograditev. To bi izvedli po etapah. Največja ovira pri vsem je – preselitev prostorov Komunalnega servisa, ki so tik ob šoli. Pristojni občinski organi se zdaj dogovarjajo v tej zvezi. Servisu je že dodeljeno zemljišče za novo lokacijo.

Sodeč po vsem tem, se stvari počasi le premikajo k cilju – na bolje. Toda prepočasi za kolektiv, ki se mora iz dneva v dan bati, da se mu omet s stropa spet ne podere na glavo. Predolg mu je vsak teden, vsak dan zavlačevanja.

Po zadnji odločbi republiškega sekretariata za prosveto in kulturo bi moral ustanovitelj zagotoviti šoli vsestranske pogoje za delo do začetka šolskega leta 1973/74. To pa pomeni, da bi morala biti do takrat končana celotna adaptacija, torej vse faze izgradnje.

Pred letom dni je bila zadeva že tik pred pragom rešitve in smo ob tem času zapisali: dijaki EAŠC iz Kopra se poslavljajo od šole v upanju, da se bodo jeseni vmili v 6 novih učilnic prvega novega trakta. Letos ne moremo zapisati niti tega.

In vendar smo v tem obdobju – če se le za streljaj ozremo okrog nas – investirali težke milijarde, vgradili stotine, tisoče ton železobetona. Nedvomno bi moral poleg skupščine Koper pokazati več razumevanja tudi kdo drugi. Že zdavnaj bi se bili morali dokopati do spoznanja, da se bodo najbolje obrestovale naložbe v izobrazbo in vzgojo naše mladine.

DRUGI ZAKONSKI OSNUTEK O ZAŠČITI SLOVENCEV V ITALIJI

Dobrodošla pobuda

Preddopustniško obdobje je prineslo Slovencem v Italiji v nekaj dneh kar dvoje spodbudnih sporočil. Pred dnevi je prišlo sicer dolgo pričakovano Colombovo vabilo v Rim v septembrskih dneh, nato pa je poslanec Socialistične stranke Italije odvetnik Loris Fortuna v Hotelu Della Ville v Trstu v krogu strankinih deželnih in lokalnih voditeljev na posebni tiskovni konferenci sporočil, da je 15. julija, skupaj z uglednimi sopodpisniki svoje stranke vložil v rimskem parlamentu zakonski osnutek o zaščiti slovenske skupnosti.

Zakonski osnutek vsebuje 21 členov, ki zadevajo posamezne odtenke jezikovne, gospodarsko socialne in kulturne zaščite, nekateri izmed njih pa odpravljajo dosedanjo diskriminacijo in Slovencem povsem sovražno fašistično zakonodajo. Celotna piramida zakonskih členov pa očitno temelji na elementarni pravici do enakopravnosti in zaščite slovenskega jezika na jezikovno mešanih področjih, ki sta v prvem členu zakonskega osnutka takole zapisani: „Na jezikovno mešanih področjih tržaške, goriške in videmske pokrajine je slovenski jezik izenačen italijanskemu, ki je uradni jezik države." Ne da bi se spuščali v podrobnejšo oceno celote in posameznosti v njej, velja omeniti predvsem tako dolgo zahtevano izenačenje v pravicah v vseh treh pokrajinah, kjer živijo Slovenci. Tako že tretji člen predvideva razširitev leta 1961 sprejetega zakona o šolah s slovenskim učnim jezikom tudi na področje Videmske pokrajine, torej tudi za Beneško Slovenijo in Kanalsko dolino.

Na drugi strani pa že na prvi pogled vzbudi pomislek uradni naslov zakonskega osnutka „posebne norme za obvarovanje slovenske jezikovne skupine," kar pa ne izčrpuje pojma posebne narodnostne skupnosti in potrebe po njeni kompleksni zaščiti.

Slovenska javnost, ki je bila polnoštevilno zastopana na tiskovni konferenci, je toplo pozdravila pobudo v vladajočo koalicijo leve sredine vključene Socialistične stranke Italije.

Podobna preliminarna ocena je bila izrečena tudi na zadnji seji glavnega odbora Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki je zakonski osnutek ocenila kot eno izmed pomembnih pobud in etap do globalne zaščite slovenskega človeka v Italiji. Le-to pa lahko zagotovi šele ustavni zakon o spremembi posebnega deželnega statuta, ki konkretneje ureja življenje v deželi Furlaniji-Julijski krajini.

Pobuda Socialistične stranke sledi pobudi Komunistične stranke Italije, ki je že lani preko senatorja Paola Seme in poslanca Albina Škrka predložila svoj zakonski osnutek za zaščito narodnostnih pravic Slovencev. Eni in drugi so poudarili odprtost svojih zakonskih predlogov, pripravljenost za skupno akcijo levih sil v parlamentu, s katero bodo nedvomno učinkovitejši v premagovanju ovir, ki sta jih zgradila zgodovina in sedanje naklonjeno obotavljanje drugih levosredinskih vladajočih političnih skupin. Fortunova, ob zakonskem predlogu za razvezo zakona dokazana vztrajnost in prodornost, pa so razlog več za optimistično pričakovanje, če ne kaj več pa vsaj zaenkrat odmevnejšega glasu o Slovencih v klopeh rimskega parlamenta.

POD VODO JE DRUG SVET

„Četudi je slovensko morje malo in je povečini plitvo in umazano, je svet pod vodo ob naši obali zanimiv. Kdor se je začel potapljati, ta se ne bo nikoli več ločil od tisočerih čudes, ki mu jih ponuja morje," mi je vneto pripovedoval Mitja Dolhar, ko je na stari trabakuli Armandi iz leta 1922 čakal potapljaške tečajnike. Nad Izolo je bilo nebo sivo in ko je prišel k barki star ribič, ga je Mitja vprašal, kaj bo z vremenom: „Per oggi non ce pericolo," nam je zagotavljal izolski „maček", ki pozna morje kot svoj žep. „Oblaki so porazdeljeni preveč enakomerno, da bi prišlo do nevihte. Predstavljajte si dva človeka, ki se prepirata. Najprej reče besedo ta, nato oni, potem se suvata in končno se prepirata. Podobno je z vremenom. Danes gledamo šele besedni dvoboj, jutri pa se bo morda še kaj skuhalo," je z gotovostjo končal. In res se ni zmotil: tistega dne ni deževalo. Morje se je umirilo in za hip je celo pokukalo sonce. To je bilo v soboto; v nedeljo popoldne pa je lilo kot iz Škafa. Ljudske modrosti ne gre zametovati, nenehnemu razvoju meteorologije navkljub!

Ko se je potapljaška ekipa zbrala, smo krenili na morje. Stara trabakula Armanda je počasi, a zanesljivo drsela proti Simonovemu zalivu. „Prej, ko še nismo popravljali motorja, je bilo boljše," je povedal „strojnik". „Sedaj zmore Armanda največ štiri milje na uro ... je žalostno dodal.

Sidro smo spustili v Simonovem zalivu nekaj sto metrov od kopališča. („La prima cosa per un bravo marinaio e l'ancora," nam je pred odhodom razlagal ribič. „S sidrom lahko v neurju čakaš brez skrbi; če si brez, te valovi vržejo ob čeri in zgodi se, da zgubiš čoln in mogoče tudi življenje. Druga stvar so vesla: kadar odpove motor in si brez vesel, si pečen – sei fritto!" V družbi starih in izkušenih ljudi si lahko v nekaj minutah nabereš kup modrosti).

Po uvodnih nasvetih se je začelo potapljanje. Fantje so se oblekli v gumijaste kombinezone, nataknili so si plavuti in si oprtali jeklenke. Izolski klub ima osem jeklenk: nekaj jih je podarila vojska, druge so si kupili sami. Okoli ladje so se začeli zbirati radovedneži v čolnih, pogumni potapljači pa so poskakali v morje in začeli raziskovati dno. Samo sled mehurčkov je odkrivala njihovo pozicijo.

„Potapljanje je zanimiv šport, je pa tudi nevaren. Mnogi so lahkomiselnost že plačali z življenjem. Zato je trening pod strokovnim vodstvom nujen za vsakega potapljača." je dalje razlagal Mitja. Potapljači so razdeljeni v štiri kategorije. V prvi so tisti, ki se smejo potapljati samo v družbi nekoga, ki ima višjo kategorijo. Poleg tega mora imeti najmanj osemnajst let, biti mora zdrav in opraviti mora klubski tečaj z izpitom. Dovoljena globina potapljanja je deset metrov. V drugi kategoriji so pogoji približno isti, le da je delo potapljača samostojno in tudi dovoljena globina je večja. Potapljačev s tretjo in četrto kategorijo je malo in ti so zares mojstri v svojem poklicu.

Izolski potapljači so med najbolj aktivnimi na obali

(Foto: J. Tedeško)

Izolski klub je, tako kot koprski, podružnica Društva za podvodne dejavnosti, ki ima sedež v Piranu. Predsednik kluba, ki šteje okoli petdeset članov, je Boris Filli, vnet privrženec potapljaškega športa. Največ aktivnih članov je v Izoli. Izolska skupina je tudi na tekmovanjih požela največ uspehov: na državnem prvenstvu v podvodnem ribolovu je bil njihov član tretji. Močna ekipa se bo udeležila tudi bližnjega prvenstva v potapljaški tehniki, ki bo na Reki 25. in 25. julija.

Potapljaški tečaji bodo potekali skozi vse poletje. Začeli so se v Piranu, kjer so se vadili v potapljaških veščinah uslužbenci igralnice, trenutno poteka v Izoli, avgusta pa bo Armanda s svojimi inštruktorji pristala v Kopru.

„Še vprašaš, če imamo težave!" mi je odvrnil Mitja, ko sem ga vprašal, kje jih najbolj žuli. „Klub je registriran v Piranu, zato ga podpira samo tamkajšnja občina. To je nevzdržno, saj bi morala tudi Koper in Izola nekaj prispevati. Primanjkuje nam opreme, nimamo denarja za tekmovanja, potrebovali bi še en čoln in še in še bi lahko našteval. Kljub pomanjkanju pa dosegamo odlične rezultate!" je končal Mitja, vodja tečajnikov prve kategorije.

Ko poslušaš potapljače, imaš občutek, da je pod morsko gladino nov svet. Morda imajo prav, Kljub povabilu, naj zaplavam na dno, sem raje ostal na barkači. Ljubša so mi varna tla!

JANKO TEDEŠKO

nove knjige

Pes moj prijatelj

Naslov zveni ljubiteljsko, vendar pa je knjiga dipl. vet. Stanka Arka, ki smo jo dobili v izdaji koprske založbe Lipa, tudi zelo strokovna. Zlasti njen prvi del, ki je namenjen predvsem kinološkim sodnikom in pripravnikom, širše pa seveda tudi vsem tistim, ki imajo psa in bi radi svojega ljubljenca pravilno ocenjevali. Drugi in tretji del knjige PES MOJ PRIJATELJ pa je popolnoma v soglasju z naslovom in je namenjen vsem rejcem in lastnikom psov, da bi svoje živali ustrezno krmili, negovali in jih varovali pred boleznimi.

ODLOČITEV, KI JE MORDA PRENAGLJENA

Že v začetku maja smo pisali o integraciji kovinskega obrata podjetja Avtoprevoz Tolmin z goriškimi strojnimi tovarnami in livarnami.

„Smotrnost vidijo v Avtoprevozu zlasti v okoliščini, da kovinski obrat preide iz podjetja, ki je usmerjeno pretežno v promet, v podjetje, ki opravlja njemu sorodno dejavnost in zato oba skupaj laže najdeta poti za nadaljnji razvoj," smo napisali takrat.

Zastopniki obeh podjetij so se že pred tem dogovorili, da bodo strokovne službe Gostola pripravile ustrezne analize, na osnovi katerih bosta oba kolektiva na referendumu povedala, ali se z integracijo strinjata ali ne.

Na referendumu, ki je bil ob koncu junija, so tolminski tovariši pripojitev k Gostolu odklonili. Načrti o bodočem skupnem delu, o združenih silah na poti k napredku, se tako niso uresničili.

Odločitev je začudila vse, ki smo bili seznanjeni s pripravami za združitev, še posebno pa kolektiv Gostola. Res je, da je bil slednji glavni pobornik integracije, vendar šele potem, ko ga je tolminski partner opogumil s prvimi zapeljivimi namigovanji: Stekli so že razgovori, analize, študije.

Direktor Gostola, inž. Drago Ambrožič, je v tovarniškem glasilu napisal med drugim sledeče:

„Dejstvo je, da bo neuspeli referendum nekoliko zavrl naše načrte in otežkočil našo ekspanzijo, ali povedano še bolj otipljivo, nam za nekaj časa odmaknil višji življenjski standard. Da bi se dokopali do cilja sami, brez Tolmincev, bomo morali za finansiranje razvoja bolj obremeniti naša sredstva in porabiti več časa. Toda na drugi strani ni nič manj neizpodbitna resnica, da bo razvoj in standard Tolmincev bolj zavrt kot naš. Vendar vsem tem resnicam navkljub ostaja neovrgljivo dejstvo, da kolektiva nista našla skupnega jezika. Spričo tega se nam kar samo od sebe vsiljuje preprosto in nedvoumno vprašanje: zakaj vendar so nas zavrnili?

Glasovanje na referendumu je namreč tajno in vsakdo ima polno pravico, da se opredeli tako, kot meni, da je prav, ne da bi moral komurkoli polagati račune o svojem ravnanju. Njegova demokratična pravica je tudi, da nihče ne sili vanj z vprašanji. Spričo takega značaja referenduma sodimo, da bi bilo netaktno iskati pojasnila in da je prav, da se vzdržimo ugibanja in postavljanja hipotez, zakaj je nekdo glasoval z „ne".

Brez bojazni, da pretiravamo, lahko zapišemo, da poleg nelagodnosti občutimo tudi osuplost. S člani tolminskega delavskega sveta smo imeli razgovore dvakrat. Dvakrat smo obravnavali iste probleme tudi na zboru delovne skupnosti. Velikokrat smo zelo temeljito in z dokazi pojasnjevali prednosti, ki bi jih prinesla integracija obema kolektivoma. Govorili smo vedno argumentirano, marsikdaj podprli s številkami. Izogibali smo se puhlemu govoričenju in nestvarnim obljubam. Do potankosti smo opisali razvoj, sedanje stanje in perspektivo Gostola. Pojasnili smo tudi vse tisto iz naše interne zakonodaje in splošne ureditve, ki je pomembno za spoznanje fizionomije podjetja. Vse to smo poleg govorjene besede priložili tudi pismeno, črno na belem. Pri načrtovanju bodočih medsebojnih odnosov in sprejemanju garancij za enakopravno sožitje smo šli dlje kot so si tovariši Tolminci sploh želeli in jim mi sugerirali, kakšna jamstva naj si zagotovijo . . .

Potemtakem nam ne more nihče zameriti, če smo osupli nad izidom referenduma. Zakaj nam tovariši Tolminci niso v obraz povedali, kaj jim v Gostolu ni všeč in energično postavili svoje pogoje? O teh pogojih bi razpravljal novogoriški kolektiv in ni rečeno, da bi jih ne sprejel, če bi presodil da so pametni."

Potem je še pojasnil, da so bili s perspektivami Gostola in konceptom nameravane združitve predhodno seznanjeni tudi predsednik občinske skupščine Tolmin, predsednik občinskega sindikalnega sveta, načelnik za gospodarstvo in direktor Avtoprevoza. Na zboru delovne skupnosti v Tolminu so vsi po vrsti toplo priporočali pripojitev in navajali njej v prid zelo tehtne argumente. Nihče od kolektiva ni oporekal njihovim dokazom ali vsaj izrazil pomisleke. Zato inž. Ambrožič meni, da gre le za takšen ali drugačen nesporazum.

Nesporazum, ki bi ga bilo mogoče spremeniti v sporazum z medsebojnim spoznavanjem, dialogom in obojestransko dobro voljo, saj mora zavest o skupnih interesih prej ali slej zmagati.

D. F.

Osrednja proslava 30-letnice vstaje slovenskega ljudstva so se udeležile tudi delegacije domicilnih partizanskih enot občine Nova Gorica s svojimi prapori. Razen teh so se na prireditvenem prostoru v prijetni dolinici sredi vitkih brez zbrali še drugi borci in aktivisti te občine in tako doprinesli svoj delež skupni slovenski proslavi, kateri je dal poseben pomen in poudarek govor predsednika izvršnega sveta Staneta Kavčiča. Na sliki prizor s proslave. Foto: Perat

7 milijonov za solkanski most

Solkanski železniški most, ki sodi med svetovne gradbene znamenitosti, bodo rešili pred nadaljnjim pogrezanjem in pokanjem

Na mostu, zgrajenem v letih 1906 do 8, so se začele kazati razpoke in hitrost po njem so morali omejiti na 20 km na uro, v zadnjem času pa celo na 5 km na uro. Strokovnjaki so po večletnem raziskovanju ugotovili, da se most zaradi polzečega terena na levem bregu Soče pogreza in zavoljo tega poka. Edina rešitev za most je bila v sanaciji terena.

V začetku tega leta je splošna vodna skupnost Soča iz Nove Gorice začela z deli. Bombardiranje v obeh vojnah je pustilo na terenu zelo hude posledice. Ob eksplozijah so postale posamezne plasti zemlje bolj gibljive, kar je omogočilo hitrejše izpodjedanje in pronicanje vode v tla. Dela za utrditev mostu so razdeljena v dve fazi. Sedaj utrjujejo obrežje Soče z mrežami napolnjenimi s kamni. V sami vodi pa so napravili kamnito zidovje, ki bo preprečevalo udarjanje vode ob breg. Z utrjevanjem bodo kmalu končali, nato pa bodo prešli na sam most, ki ga bodo z betonskimi injekcijami poskušali utrditi.

Celotni stroški bodo znašali okoli 7 milijonov dinarjev, ki jih je moralo zagotoviti samo železniško transportno podjetje v Postojni, čeprav ima most poleg prometnega tudi turistični pomen, saj ga občudujejo turisti vsega sveta.

M. HOŽIČ

Komorni zbor RTV Ljubljana – dirigent Marko Munih

V novi koncertni sezoni bo stopil za dirigentski pult komornega zbora RTV Ljubljana novi dirigent, naš rojak z Mosta na Soči, Marko Munih, ki je bil doslej dirigent – asistent v Slovenski filharmoniji.

Novi vodja radijskega komornega zbora ima že mnogo zborovskih izkušenj, saj že več let vodi akademski pevski zbor Tone Tomšič, pred leti pa je dirigiral primorskim Vodopivcem. Študentskega zbora Tone Tomšič ne bo zapustil niti poslej, ko bo vodil najboljši slovenski mešani zbor.

Posebno priznanje je za mladega dirigenta vsekakor povabilo, da sodeluje poleti v žiriji na mednarodnem festivalu pevskih zborov v Špitalu ob Dravi.

Srečanje izseljencev je pred vrati

V soboto, 31. t. m. popoldne bo v Kanalu ob Soči tradicionalno srečanje s primorskimi izseljenci.

Podružnica Slovenske izseljeniške matice iz Nove Gorice je pripravila za naše drage rojake pester kulturni program. Po pozdravnih govorih bodo sledile recitacije, pel bo Goriški oktet, trio iz Šempetra se bo predstavil z duetom iz Gobčeve Hmeljske princese, kanalski otroci bodo poskrbeli za prijetno kulturno zabavo, goriška godba pa bo priredila promenadni koncert ter pozneje bo plesni ansambel zaigral stare viže za mlado in staro.

Podružnica SIM iz Nove Gorice je skupno s pokroviteljem Salonit iz Anhovega zastavila vse sile, da bo ta praznik v romantičnem Kanalu ostal vsem v prijetnem spominu.

Vsem dragim izseljencem, ki so na obisku v stari domovini kličemo: nasvidenje v Kanalu!

Prireditev začne ob 18. uri.

Za vse one, ki nimajo svojih vozil bo ob 15. uri pred Park hotelom na razpolago avtobus.

Stane Raztresen

Ob polletju še 446 dolžnikov

V tolminski občini ni v prvem polletju poravnalo svojih davčnih obveznosti 446 zavezancev, ki dolgujejo občini 174.000 dinarjev. Ob koncu lanskega leta pa je 866 davkoplačevalcev dolgovalo občini celo 898.000 dinarjev.

Vsakdo ne da rad denarja. To velja tudi za tolminske davčne obveznike. Kljub nerednemu plačevanju svojih obveznosti so še vedno na 12. mestu v republiki po plačanem prispevku. Od vseh 60 občin v Sloveniji jih je samo 11 z boljšo realizacijo izterjatev, ki so bile v tolminski občini lani dosežene 90 %. Zaostanki plačil pa so bili v preteklem letu za 10 % višji kot predlanskim.

Od 866 dolžnikov jih je svoj dolg za preteklo leto poravnalo v prvih letošnjih mesecih 420. Še zmeraj pa je bilo ob koncu junija 446 davčnih obvezancev dolžnih občini 174.000 dinarjev. V večini so to težji in neizterljivi primeri, predvsem za prispevke zdravstvenega zavarovanja kmetov.

Tudi obrtniki niso preveč pridni pri plačevanju davkov. Ob koncu lanskega leta so bili dolžni kar 435.000 dinarjev. Povedati pa je treba, da je v tej vsoti vštet tudi znesek, ki bi ga morale poravnati delovne organizacije, ki so bile dolžne odtegniti določene zneske od računov, ki so jim jih obrtniki poslali za dobavljene izdelke. Povečini vsi obrtniki, gostilničarji in prevozniki pravočasno poravnajo svoj dolg, vendar je med njimi 20 do 30 takih, ki jim morajo denar prisilno izterjati.

Največ dolžnikov ima krajevna skupnost Šentviška gora. Njenih 36 zavezancev je dolžnih 3264 dinarjev. Na drugem mestu so Ponikve s 35 dolžniki, na tretjem pa Rut.

Dolžniki prispevka od delovnega razmerja so večinoma obrtniki. Vseh zaostankarjev je bilo ob koncu leta 121. Med njimi je tudi 20 takih, ki so dolžni nad 1000 dinarjev, in bo treba posebno zaostriti postopek izterjatve z vsemi zamudnimi obrestmi in stroški vred.

Skupno so bili davčni zavezanci dolžni ob začetku leta 898.378 dinarjev, odpisanih pa je bilo za 114.050 dinarjev davkov.

Davčna uprava si prizadeva, da bi vnaprej ne bilo treba več nasilno izterjevati davkov. S primernimi zamudnimi obrestmi bi morda pospešila redno plačevanje obveznosti, kar bi zagotovilo občini nemoteno uresničevanje zastavljenih ciljev.

BRICI VOZIJO SVOJE SADJE NA TRG

Po približnih ocenah bodo letos pridelali v Brdih okoli 5000 ton breskev. Ker dozorijo prav v času turistične sezone, s prodajo ni težav. Skoraj vsaka briška hiša si je v zadnjih letih kupila motorno vozilo in z njimi kar sami razvozijo svoj pridelek na slovenski in hrvaški trg, tja do Crikvenice. Dnevno odpelje iz Brd do 250 naloženih avtomobilov.

Cene breskev so ugodne. Kmetje, ki imajo večja vozila, iztržijo dnevno tudi 4000 ali celo 5000 dinarjev. Letošnji pridelek bo prinesel Bricem najmanj 2 milijona dinarjev, kar je za območje, kjer živi okrog 6000 ljudi, kar precej.

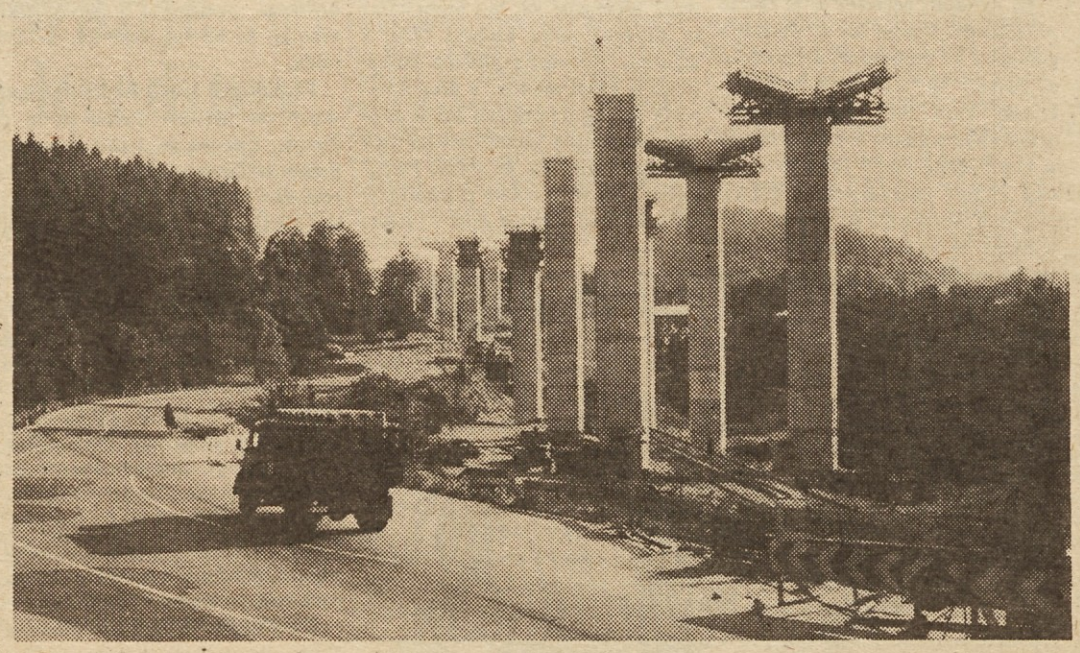

Takoj za Postojno proti Ljubljani se dviga visoko v nebo kar cel gozd železobetonskih stebrov, preko katerih bo speljana nova avtocesta Nova Gorica–Ljubljana–Šentilj. Sedaj je v teku gradnja odseka ceste Vrhnika–Postojna. Graditelji zatrjujejo, da kljub težavnosti terena dela dobro napredujejo in da bo ta del nove avtoceste dokončan v predvidenem času. Potem bo, kot kaže, na vrsti odsek Postojna–Razdrto.

STANE RAZTRESEN — PRIMORSKI UMETNIK

Rodil se je v Tolminu leta 1913. Že naslednje leto je izgubil mamo, ki je bila iz znane Feigelove družine iz Ajdovščine. Tam je potem doraščal pri starih starših in obiskoval osnovno šolo. V Ljubljani je obiskoval meščansko šolo in gimnazijo, nato pa akademijo za gledališko umetnost.

Bil je poklicni igralec pri ljubljanski Drami dokler se ni leta 1945 v Trstu osnovalo Slovensko narodno gledališče, ki ga je med prvimi sprejelo v svoje vrste. Tam dela še danes.

Izredno nadarjen, skromen in do subtilnosti pošten, je pravi lik slovenskega umetnika, ki se ne more izpeti samo v delu, ki mu ga nalaga poklic, ampak se trudi, da bi dal narodu čimveč in čimboljše.

V sezonah 1969 do 70 in 1970 do 71 je z recitacijskim ciklusom „Slovenske balade in romance" nič manj kot 46-krat nastopil na tej in oni strani meje. V Gorici, Trstu in Ljubljani, v vseh večjih slovenskih krajih v zamejstvu ter pri nas v Novi Gorici, Tolminu, Postojni, Sežani, Kozini, Idriji, Cerknem. Še in še bi lahko naštevali. Nastopil je posebej za dijaško in študentsko mladino in bil – v svoji umetniški naivnosti – celo presenečen, zakaj ga ta mladina tako zbrano, tako doživeto posluša.

Saj res, zakaj? Raztresen je med našimi teatrskimi ljudmi najmanj teatralen. Njegova mimika, nekoč plastična in močna, se je počasi prelila v njegovo notranjost. In iz te notranjosti izžareva svet, ki s pomočjo čudovite dikcije, ki je samo mojstrom lastna, nevsiljivo osvoji poslušalca in ga potegne s seboj.

Recital „Slovenske balade in romance" je Raztresen pripravil sam, po svojem občutku. Vsebuje dela Prešerna, Aškerca, Gregorčiča, Ketteja, Kosovela, Župančiča, Gradnika, Albrehta in Bora. Delček tistega, kar so ti možje najbolj občutenega in doživetega ustvarili za nas. Sam pravi temu ciklusu – če ga smemo skromno tako imenovati – „ogrlica poezije".

Gre za ogrlico biserov, ki jim on, vsakič sproti, daje svojstven lesk. To je naporno delo. In če k temu prištejemo še pomoč, ki jo nudi amaterskim odrom, oziroma mladim igralcem v zamejstvu, ga smemo samo občudovati.

Raztresen si Stane med svojim ljudstvom. Vem, koliko to stane. Naj ti ne bo žal! . . .

Baje nam groziš, da boš v prihodnji sezoni z „Baladami in romancami" še nad 30-krat nastopil. Ne pozabi nam sporočiti kje in kdaj te bomo lahko slišali. Da nas bo takrat v dvoranah čimveč Saj veš, potrebni smo tega!

DUŠA FERJANČIČ

Notranjski gozdovi imajo dobre gospodarje

Pri svojem delu uporabljajo gozdni delavci na Postojnskem sodobne mehanične pripomočke, kar jim znatno olajša delo. Na sliki vidimo nakladanje in razkladanje hlodov. (Foto: J. Tedeško)

Če bi se kdo, ki je bil pred desetimi leti v notranjskih gozdovih okoli Mašuna in na Javornikih, vrnil v te prelepe kraje, bi bil ne malo presenečen. Sistem gozdnega dela se je v tem času popolnoma spremenil. Motorne žage so nadomestile ročne in bosanski konji so se umaknili močnejšim traktorjem. Kljub temu je delež ročnega dela pri spravljanju lesa še vedno velik. Nizka akumulacija gozdarstva, pomanjkanje delovne sile in pa ne nazadnje tudi skrb za povečanje proizvodnje narekujejo Gozdnemu gospodarstvu iz Postojne, da se usmerja v mehanizacijo in celo industrializacijo. Dosedanje ročne postopke naj bi opravljali na enem mestu s pomočjo strojev, kar bi znatno racionaliziralo delo in povečalo kvaliteto proizvodov.

Pivški Javor namerava združiti vse obrate za žaganje lesa v en kompleks. Ob tem objektu naj bi zraslo tudi centralno skladišče Gozdnega gozdarstva, ki bi pokrival pivško-postojnski bazen, medtem ko bi za cerkniško področje zgradili nekaj podobnega posebej. V skladišče, ki bo ležalo pri Prestranku, bodo dovažali tudi daljše in večje kose lesa in jih industrijsko belili in skladiščili. Načrti za nov obrat so že izdelani in prihodnje leto naj bi že začeli graditi. Predvidevajo, da bo do leta 1973 že stekla proizvodnja. Težave se pojavljajo pri nakupu opreme, saj bi za to potrebovali znatne vsote deviz. Gozdarstvo po današnjih kriterijih, kljub temu da je slovenska lesna industrija med največjimi izvozniki, nima dovolj deviz. Denar bo seveda treba najti, kajti z novim obratom bodo notranjski gozdarji znatno povečali proizvodnjo.

Gozdno gospodarstvo iz Postojne obsega gozdove v naslednjih občinah: cerkniški, postojnski, bistriški in nekaj tudi v logaški. Skupna površina meri 65.000 hektarjev; od tega odpade na družbeni sektor 35.000, na zasebni pa 30.000 hektarjev. Iz teh gozdov pride letno skupno okoli 247.000 kubikov lesa (sem je šteti tudi les za domačo uporabo kmetov, tega pa je za okoli 35.000 kubikov). Dve tretjini lesa odpade na iglavce, ostalo so listavci.

V Gozdnem gospodarstvu je zaposlenih povprečno 800 ljudi. V tem podjetju imajo, bolj kot kjerkoli drugje, težave z delovno silo. Delo v gozdovih je izredno naporno in plača ni nikoli dovolj visoka, da bi poplačala znoj. Če dodamo še, da živijo gozdarji po cele tedne daleč od središč in takorekoč v divjini, potem je razumljivo, da je delavcev za ta poklic vedno manj. Opazno je zlasti, da v podjetje ne prihajajo mladi domačini. Delno rešitev iščejo v sezonskih delavcih. Teh je okoli 200 in vsi prihajajo iz Bosne. Ker pa je pri sezonski delovni sili močna fluktuacija, tako da je treba vsako leto priučevati nove delavce, ki niso vešči gozdarskega dela (tudi podiranje dreves je svojevrstna umetnost!), in so zaradi tudi pogostne nesreče in okvare na strojih, je edina rešitev v povečani mehanizaciji in industrializaciji. Prav zaradi tega, da bi zmanjšali delež živega dela, so letos uvedli novo tehnologijo. Drva za lesonite in iverne plošče so do sedaj cepili kar v gozdovih. Zaradi tega je bila proizvodnja listavcev v nenehni izgubi. V dogovoru z Lesonitom iz Ilirske Bistrice in Iverko iz Cerknice pa so sklenili, da bo ročno delo gozdarja odslej opravljal sekalni stroj. Z novim načinom pridelovanja lesa za lesonite in iverne plošče se bo proizvodnja ob manjših stroških povečala tako v gozdovih kot v dveh industrijskih obratih.

Podjetje ima v okviru šestih obratov tudi drevesnico v Matenji vasi. (Zanimiv je podatek, da ima Gozdno gospodarstvo iz Postojne samostojen obrat za gradnjo in vzdrževanje cest, tako da so gozdne ceste marsikdaj bolje vzdrževane kot druge). Regeneraciji gozdov posvečajo posebno skrb. Notranjski gozdovi so dolgo časa bili zgled dobrih prebiralnih gozdov. Danes pa strokovnjaki ugotavljajo, da to ne drži, saj so drevesa enako stara, a različno debela. V bistvu to sploh niso prebiralni, temveč enodobni gozdovi. Zaradi nenačrtnega pomlajevanja je vitalnost stalno padala. Potrebno je bilo hitro in učinkovito ukrepanje in pred kratkim so izdelali elaborat, ki je prvi te vrste v Sloveniji. Po teh načrtih naj bi posekali in pogozdili okoli 100 hektarjev gozda letno. Samo na tak način lahko sanirajo gozdove in zagotovijo nemoteno sečnjo tudi v bodoče. Poseben problem pri izvajanju tega načrta pa predstavlja divjad. Stalež jelenov je namreč glede na rastišče previsok. Tako se dogaja, da jelenjad preko noči uniči nov nasad smrek.

Precejšnjo škodo napravi divjad tudi jeseni in spomladi, ko ji primanjkuje krane. Do sedaj je Gozdno gospodarstvo zaradi tega trpelo ogromno škodo in v interesu gozdarjev in lovskih gojišč je, da se v notranjskih gozdovih čimprej vzpostavi pravilo ravnotežje glede divjadi.

V zadnjem času se odpira še ena možnost izkoriščanja gozdov, to je turizem. V svetu že dolgo časa prevljaduje mnenje, da znaša vrednost lesa samo dvajset odstotkov celotnega gozdnega bogastva. V Gozdnem gospodarstvu iščejo tako možnosti za odpiranje v turizmu kot postranski dejavnosti. Na Mašunu so v ta namen uredili lične turistične sobe, kjer se lahko vsakdo naužije miru in svežega zraka (ob dobri hrani seveda)! Gozdni turizem je pri nas šele v začetni fazi, zato še ni mogoče govoriti o kakšnih posebnih ekonomskih efektih, gotovo pa je, da se bo ta panoga v bodoče razvila, zlasti še, če se bo spremenila mentaliteta ljudi, za katere je izlet v gozd manj vreden kot vikend na morju.

Kot smo že na začetku omenili, primanjkuje gozdarstvu ljudi. Sposobni delavci in tehniki uhajajo v lesno industrijo, saj so tako bliže domu, in tudi delovni pogoji so boljši. Problem kadrov skušajo reševati s štipendiranjem, vendar je očitno, da je za poklic gozdarja zanimanje majhno. Kljub temu ima Gozdno gospodarstvo 38 štipendistov, od tega 17 na visokih in višjih šolah, 21 pa na srednjih in poklicnih. Trenutna zasedenost delovnih mest je precej ugodna. Visoko izobrazbo ima 26 delavcev, višjo 9, srednjo 91 (operativni in pisarniški kader skupaj), poklicno 373, nižjo pa 258. Najboljša zasedenost je na mestih, ki zahtevajo visoko in srednjo izobrazbo, nekoliko slabša pa pri tistih, kjer je potrebna višja in poklicna. V operativni dejavnosti so mesta v celoti zasedena ustrezno; neustrezna struktura zaposlenih gre na račun pomožnih dejavnosti. Podjetje se z lastnimi izobraževalnimi tečaji trudi, da bi izboljšalo strukturo zaposlenih. Da bi privabili čimveč delavcev, vpeljujejo tudi ustrezno nagrajevanje. Po novih tarifah so na primer delavci – sekači plačani od posekanega drevesa in ne več na kubik lesa. Takšen način nagrajevanja se je izkazal kot izredno vzpodbuden, tako da je letošnja proizvodnja krepko „posekala“ pričakovanja. Marljiv delavec zasluži po novem tudi do 3000 dinarjev na mesec. Ker je prenočišče zastonj, od hrane pa plača samo realno vrednost, ne pa tudi stroške za pripravo, lahko delavci plačo skoraj v celoti prihranijo.

Letošnji plan Gozdnega gospodarstva iz Postojne je širokopotezen. Predvidevajo namreč, da bodo realizirali okoli 7 milijard bruto dohodka. Z mehanizacijo in povečanim tempom ter racionalizacijo dela bodo to vsoto prav gotovo dosegli. V bodoče nameravajo proizvodnjo še povečati, tako da bo Gozdno gospodarstvo postalo eno največjih podjetij na Notranjskem.

Steklarna v Hrpeljah na čvrstih nogah

Prav na koncu vasi v Hrpeljah, ob glavni cesti Trst–Reka, je velika stavba čudnih oblik in stilov, grajena v raznih obdobjih in za raznovrstne potrebe. Pred dobrimi sedemnajstimi leti pa se je v to stavbo preselila iz Sežane steklena galanterija. Takrat se še nihče ni zavedal, da se je v bivši hrpeljski občini pravzaprav rodila prva industrija ali vsaj zarodek prve industrializacije na tem delu Krasa in Brkinov. Iz prve hrpeljske industrije vleče svoje korenike tudi današnja Plama v Podgradu, ki je spadal pred reorganizacijo občin v Sloveniji tudi v hrpeljsko občino.

Steklena galanterija, ki je živela štiri polna leta, je izdelovala razne gumbe in stekleno okrasje. Mlad kolektiv si je pridobival postopoma delovne izkušnje, vživljal se je v prve korake industrializacije. Toda manjkalo mu je sposobno strokovno vodstvo, pa še marsikaj, da bi lahko bolj hitro korakal naprej in dosegel tovarne in kolektive z dolgo tradicijo. Iskal je partnerja, ki ima že izkušnje in znanje, da bi v njegovem okrilju lažje zadihal in napredoval.

Leta 1958 se je steklena galanterija priključila ljubljanskemu podjetju TOS (tovarna optičnega stekla) in prešla kot njegov obrat na izdelavo stekla, med drugim tudi na laboratorijsko in tehnično steklo. Kasneje se je ljubljansko podjetje preimenovalo v Vego in hrpeljska steklarna je deset let životarila v senci ljubljanske tovarne, do septembra 1968. leta, ko je hrpeljskemu kolektivu končno uspelo po nesrečnem zakonu zaživeti lastno samostojno življenje. Posledice te nesrečne integracije pa kolektiv občuti še danes in jih bo menda še nekaj časa.

Danes lahko rečemo, da je bilo desetletno sožitje z ljubljansko Vego najtežje obdobje, kar ga je preživel kolektiv hrpeljske steklarne. Matično podjetje v Ljubljani že od samega začetka ni prav nič skrbelo za razvoj svojega hrpeljskega obrata. Nekje v letu 1963 je sicer napravilo nekakšen program razvoja, vendar ga ni nikoli uresničilo. Zaradi tega so bila med hrpeljskim kolektivom in matičnim podjetjem neprestana trenja. Predvsem zaradi tega, ker v Hrpeljah niso nikoli vedeli, kako pravzaprav poslujejo, ali so rentabilni ali niso. Matično podjetje jim je s svojimi mahinacijami dokazovalo, da delajo z izgubo, nasprotno pa je bil kolektiv v Hrpeljah prepričan, da izgube ne dela, pač pa, da je rentabilen. Toda čistih računov ni nikoli videl.

Ljubljanska Vega, ki je šla lani v likvidacijo, je tako leta in leta krojila usodo hrpeljskemu obratu. Ves čas je hrpeljski kolektiv dobival minimalne osebne dohodke, pa še pri teh skromnih prejemkih ga je Vega prikrajševala. Delavci v Hrpeljah so dobivali sedemdesetodstotne plače, včasih še manj. Kolektiv v Hrpeljah je bil seveda opravičeno ogorčen, posebno zaradi tega, ker so v ljubljanskih obratih Vege dobivali polne plače in še več. Obenem je matično podjetje sililo hrpeljski obrat, naj izkorišča vse svoje zmogljivosti za izvoz, pri čemer je matično podjetje pobralo smetano v obliki devizne kvote, ki je bila zelo visoka, in sicer zaradi raznovrstnih manipulacij. Kolektiv v Hrpeljah, ki je omogočil Vegi na ta način velike zaslužke, pa je moral oddajati matičnemu podjetju svoje izdelke pod lastno proizvodno ceno.

Hrpeljski kolektiv se je po odcepitvi z vso zagrizenostjo lotil novega življenja. Ni se ustrašil težav, na katera bo naletel. Marsičemu se je v začetku moral odpovedati, toda konec leta 1968, samo tri mesece po ločitvi, je splaval na površje. Že ob ločitvi je bil namreč prepričan, da mora uspeti, da mora poslovati rentabilno, pa naj bodo začetne žrtve še tako velike. V prvi hudi stiski si je sposodil celo denar pri nekem domačem podjetju, da si je delil osebne dohodke. Prvi uspehi so ga spodbudili. Navezal je stike s starimi klienti in poskrbel za nove. Kmalu je imel dela na pretek. Naročila za solidno izdelane artikle so kar deževala.

Na starih strojih, ki jih je bilo potrebno nenehno popravljati in s skoraj istimi ljudmi si je kolektiv opomogel. Že v letu 1969 je steklarna delala brez izgube, delavcem pa izplačevala polne plače. Lani pa je marljiv kolektiv ustvaril skoraj 50 starih milijonov dobička, čeprav je skozi vse leto veliko denarja vložil v popravilo strojev. V primerjavi s prejšnjim letom so si plače povečali za 30 odstotkov.

Ko so se končno postavili na čvrste noge, so v steklarni sklenili, da morajo čimprej odpraviti slabe točke v proizvodnji. Pri tem jim je šla na roko sežanska občinska skupščina in tudi koprska kreditna banka. Najprej so so zgradili lastno močnejšo transformatorsko postajo, ki je veljala 40 starih milijonov, zatem so kupili v Belgiji novo razhlajevalno peč ki je stala nadaljnjih 70 starih milijonov. Kupili so tudi brusilne stroje, rezkalni stroj, transportne vozičke in drugo orodje. Uredili so skladišče in preselili menzo v lastne prostore. Nedelje so napravili remonte steklarskih peči, gradijo dvigalo itd. Vsega skupaj so v obrat vložili 180 starih milijonov. Povrhu pa so ves čisti dohodek razdelili v sklade.

Ob zaključku letošnjega polletja ima hrpeljska steklarna okrog 35 starih milijonov ostanka čistega dohodka. Seveda bodo rezultati vloženega denarja prišli bolj do izraza šele ob koncu leta in v prihodnjih letih. Naročil imajo toliko, da kolektiv ne zmore izdelati toliko blaga, kolikršno je povpraševanje. Prodano imajo vso proizvodnjo že za pol leta naprej in so si že pridobili velik ugled doma in v tujini. Trenutno zalaga hrpeljska steklarna z gostinskim steklom hotele vzdolž kvarnerja, v Dalmaciji v slovenski in hrvaški Istri in nekatera večja gostinska podjetja v Ljubljani. Okrog 15 odstotkov svoje proizvodnje pa izvaža v Zahodno Nemčijo.

Hrpeljska steklarna izdeluje v glavnem gostinsko steklo, steklo za kozmetiko, nekaj laboratorijskega in tehničnega stekla. Namerava pa se popolnoma posvetiti izdelavi manjših serij gostinskega in kozmetičnega stekla, seveda visoke kvalitete, ker je prav po tem steklu največje povpraševanje.

Sedaj zaposluje 190 delavcev, lahko pa bi jih še najmanj 50, pa jih ne morejo dobiti. Lahko bi jih dobili v oddaljenih brkinskih vaseh še več, toda zaradi slabih cest ni prometnih zvez, avtobusi v Brkine ne morejo. Za delavce iz drugih krajev in republik pa nimajo stanovanj, razen samskega doma, ki sprejme lahko le trideset delavcev.

Letos so v steklarni dosegli povprečne mesečne dohodke v višini 1240 dinarjev. Sedaj pa sklepajo z drugimi slovenskimi steklarnami družbeni dogovor in bodo prav v kratkem izplačevali za 20 do 30 odstotkov višje osebne dohodke. V tovarni zaposlujejo večinoma zelo mlado delovno silo, ki bo čez nekaj let prakse postala kvalificirana in visokokvalificirana v svoji stroki.

Ob koncu moramo pripomniti, da je hrpeljska steklarna, ki je utrla pot industriji tudi v Brkine, velikega gospodarskega pomena za vso bližnjo in daljno okolico. Zaradi tega bi morala družba posvetiti več skrbi razvoju te edine steklarne na Primorskem.

RZ

Na letošnjem sejmu Primorska razstavlja je Steklarna Hrpelje-Kozina razstavljala svoje izdelke (Foto: Color)

Medla podpora kmetijstvu na Krasu

Sklad za kmetijstvo pri sežanski občinski skupščini bo imel letos na voljo nekaj manj kot 750.000 novih, oziroma 75 milijonov starih dinarjev. To je sicer nekaj več kot v preteklem letu, toda za izdatno podporo kraškemu kmetijstvu vse premalo, da bi jo bilo res občutiti. Sploh pa je upravni odbor sklada sklenil razporediti le dobro polovico razpoložljivih sredstev. Dobrih 308.000 N-din je pustil nerazporejenih, da bi jih lahko namenil za razne nepredvidene nujne zadeve kot so pomoč ob vremenskih neprilikah in podobno.

Kot je razvidno iz finančnega načrta, ki ga je bil sklad predložil občinski skupščini na njeni nedavni seji v potrditev, bi največja zneska (160 in 150 tisoč) šla za premiranje 300) plemenskih telic in 100 pitancev ter za izgradnjo zbirališča za živinske kadavre in odpadke. Z omenjenim premiranjem želi sklad stimulirati živinorejce, da bi se v večji meri posvetili pospeševanju reje telic in pitancev, izgradnja zbirališča za mrhovino pa je nujna iz sanitarnih ozirov. Predvidena je bila že za lansko leto, toda zaradi težav pri iskanju ustrezne lokacije do nje ni prišlo in jo bodo na vsak način poskušali uresničiti letos.

Približno 44.000 N-din bo sklad podelil kot dotacijo sežanski mlekarni, se pravi podjetju MITOL v cilju razvijanja stimulativnejše politike odkupa mleka na območju občine. Za vsak liter odkupljenega mleka bo sklad prispeval 2 pari. Lani je ta dotacija znašala samo eno paro na liter, kar se je sicer izkazalo premalo, a je vseeno imelo določen pozitiven vpliv na odkup mleka.

Okroglih 33.000 N-din je sklad namenil kot prispevek za tuberkulinizacijo živine. Vsak živinorejec naj bi za vsako cepljenje plačal po 2 dinarja iz lastnega žepa, razliko do polne cene celjenja, torej 3 din pa bo prispeval sklad. Na ta način upajo, da bodo na sežanskem Krasu lahko popolnoma zatrli jetičnost goveje živine.

Sklad bo plačal tudi polovico stroškov, ki so predvideni za strokovno izobraževanje kmetov. Kmetijski strokovnjaki kmetijske zadruge „Kras“ Sežana bodo v zimskih mesecih organizirali 40 predavanj po 2 uri, za kar bodo skupni stroški znašali predvidoma 9.000 dinarjev. Polovico jih bo plačala zadruga sama, drugo polovico pa torej sklad.

Med nadaljnjimi izdatki, ki jih predvideva sklad za kmetijstvo, so še stroški strokovne komisije za ocenitev vina v okviru praznika pršuta in terana, nagrade najboljšim vinogradnikom in stroški strokovne komisije za selekcijo vinske trte ter razni drugi manjši izdatki.

Po mnenju posameznih odbornikov bi kazalo večji del nerazporejenih sredstev sklada smeleje uporabiti za stimulacijo pospeševanja živinoreje in vinogradništva na Krasu. Vsekakor pa bi pristojni organi morali poskušati najti načine za dodatni dotok sredstev v sklad za kmetijstvo. Pogodbena obveznost prodajalcev mesa, da prispevajo v sklad, bi lahko zajela še druge kategorije prodajalcev.

(jl)

Postojnski program stabilizacije

Glavna točka torkove seje postojnske občinske skupščine je bila obravnava stabilizacijskega programa občine. Na podlagi tega programa je skupščina sprejela vrsto sklepov, priporočil in predlogov.

Med sklepi velja omeniti predvsem naslednje: Oddelek za gospodarstvo mora skupaj s službo družbenega knjigovodstva stalno spremljati potek in rezultate gospodarjenja in mora najmanj vsake tri mesece o tem poročati skupščini. Če bo letos nastalo kaj proračunskih presežkov, jih bodo vrnili gospodarstvu na ta način, da bodo znižali občinsko prispevno stopnjo od osebnega dohodka. Prednost pri doseganju vračila ali olajšav bodo imele tiste gospodarske organizacije, ki so v rentabilnostnih ali likvidnostnih težavah, a imajo take gospodarske programe, ki jamčijo učinkovito sanacijo, poleg tega pa so s svojimi dosedanjimi prizadevanji že dokazale, da so sposobne doseči uspešno sanacijo. Upravni odbor sklada skupnih rezerv mora svoja kreditna sredstva usmerjati v tiste gospodarske organizacije, ki bodo z največjo lastno udeležbo in udeležbo bank zagotovo pripomogle k sanaciji podjetja. Vsi potrošniki proračunskih sredstev so dolžni tekočo potrošnjo urediti tako, da bodo v okviru odmerjenih sredstev proračuna za leto 1971 izvršili vse naloge, ki so jih dolžni opraviti. Uprava občine mora okrepiti svojo davčno službo in inšpekcije ter doseči večjo učinkovitost teh služb ter njihovo koordinacijo z ostalimi upravnimi službami.

Med priporočili, ki jih je sprejela skupščina v zvezi s programom stabilizacije, naj omenimo predvsem naslednje: Skupščina poziva vse samoupravne organe v delovnih organizacijah, da tekoče spremljajo svoje poslovanje, preverijo svojo gospodarsko usmeritev po posameznih elementih gospodarjenja ter sprejmejo konkretne sklepe in ukrepe za uravnovešenje svojega gospodarskega položaja. Pri tem naj bi samoupravni organi spodbujali splošno štednjo. Vse delovne organizacije naj bi do 1. septembra predložile skupščini svoje stabilizacijske programe, ki naj ne bodo samo načelni, temveč naj vsebujejo konkretne ukrepe. Skupščina tudi priporoča, da ne bi napori za stabilizacijo smeli prizadeti doseženega standarda in zavreti izgradnje objektov, ki so stvar samoupravnega dogovora vseh delovnih organizacij v občini (vodovod). Skupščina priporoča vsem tudi to, naj v večji meri kot doslej upoštevajo potrebe in zmogljivosti socialno najbolj prizadetih kategorij občanov.

Končno je skupščina sklenila predlagati skupščini SR Slovenije, da zaradi omilitve socialnih razlik po hitrem postopku sprejme noveliran zakon o otroškem dodatku, sprejme ustrezne predpise za izpopolnitev davčnega sistema sprejme nov zakon o dedovanju in sprejme ustrezne predpise o stanovanjski izgradnji ter o financiranju in regresiranju stanarin.

Poleg tega skupščina ponovno predlaga, naj pristojni republiški organi prevzamejo družbeno nadzorstvo nad cenami osnovnih življskih atrikov in naj čimprej poskrbijo za odpravo stanja, ki je privedlo do monopolnega dogovarjanja pri določanju cen.

Poziv sežanski krajevni skupnosti

V Sežani je splošno znano, da nekateri motorni vozniki vozijo, ne glede na omejeno hitrost 50 km/h, mnogo prehitro. Tu ni nobene izjeme med domačimi in tujci, pri čemer štejemo med domačine predvsem tiste, ki se vračajo iz Trsta in poženejo, morda zaradi tega, da ne bi kakšen carinik naknadno še pritekel za njimi.

Kritično je vsekakor ob 14. uri, ko odhaja iz tovarne radijskih sprejemnikov okoli 360 delavcev. Vsi so vezani na cesto, ker krajevna skupnost ne uredi na dolžini 80 m ob cesti peš poti, čeprav je za to primeren prostor. Tovarna je v začetku letošnjega leta opozorila krajevno skupnost na vsakdanjo nevarnost in navedla, da bi njeni delavci fizično, z orodjem v roki, pomagali urejati peš pot, vendar do danes ni prejela prav nikakega odgovora. In če bo avto, iz nepazljivosti ali drugega razloga zavozil v človeka, morda celo skupino? Gre za razdaljo med izhodom iz tovarne in sosednim podjetjem Mitol, kjer je prehod za pešce na pločnik, ki se tamkaj prične.

LOJZE CAFUTA

Štiri stoletja dolg skok Lipice

(Nadaljevanje s 1. strani)

najbrž ne bi imeli, če ne bi prišlo do integracije vsega družbenega gostinstva v občini. Poudaril je, da postaja gostinstvo v Sežanski občini vse pomembnejša gospodarska panoga, ki se tako po organizaciji, kot po številu zaposlenih, podjetniški akumulaciji, predvsem pa po dinamiki rasti uvršča prav gotovo med najbolj prodorne panoge, s katerimi se bistveno krepi materialna osnova gospodarstva občine. Skupaj s tistim, kar v sežanski občini že imajo, pomeni osnovo za še hitrejši razvoj vseh dejavnosti.

Nato je predsednik sveta za turizem pri republiškem izvršnem svetu ing. Franc Razdevšek prerezal trak in s tem odprl novi hotel. V kratkem nagovoru je zaželel delovnemu kolektivu uspešno poslovanje.

Z dograditvijo hotela „Maestoso“ je zaključena prva faza modernizacije oz. preureditve Lipice. V naslednji fazi bodo najprej uredili cesto, potem pa bodo zgradili pokrito jahalnico, kopalni bazen in razna igrišča. Že z novim hotelom se bo gotovo povečalo število obiskovalcev Lipice, s popolno dograditvijo in ureditvijo vseh potrebnih rekreacijskih objektov pa bo prav gotovo še pridobila na svojem slovesu.

Naj ob tem omenimo še težnje k izboljšanju materialnega položaja same kobilarne. Ta osnovna znamenitost Lipice si namreč ne more privoščiti prav nikakršne investicije za svoj nadaljnji razvoj. S svojimi 35 jahalnimi konji ustvari le toliko sredstev, da z njimi komaj vzdržuje vso čredo. Celotni dohodek z dotacijo vred znaša namreč le 120 milijonov starih dinarjev letno. Nekateri vidijo rešitev v združitvi z gostinskim podjetjem „Sežana“, ki je zdaj v Lipici postavilo svoj hotel. To bi vsekakor pomenilo povečanje materialne moči kobilarne, na ta način pa bi lahko tudi povečali število jahalnih konj in omogočili kobilarni večji lastni dohodek.

(jl)

Z ekskurzije mladih članov sežanske Iskre, gojencev šole za RTV mehanike po Gorenjski. (Foto: L. Cafuta)

HGP KRAS REALIZIRAL VEČINO NALOG

Na sestanku aktiva vodilnih, političnih in samoupravnih delavcev HGP Kras Postojna so govorili o obvezah, ki jih ima podjetje do akcijskih programov, ki so jih pred kratkim sprejele politične organizacije v občini.

Do konca leta bodo uskladili statut podjetja ter revidirali ostale samoupravne akte. Ugotovili so, da je podjetje že začelo realizirati naloge iz akcijskih programov. Razpravljali so in sprejeli ter podpisali samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov in temu prilagodili akontne postavke. V podjetju ni več delavcev, ki bi za normalno delo zaslužili manj kot 1000 dinarjev mesečno. Na novo so uvedli dodatek za letni dopust, delavci pa imajo na razpolago počitniški dom, kjer so cene precej nižje kot drugje. Povečali so tudi dodatek za nočno delo.

ANATOMIJA SPORA

Ob odstopu 23 sezonskih vodnikov Postojnske jame

Spori v delovnih organizacijah, zlasti tam, kjer so delavci sezonski, so precej pogosti, zato primer odstopa 23 sezonskih vodnikov Postojnske jame ni osamljen. O vzrokih spora je težko govoriti, tudi če imamo na razpolago material, ki osvetljuje naravo spora. Kljub temu bomo poskusili postojnski primer osvetliti nekoliko pobliže.

V pismu „Preobjedeni sezonski vodniki“ navajajo vodniki svojo zahtevo po povišanju urne postavke na 8 din. To je bil osnovni motiv za odstop. Argumentacija za takšno povišanje je naslednja: nekateri vodniki imajo fakultetno izobrazbo, delovni pogoji v jami so težki, vodniki so izpostavljeni vlagi in nizkim temperaturam. Zahteva je torej dovolj podprta. (Seveda je treba tu upoštevati tudi možnosti podjetja). Zavodu Postojnske jame pa očitajo podpisniki še nekaj drugega: da vodniki nimajo urejenega statusa na delovnem mestu, da sezonci niso podpisali nobene pogodbe z Zavodom ter končno, da je pogodba Zavoda s Študentskim servisom dvomljive narave, kar gre v škodo vodnikov. Ob zaključku pisma so vodniki napisali naslednje: „Ali res lahko 12 članov od 13-članskega sveta Zavoda v podjetju z več kot 350 zaposlenimi „brez škode“ sprejme odstop 23 sezonskih vodnikov brez vsake možnosti za pogajanje in prepričevanje, posredovanja sindikata in drugih forumov? Če so že „preobjedeni“ vodniki zaletavi in nepremišljeni, ne sme biti nepremišljen samoupravni organ, ki, ali ne vidi koristi podjetja in družbe zaradi enostranske informiranosti s strani vodilnih, ali pa je socialistična morala članov sveta na takem nivoju, da niso vredni, da zasedajo tako častna mesta.“

Na omenjeno pismo sezonskih vodnikov je uprava Postojnske jame napisala odgovor, iz katerega lahko potegnemo sledeče ugotovitve:

1. Samoupravni sporazumi za izplačevanje osebnih dohodkov na področju gostinstva še niso sprejeti, zato prejemajo vsi delavci Zavoda do uveljavitve samoupravnega sporazuma le akontno postavko po dosedaj veljavnih merilih.

2. Člani kolektiva so bili pripravljeni, ob primeru odstopa, priskočiti Zavodu na pomoč.

3. Večina podpisnikov pisma je sodelovala iz kolegialnosti, torej so bili dejanski pobudniki maloštevilni (Pozneje bomo videli, da naj bi te posebej kaznovali).

Uprava očita nadalje vodnikom, da so nagovarjali kolege od potovalnih agencij, naj prihodnji dan ne usmerjajo svojih skupin na ogled Postojnske jame, da so grozili ostalim sezonskim članom nepodpisnikom, da so se obnašali izzivalno do članov kolektiva ter da so blokirali gostom dostop do hrane.

Ker je v letu 1970 znašal delovni čas sezonskega delavca samo 18 dni, je to vzrok, da ne morejo biti zastopani v samoupravnih organih.

Dobili smo tudi drugo pismo vodnikov, v katerem utemeljujejo nekatere svoje poteze.:

1. V začetku sezone jim je uprava obljubila 20 % zvišanja urnih postavk, kar pa se ni uresničilo.

2. Ultimat, naj se podpisniki odstopa v 24 urah spet prijavijo, je bil nesprejemljiv. Prijavila sta se samo dva, ki sta tudi takoj dobila pogodbe (prej ne!).

3. Dohod do hrane so blokirali zaradi ogorčenosti, ker jim niso hoteli izdati malic.

V drugem pismu so napisali tudi naslednje: „Komisija za sprejem in odpoved na delovna mesta je na svoji zadnji seji sklenila, da se štirim vodnikom, ki so jih soglasno proglasili za kolovodje, že vnaprej jasno pove, da se bo vsaka njihova prošnja a priori rešila negativno, da torej nima nobenega smisla, če ponovno prosijo za sprejem.“

Iz dejstev, ki sta jih navedli obe strani, je mogoče potegniti več zaključkov. Upamo, da ne bomo „ciljali mimo“, če zapišemo naslednje ugotovitve:

1. Sezonski delavci še vedno niso del kolektiva, čeprav pomagajo pri ustvarjanju dohodka. Ni naša dolžnost ugotavljati, ali je to prav ali ne.

Po našem mnenju izhajajo prav iz te temeljne neurejenosti vsa nesoglasja med člani kolektiva in sezonci.

2. Sezonskim vodnikom bi lahko očitali, da niso hoteli počakati do jeseni, ko bi bili sprejeti samoupravni dogovori o osebnih prejemkih. Do neke mere je njihovo ravnanje opravičljivo, saj so to povečini študentje, ki nimajo drugih dohodkov in potrebujejo denar za študij.

3. Brez odgovora ostaja vprašanje, zakaj sezonci nimajo ustreznega statusa v podjetju in kolikšna je resnica glede pogodbe s Študentskim servisom.

Opravičujemo se, ker treh pisem nismo objavili v celoti. Menimo, da je javnost kljub temu obveščena realno in da si bo o sporu ustvarila lastno mnenje. V interesu vseh je, da se spor uredi na pravičen način ob upoštevanju samoupravnih načel.

J. T.

Iskra Sežana vzgaja strokovne delavce

V podjetju Iskra – tovarni radijskih sprejemnikov so že nekaj let pogrešali strokovnjake, ki jih sicer niso imeli nikdar preveč. Pred več leti so imeli lastno šolo za radijske in televizijske mehanike (RTV mehanik), vendar so se absolventi te šole s časom razgubili. Nekaj jih je v „suhih letih“ odšlo k Petrolu, drugi na carino in drugam.

Zaradi tega je tovarna lansko leto odprla ponovno prvi letnik šole za RTV mehanike. Vpisalo se je 30 učencev, do konca prvega letnika pa jih je prišlo 28, od teh nekaj s popravnim izpitom, večina pa je razred dobro končala. V poštev so prišli le taki, ki imajo urejeno stanovanje in so navajeni življenja na Krasu, torej le domačini. Po učnem programu bodo po nadaljnjih dveh letih kvalificirani RTV mehaniki. Letos bo odprt drugi letnik, prihodnje leto tretji, tako da bo tovarna za več let imela strokovnjake.

Ob koncu prvega letnika, v juniju, so si na ekskurziji ogledali železarno Jesenice, Iskro v Kranju, Prešernovo rojstno hišo in Predjamski grad.

(C. L.)

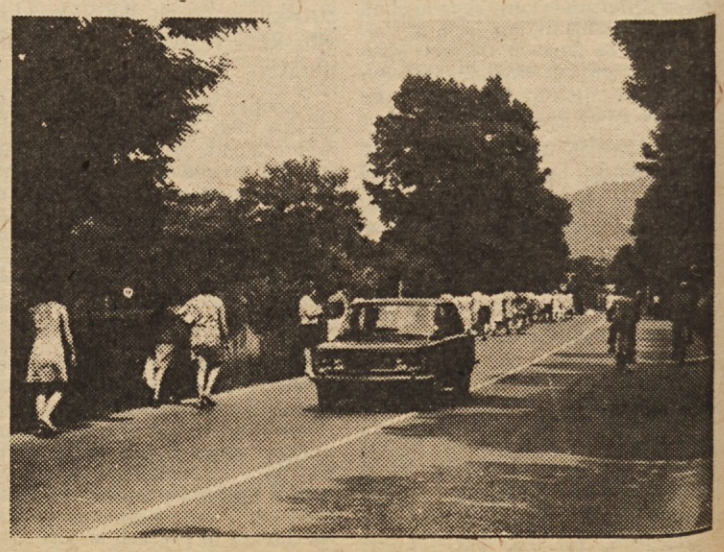

Vsakdanji prizor na cesti pred tovarno radijskih sprejemnikov Iskra v Sežani (Foto: L. Cafuta)

Za lepšo podobo mesta

Komisija, ki je imela nalogo oceniti izid tekmovanja v okviru akcije za ureditev mesta, je končala delo. Nagradno tekmovanje je razpisalo Turistično društvo Koper ob sodelovanju organizacije RK, Komunalnega servisa in Stanovanjskega podjetja Koper, v želji, da bi akcija spodbudila občane in KS k čimvečji skrbi za estetsko urejanje mesta.

Člani komisije so si ogledali vse predele mesta – tudi Semedelo, Šalaro in Žusterno – ter upoštevali prizadevanje tistih stanovalcev, ki marljivo skrbe, da bi bil zunanji videz stanovanja in okolica hiš čim prijetnejša. Marsikje so člani komisije ostrmeli nad bogato obloženimi balkoni s cvetjem vseh vrst; posebno prijeten vtis pa dajejo takšni balkoni v starem delu mesta, kjer je urejanje kraja še posebno pomembno.

Komisija je za najlepše urejeno in vzdrževano mestno območje podelila 1.000 din krajevni skupnosti Šalara. Tu je še posebej upoštevala čistočo ulic ter to, da skoraj ni stanovanja, ki ne bi skrbelo za lepši zunanji videz okrog hiše. Tako je naselje kot celota lepo urejeno predvsem po zaslugi svojih stanovalcev.

Za najlepše urejeno in vzdrževano stanovanjsko hišo, v kateri deluje hišni svet, je komisija sklenila podeliti tri nagrade: 600 ND hišnemu svetu v Kovačičevi ulici št. 29, predvsem za zelo lepo urejeno in vzdrževano zeleno površino okrog hiše, za kar skrbe stanovalci sami. Po 200 din pa prejmeta še hišna sveta na Nazorjevem trgu št. 2 in na cesti JLA št. 5 v Kopru za zelo lepo urejene in vzdrževane zelenice ob stavbah, s cvetjem okrašene balkone ter lepo vzdrževane vhode in stopnišča.

Za najlepše urejeno zunanjost stanovanja (balkon, okna, zelenice) je komisija podelila prav tako tri nagrade: 300 din družini Kralj iz Obzidne ulice št. 2, ki ima teraso bogato obloženo s cvetjem vseh vrst in kaže poseben smisel in ljubezen do cvetja in lepote: to pride še zlasti do izraza v tem starem delu mesta, kjer je zunanja ureditev hiš še posebno pomembna.

Komisija Turističnega društva je podelila še dve nagradi po 100 din družini Černeka z Nazorjevega trga št. 1 in družini Lazarević iz ulice II. Prekomorske brigade št. 27 v Semedeli za lepo urejene in okrašene balkone.

Za lepo urejene površine, ki sicer ne sodijo k stanovanju, je komisija sklenila pohvaliti stanovalce iz ulice generala Levičnika v Šalari št. 10, 10 a, 10 b in 10 c ter družino Petrovič iz Tomšičeve ulice št. 6. Nagrado po 500 din prejmeta tudi delavca Komunalnega servisa Gismano Bradič in Peter Arzon za najbolje vzdrževano čistočo ulic in odvoz smeti v mestnem predelu od avtobusne postaje do središča mesta.

Turistično društvo je v okviru svoje akcije nagradilo tudi več šolskih nalog, ki so jih otroci osnovnih šol napisali na temo „Da bi bilo moje mesto čisto in lepo“. Iz marsikaterega spisa veje obsodba tistega, kar kvari lepo podobo mesta; hkrati pa sije vizija mesta, kakršno naj bi bilo, da bi se v njem vsi lepo počutili in kamor bi tujci radi prihajali.

(M. P.)

PORAVNALNI SVETI ŠE VEDNO POTREBNI

Za kaj vse se ljudje danes prepirajo! Če bi recimo kakšno drugo bitje opazovalo nas ljudi, bi čisto lahko zaključilo, da večino stvari ne urejujemo po normalni poti ampak kar s prepirom, ki se kar prevečkrat konča pred sodiščem. Menda smo že kar pozabili na tisti prijateljski pogovor, ki najhitreje reši vsa nesoglasja. Če je tu prepir in če se nam ne ljubi pobotati ali pa lepo dostojno popustiti, potem je seveda treba iti nekam po pomoč in kdo drug bo pomagal, če ne poravnalni svet, ki je pri krajevnih skupnostih? Tam imajo res tisto nehvaležno delo, da pomirjajo in spravljajo sprte stranke.

Tudi v Izoli so pred enajstimi leti ustanovili poravnalni svet pri krajevni skupnosti. Ta svet je sestavljen iz članov, ki so jih občani izvolili na svojih zborih. Njihova mandatna doba traja dve leti (zdi se mi, da marsikateri izmed njih razmišlja, da bi bilo boljše, če bi bila samo eno leto, saj delo res ni preveč prijetno in lahko). V lanskem letu so obravnavali kar 45 zadev. Večina jih je bilo z območja izolske krajevne skupnosti, nekaj pa tudi iz Dvorov in Jagodja. Po številčnosti vodijo zadeve, ki imajo korenine v stanovanjskih razprtijah, takoj za njimi pa tiste, ki so bolj premoženjske narave. Obravnavali so tudi nekaj osebnih sporov in ravno ti so za reševanje prav neprijetni. Dve tretjini vseh sporov so uspeli lepo poravnati na zadovoljstvo obeh sprtih strank in seveda tudi zadovoljstvo članov sveta. Ena tretjina zadev pa je takih, da jih bo moralo najbrž reševati sodišče.

Za delo sveta v lanskem letu je značilno, da so prvič dobili v obravnavo zadeve premoženjske narave, ki so imele zelo veliko materialno vrednost, kar čez milijon starih dinarjev. Za večino teh zadev so lahko rekli, da so jih ugodno rešili, nekaj pa jih je le ostalo nerešenih, vendar zaradi tega, ker tisti, ki bi moral plačati, ni imel s čim ali pa ene od sprtih strank sploh ni bilo na obravnavo. Udeležba namreč ni obvezna in to je pravzaprav edina taka ovira, ki so nanjo naleteli pri obravnavah. Sicer pa pravijo, da lani ni bilo veliko takih, ki se teh zglajevanj sporov niso udeležili, kar bi lahko pomenilo, da le nismo tako prepirljivi ali pa vsaj to, da ne živimo radi dolgo sprti.

Če pogledamo z materialne strani zadeve, potem lahko rečemo, da se svet uveljavlja. Mislim, da lahko tako rečemo tudi brez upoštevanja denarne vrednosti sporov, saj je končno veliko pomembnejša tista druga vrednost – da si ljudje spet prijateljsko sežejo v roke in si zatrdijo: „Kar je bilo, je bilo, pozabimo. Nadaljujmo tam, kjer smo pred prepirom prenehali.“ K vsemu temu pa mislim, da bi morali dodati še nekaj: „Odslej naprej bomo reševali take zadeve kar lepo med seboj, doma, saj ni treba, da ravno vsi vedo, kaj nas tare, sploh pa ni treba, da nam lastna nesoglasja urejuje kdo drug.“

N. G.

Boleznine plačujejo same šole

Pred kratkim je bila v Kopru seja skupščine Temeljne izobraževalne skupnosti, na kateri so obravnavali program dela skupščine za letošnje leto, predlog normativov in meril za financiranje v letu 1971 ter finančni načrt Temeljne-izobraževalne skupnosti in sklada za otroško varstvo.

Razpravljali in določili so kriterije za financiranje kritja materialnih stroškov in stroškov za tehnično osebje na šolah. Ostalo pa je odprto vprašanje nadomestil boleznin. Na splošno so ugotovili, da so se letos dohodki dvignili za 18 %. Startne osnove so nekoliko višje, zmanjšali pa so razpon na leta službe.

V finančnem načrtu za otroško varstvo so zadeve, ki izhajajo iz programa otroškega varstva na obali. Tako je v njem zajeta novogradnja vrtca v Izoli, Semedeli in priprava na novogradnjo vrtca v Piranu. Delno bodo uredili tudi druge vrtce, npr. v Marezigah, Škofijah in Dekanih, opremili pa bodo tudi šolsko kuhinjo v Gračišču in Pobegih.

N. G.

Krajevna skupnost živi s turizmom

Krajevna skupnost Portorož se želi po svojih močeh vključiti v razvijanje res sodobnega turizma v svojem kraju. V tem cilju je prejšnji teden sklicala posvet predstavnikov hotelskih podjetij, raznih družbenih organizacij in občinske skupščine o možnostih skupnega reševanja drobnih in pomembnih problemov, ki nastopajo v Portorožu v obdobju glavne sezone. Kot je dejal tajnik Milan Cirk, je krajevna skupnost sklicala ta posvet v upanju, da bo na ta način lahko še v letošnji sezoni odpravila prenekatero nevšečnost in tako prispevala k boljšemu počutju gostov in domačega prebivalstva.

Na posvetu so obravnavali vrsto problemov od preskrbe do javne snage, informacij in prireditev. Mnogo govora je bilo o preskrbi s kruhom. Nekateri so upravičeno kritizirali, da tudi v najboljših lokalih postrežejo gostom z narezanim kruhom namesto z drobnim pecivom. Na kritike pekarne v Bertokih je obalni tržni inšpektor Leskovšek opozoril, da ta pekarna zagotovo izdela vsako vrsto, obliko in količino kruha, če le dobi pravočasno naročilo. Pač pa inšpekcija ugotavlja, da hoteli zaradi pomanjkanja smisla ali iz drugih razlogov nočejo naročati boljšega kruha in tako se dogaja, da pekarna nima izkoriščenih kapacitet.

Na kritike čiščenja ulic in izpraznjevanja kant za smeti je odgovoril direktor Komunalnega podjetja Riccardo Giacuzzo, ki je poudaril, da komunala naredi vse, kolikor more. Kamion vozi po 18 ur dnevno in odpelje na odlagališča vsak dan 70 do 80 kub. m odpadkov. Težave so s kadri, ker delavci zaradi težkega dela odhajajo, nove pa je mogoče dobiti le zelo težko. Težave so tudi s posameznimi lokali, predvsem trgovskimi, ki se ne drže dogovora, da bi odpadno embalažo postavili na ulico samo do 8. ure zjutraj, temveč jo odlagajo tudi pozneje. Tako se dogaja posebno v Piranu, da je mesto čisto samo zjutraj, pozneje pa je vsepovsod spet vse več in več odpadkov. Posebne kritike so vredni tisti zasebniki in tudi nekatere restavracije družbenega sektorja, ki proti vsem predpisom brezobzirno mečejo odpadke kar v morje. Nekatera gostinska podjetja mečejo v kante in konteinerje tudi pomije, zaradi česar v okolici močno smrdi. Nekateri hoteli so to uredili tako, da so poskrbeli za prodajo pomij rejcem prašičev, preostale pomije pa pošljejo skozi drobilec v kanalizacijo.

Na posvetu so kritizirali tudi dejstvo, da v Portorožu turist, ki prispe pozno zvečer, ne more dobiti nikjer več potrebnih informacij. Predlagali so, naj bi potovalne agencije uvedle nekakšno dežurstvo v poznih večernih urah.

Sestanek so zaključili s sklepom, da bo vsakdo izmed udeleženih predstavnikov na svojem delovnem območju poskušal odpraviti ugotovljene pomanjkljivosti. Jeseni se bodo sestali znova, da se skupno dogovorijo, kako odpraviti še vse druge nerodnosti, da bo sezona v prihodnjem letu potekla brez njih. (jk)

»Dela je veliko« pravijo v Izoli

Izola kar naprej raste in raste, pa ne samo v stanovanjski izgradnji, ki se je zadnja leta prav res zelo razširila, temveč tudi v industriji. Dobiva kar pravo industrijsko cono, ki bo čez nekaj let dajala precejšen prispevek k občinskemu proračunu. Razumljivo je, da v takšnih razmerah mesta krajevna skupnost ni več to, kar je bila pred leti, ampak ima veliko več dela in tudi precej drugačnih nalog kot prej.

Lani se je začela krajevna skupnost pravzaprav razvijati v tisto smer, ki naj bi jo imela tudi za vnaprej. Začela se je uveljavljati kot samoupravna skupnost občanov na svojem območju, vendar pa njeni vodilni pravijo, da se rezultati še niso pokazali v tolikšni meri, kot bi se morali, ker se pač ne da narediti kar vse čez noč, delo pa je poleg tega odvisno tudi od drugih dejavnikov v komuni. Nekaj uspehov pa le lahko pokažejo – lani so dobili diplomo zveznega odbora „Družine in gospodinjstva“ za uspešno sodelovanje v letu krajevnih akcij in za razvijanje samoupravnih odnosov občanov v krajevni skupnosti. Krajevna skupnost ima tudi ekipo prve pomoči, ki je lani na prvem občinskem tekmovanju dosegla prvo mesto.

Delo krajevne skupnosti se odvija v več odborih. Tako ima odbor civilne zaščite, ki se sicer še ni sestal. Kljub temu pa je krajevna skupnost jeseni začela že intenzivno delati na pripravah organizacije civilne zaščite v sodelovanju z oddelkom za narodno obrambo obalnega sveta in delno s stanovanjskim podjetjem. Lani so ustanovili tudi koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu, ki naj bi deloval na območju cele občine. Predstavniki krajevne skupnosti pravijo, da ima ta odbor obsežne naloge, ki so postavljene v programu dela. Delo pa bo najbrž zelo težko, saj ni nikakršnih zakonitih predpisov, ki bi jim pomagali. Najbolj delaven del krajevne skupnosti je bila komisija za socialno varstvo, zdravstveno zaščito in pomoč družini. Vse njeno delo so člani opravljali sproti in prav je, da jih pohvalimo tudi zato, ker so redno hodili na sestanke in tako udeležba nikoli ni postala problematična. Socialne probleme občanov so reševali s pomočjo socialnega skrbstva uprave občinske skupščine. Sodelovali so tudi pri popisu socialno ogroženih in ostarelih občanov. Poleg teh odborov in komisij ima krajevna skupnost še komisijo za sodelovanje s hišnimi sveti in komisijo za razvoj obrtne in uslužnostne dejavnosti.

To je bilo nekaj iz dela lanskega leta. Kaj pa bi radi storili letos? Predvsem se bodo zavzemali za uresničevanje samoupravnega odločanja in razvijanja vpliva občanov v krajevni skupnosti in komuni. Med ta prizadevanja sodi tudi navezovanje neposrednih stikov z odborniki občinske skupščine, ki so izvoljeni na njenem območju. Poskušali jih bodo prepričati, da bi redno sodelovali na zborih volilcev, zborih občanov in na drugih sestankih v krajevni skupnosti, ter nastopali v občinski skupščini predvsem kot predstavniki svojih volilcev. Če pa pogledamo bolj konkretno za njihove naloge, potem se bodo zavzemali za gradnjo novih zmogljivosti otroškega varstva, za čim hitrejšo dograditev šolske telovadnice, za ureditev otroških igrišč in prostorov, kjer bi se lahko zbirali taborniki in drugi mladinci, za ureditev športnih objektov in sploh za poživitev raznih športnih dejavnosti, krajevna skupnost pa bo sodelovala tudi pri organiziranju šolske počitniške kolonije in taborjenja za mladino ter pri obdaritvah revnih učencev. Marsikaj bo treba storiti tudi še za ostarele občane ali pa za take, ki potrebujejo družbeno in denarno pomoč Pri vsej tej skrbi za občane in za mladino pa niso pozabili tudi na samo mesto. V svoje delo so vključili tudi neprestano skrb za ureditev lepših cvetličnih nasadov, ureditev parkirnih prostorov, za vzdrževanje ulic in kopališč ter sploh za čim lepši videz Izole. Če bi naštevali vse tiste naloge, ki so si jih postavili za letos, potem bi moral naš časopis iziti skoraj v dvakratnem obsegu. Če bodo v Izoli celo leto delali s takim žarom, s kakršnim so sestavili program dela, potem lahko že sedaj rečemo, da bodo vse naloge opravili. Kot ponavadi pa se bodo najbrž pojavili razni objektivni razlogi, ki bodo delo zavrli. Lahko bo nagajalo vreme, pa denar in še kaj, vendar, če bodo Izolani opravili vsaj četrtino zastavljenih nalog, bo to že lep uspeh.

N. G.

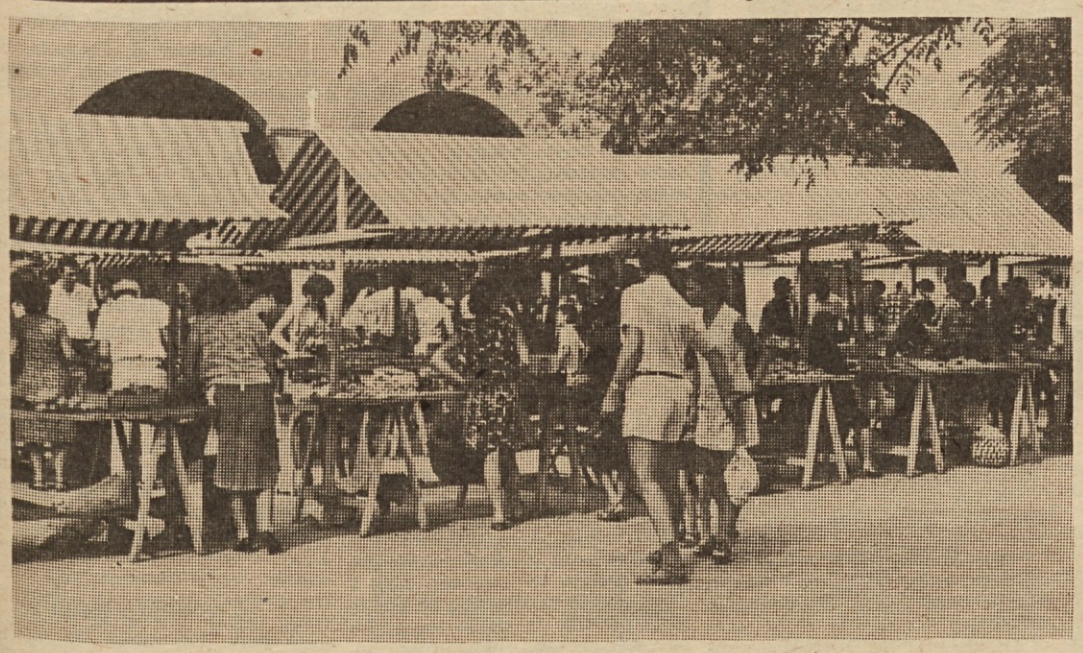

Na koprski tržnici je vedno živahno (Foto: J. Tadeško)

Zasedenost kaže na višek sezone

Turistične zmogljivosti v piranski občini so od konca preteklega tedna skoraj popolnoma zasedene. Statistična zasedenost hotelov skače iz dneva v dan med 96 in 99 %, v počitniških domovih med 89 in 95 %, v zasebnih sobah pa kar med 136 in 143 %.

Naval na zasebne sobe je tolikšen, da je recepcijska služba Zavoda za pospeševanje turizma nujno pozvala zasebnike naj se po možnosti s svojimi družinami še utesnijo in stavijo gostom na voljo še več sob in ležišč, kot jih imajo sicer prijavljenih za oddajanje. Samo na tak način je mogoče razumeti zakaj statistika zasedenosti zasebnih sob že ves teden izkazuje navedene odstotke.

Po uradnih statističnih podatkih se te dni mudi v piranski občini nekaj nad 16 tisoč turistov, vendar menijo turistični strokovnjaki, da je dejansko število še precej večje. To je mogoče sklepati po potrošnji vsakdanjih prehrambenih artiklov, kot sta kruh in mleko. Mnogi zasebniki žal ne prijavljajo svojih gostov, češ da so njihovi sorodniki in podobno.

Ob takem navalu turistov in posebno ob nedavnem prazniku Vstaje, ko so mnogi delovni kolektivi imeli štiri dni prosto, ni čudno, če je bilo na naši obali na deset tisoče kopalcev. Pri štetju, ki ga je v nedeljo organiziral Zavod za pospeševanje turizma, so v naravnih in urejenih kopališčih piranske občine ob 11. uri našteli nekaj nad 18 tisoč kopalcev. Računajo, da se je ta dan izmenjalo na vseh piranskih kopališčih okrog 30 tisoč kopalcev.

Zelo zanimivi so tudi podatki o turističnem prometu v občini Piran v prvi polovici leta. Gostov je bilo skoraj 20 % več kot lani v istem obdobju, prenočitev pa so dosegli kar 31 % več. Neprimerno močneje kot lani so letos v zimskih mesecih obiskovali domači gostje, ki jih je bilo letos dobrih 56 % več in so dali kar 59 % več prenočitev kot lani v istem obdobju. Ta uspeh velja pripisati predvsem pokritem bazenu in pametni politiki cen, ki sta pritegnila številne domače goste.

V absolutnih številkah povedano so do konca junija v piranski občini letos zabeležili 48.710 gostov, ki so dali 235.236 prenočitev. Domačih gostov je bilo 19.152, tujih pa 29.558. Po lanskoletnem zastoju se je letos v piranski občini ponovno povečal obisk avstrijskih gostov, nekoliko manj kot lani pa je bilo v prvi polovici leta gostov iz Italije. Na prvem mestu so lani kot letos turisti iz Zahodne Nemčije. Letos se je povečal tudi obisk turistov iz Švedske, Belgije, Švice in Združenih Držav Amerike.

(jl)

Ansambel Rudija Škerjanca

Med mnogimi ansambli narodnozabavne glasbe na slovenski obali si poleg ansambla Ottavia Brajka in Vandrovčkov utira pot tudi ansambel Rudija Škerjanca s pevko Darinko Eller ter Dorjano Pirjevec.

O načrtih in problemih sem se pogovarjal s člani ansambla.

Kdaj je bil ansambel ustanovljen?

– Obalni Plavi trio je bil ustanovljen v decembru 1969. V prvotnem sestavu je z ansamblom pela Marija Škrinjar, ki se ji je kasneje pridružila Darinka Eller. V prvotnem sestavu je ansambel nastopal do 15. julija letos, ko je ansambel zapustila prvotna pevka.

Kakšno vrsto glasbe izvaja vaš ansambel?

– Predvsem se ukvarjamo z narodno-zabavno glasbo, za katero je na Primorskem veliko zanimanja. Mladim poslušalcem pa lahko postrežemo tudi s komercialno glasbo.

Kje ste doslej nastopali?

– Doslej smo sodelovali na prireditvah Pokaži, kaj znaš v Piranu, pa tudi na ostalih večjih prireditvah. Navadno igramo na veselicah in šagrah.

Ali izvajate tudi lastne skladbe?

– Na nastopih izvajamo tudi lastne skladbe, ki pa jih ni veliko. Poleg teh pa izvaja ansambel tudi prirejene narodne skladbe, ki jih je za ansambel priredil Rudi Škerjanec.

Kakšni so vaši načrti?

– Načrtov je veliko, vendar pa zaradi pomanjkanja časa vseh ne bo mogoče uresničiti. Jeseni namerava ansambel posneti nekaj izvirnih skladb na Radiu Koper, sodelovati na javnih prireditvah in podobno. Načrtov in navdušenja je veliko in upamo, da jih bo članom ansambla uspelo uresničiti.

Sedanji sestav ansambla?

– Diatonično harmoniko igra Pino Vežnaver, orgle Dorjana Pirjevec, ki igra tudi klavirsko harmoniko, kitarist je Rudi Škerjanec, kontrabas igra Rajko Prinčič. Pevka v ansamblu pa je Darinka Eller, ki jo mnogi ljubitelji narodno-zabavne glasbe poznajo s plošče „Lepa si moja Primorska“. Med člani ansambla zaslužita posebno pozornost Pino Vežnaver in Dorjana Pirjevec, ki sta se kljub mladim letom uspešno vključila v ansambel.

PRODAM STROJE
za predelovanje gumijastih odpadkov — za izdelovanje preprog in dodatnih delov za kmetijstvo.
NB S klienti
de Matteis D.
33010 Tavagnacco (Udine), Via Madonnina 40 — tel. 68253

kje so ladje

BOHINJ je odplula 29. julija proti zahodnoafriškim pristaniščem
BREŽICE je iz Matadija na poti v Lagos, kamor prispe 4. avgusta
BOROVNICA prispe 30. julija na Reko, od koder odpluje v Pirej
BRANIK je v Trstu
BOČNA je v Abidjanu in prispe 10. avgusta v Koper
ALFRED THEODOR je prispela 25. julija v Benetke
SIRENA prispe 30. julija v Takoradi
LITIJA je v Port Alberni, od koder odpluje v ZDA 5. avgusta
LJUBLJANA pripluje 2. avgusta v Nagoyo
TRBOVLJE je na poti v Hongkong, kamor prispe 9. avgusta
GORANKA je v Temi in odpluje proti Colombu, kamor prispe 8. avgusta
KOROTAN odpluje 30. julija iz Constanze proti Indiji
LJUTOMER je 30. julija v Benetkah in bo 31. julija v Trstu
BELA KRAJINA je v Santosu
KOPER prispe 30. julija v Rotterdam
KRPAN je v Birkenhardu
PIRAN je prispela 26. julija v Montreal, nato odpluje v Toronto
PORTOROŽ je v Santosu
POSTOJNA je na poti v Cristobal, kamor prispe 10. avgusta
KRAS je v Karibskem morju
LOGATEC je v La Pallice
LATTUGA je na poti v Indijo.

Priprave na Jadranski pokal

V Piranu se je ta teden sestal gospodarski odbor pripravljalnega komiteja za letošnje padalsko tekmovanje za „Pokal Jadrana“, ki bo od 5. do 12. septembra na portoroškem letališču v Sečovljah. Kakor znano, velja to tekmovanje v športnih krogih kot neuradno svetovno prvenstvo. Uradno svetovno prvenstvo bo prihodnje leto v Turčiji, lani pa je bilo na Bledu.

Odbor je na seji ugotovil, da potekajo vse priprave na tekmovanje v redu in v roku. Popolnoma so že dokončali tako imenovani padalski krog, se pravi doskočišče za tekmujoče padalce. Prav te dni tudi dokončujejo asfaltiranje letališčne steze. Ta bo dolga 700 metrov (in jo bo mogoče v prihodnje podaljšati na 1000 metrov), široka pa 80 metrov, s tem da ima asfaltiran samo dvajset metrov širok osrednji pas.

Prijave za tekmovanje dotekajo normalno kot že v prejšnjih letih. Informativno se je organizacijskemu odboru prijavilo 18 držav, uradno in s tem dokončno, pa je svojo udeležbo prijavilo že 11 držav. Večina udeleženk se bo verjetno prijavila – kot v preteklih letih – šele v zadnjem tednu pred tekmovanjem. Tako so Amerikanci že v različnih mednarodnih revijah objavili natančno, katera ekipa se bo udeležila tekmovanja v Portorožu, uradne prijave pa še niso poslali. Kaže, da bo letos najmočneje zastopana demokratična republika Nemčija, ki je v uradni prijavi navedla kar 26 tekmovalcev. (ge)

Prah s ceste jim gre na strehe in v vodnjake

Prebivalci naselja Trebče pri Črnem vrhu so sicer mirni in potrpežljivi. Ko pa je lonec le preveč poln nevšečnosti, tudi zavre. Tedaj pridejo na dan s stvarmi, ki jih najbolj težijo.

Tokrat so Trebčani nejevoljni zaradi obilice prahu, ki ga dvigajo avtomobili na makadamski cesti, ki pelje skozi vas. Pravijo, da ga je toliko, da zgleda cesta včasih taka, kakor bi bila, z bližnjo okolico vred, zavita v meglo.

Veliko avtomobilov pelje po cesti med tednom, še več pa ob nedeljah in praznikih, ko prihajajo še tujci. Vaščani se jezijo še zlasti zato, ker jim prah seda na strehe, nato gre z deževnico vred v njihove vodnjake. V vasi pa imajo še precej vodnjakov z deževnico, ki jim služi za kuhanje. Voda včasih tako smrdi, da je skoraj neužitna, najmanj kar je, pa je nehigienična, nezdrava. Pravijo, da že pet let planirajo pristojni organi asfaltiranje te ceste. Vendar doslej zanjo še ni bilo denarja, zato zadevo odlašajo iz leta v leto.

Druga stvar, ki jih že dolgo pesti, je prenizka električna napetost. Pravijo, da niti s stabilizatorjem ne morejo poslušati radia ali gledati televizije. Ob vsem tem se sprašujejo, kako dolgo se bodo še morali mazati s tisto mastjo, ki ji pravijo potrpljenje.

F. H.

Manj kopalcev kot lani

Čeprav je tudi letos na Ajdovskem kar precej toplo, je kopalcev v mestnem plavalnem bazenu manj kot lani. 13. julija lani se je prišlo kopat 1610 kopalcev, letos jih še ni bilo 1000. Morda je temu kriva premajhna reklama. Lani so bile tri reklamne table ob Goriški cesti, letos samo ena in še ta dotrajana. F. H.

nesreče in nezgode

Ni se prepričal, če je cesta prosta

Antonio Valenti iz Trsta je 23. julija vozil osebni avto TS-115500 iz Sežane proti Senožečam. S stranske poti pa je takrat pripeljal, ne da bi se prepričal, če je cesta prosta, Timotej Brecelj iz Ajdovščine osebni avto GO 153-74 in zavijal v levo proti Sežani. Zaradi tega sta vozili trčili. Hudo poškodovana sta bila Timotej Brecelj in žena tržaškega voznika Adriana Valente. Prvega so prepeljali v šempetrsko, drugo pa v tržaško bolnišnico. Materialne škode je za 18.000 din.

Rezal ovinek in povzročil nesrečo

Voznik tovornega avtomobila NM 115-18 s prikolico Anton Govednik iz Gabrovca je 23. julija vozil od Hruševja proti Razdrtemu. V desnem nepreglednem ovinku je rezal ovinek in zavozil v levo čez dvojno neprekinjeno črto v trenutku, ko ga je prehiteval voznik osebnega avtomobila VT 30-23 Mijo Maljak iz Virovitice. Med prehitevanjem je oplazilo osebni avto po desnem boku in ga potisnilo v betonsko mostno ograjo, nakar se je še dvakrat prevrnil. Težje poškodovana sta bila Maljak in njegov sin Željko, lažje pa voznikova žena Katica in sopotnica Ankica Lukša iz Virovitice. Vse štiri so prepeljali v izolsko bolnišnico. Na vozilih je za 40.500 din škode.

Skoraj bi utonili

V mestnem kopališču v Kopru sta se 25. julija kopali tudi 17-letna Š. K. in 16-letna G. M. iz okolice Čakovca. Ena od njiju se je začela potapljati, druga pa jo je hotela rešiti, pa se je še ta potopila. Rešili so ju in odpeljali v izolsko bolnišnico. Sta izven smrtne nevarnosti.

Hlev je gorel

25. julija je pričelo goreti v hlevu Matevža Markovčiča iz Laž 14 pri Divači. Požar je nastal zaradi kratkega stika električne napeljave na gredi senika. Pogorelo je leseno ogrodje, streha ter tona sena. Škode je za 15.000 din. Požar so pogasili gasilci iz Sežane in Senožeč, pomagali pa so tudi vaščani.

Pešec podlegel poškodbam

Giovanni Malusa iz Trsta je vozil 25. julija osebni avto od Strunjana proti Kopru. Pri avtokampu v Izoli je dohitel pešca Jordana Klobasa iz Polja pri Izoli, ki je hodil po desni strani proti tovarni Ruda. Malusa je s prednjim delom zadel pešca v levo nogo, tega je vrglo nazaj čez blatnik in je z glavo razbil vetrobransko steklo v zgornjem desnem kotu, nato pa je padel v 1,30 m globok obcestni jarek, kjer je obležal v nezavesti. Med prevozom v izolsko bolnišnico je Klobas podlegel poškodbam.

Zadel pešakinjo in jo zbil po cesti

Bruno Palčič iz Trsta je vozil 26. julija osebni avto TS-68785 po Šmarski cesti proti Kopru in dohitel pešakinji Sonjo Pribac in Lino Basaneže iz Izole, ki sta hodili vzporedno po desni strani ceste. S prednjim desnim blatnikom je zadel Sonjo Pribac, jo zbil po cessti, kjer je obležala v obcestnem jarku s poškodovano hrbtenico, Lina Basaneže pa je dobila le praske po levi roki. Obe so prepeljali v izolsko bolnišnico.

Z avtom v drevo

Marjan Bombač, iz Celja, je 26. julija vozil osebni avto Ce 349-69 proti mejnemu prehodu Lazaret. V nepreglednem ovinku je zapeljal na desni rob vozišča in trčil v obcestno drevo, od koder ga je odbilo in je ponovno vozil po skrajnem desnem robu vozišča ter ponovno trčil v drevo. Od tu ga je odbilo na levo in se je prevrnil na streho ter trčil v obcestni smernik. Hudo telesno poškodovan je bil voznik Bombač ter sopotnici Jelka Bombač iz Celja in Angela Vovk iz Črnivca. Vse tri so prepeljali v izolsko bolnišnico.

Čelno trčenje pri Novakih

Iz Cerkna proti Novakom je v nedeljo dopoldne vozil osebni avto Viktor Kobal iz Nove Gorice. Ko je odpeljal nepregledni ovinek, je iz nasprotne smeri privozil osebni avto Janko Močnik iz Dolenjskih Novakov. Vozili sta čelno trčili. Pri nesreči se je huje poškodovala Mira Kobal iz Nove Gorice in so jo prepeljali v šempetersko bolnico, voznika pa sta bila laže poškodovana. Škode je za okoli 11.000 dinarjev.

Obstal v obcestni skali

V petek zgodaj zjutraj je Alojz Komel na cesti med Novo Gorico in Prevaljem zavozil v obcestne kamne, nato pa ga je odbilo na drugo stran ceste, kjer je trčil v obcestno skalo in ob njej obstal. Škoda znaša okoli 12.000 dinarjev.

Avto sam zdrknil pod cesto

Albin Vodopivec iz Volčje drage je v sredo opoldne parkiral osebni avtomobil na cesti v Mirnu. Avto je zavrl z ročno zavoro in odšel. Medtem se je vozilo začelo samo premikati in po 30 m vožnje po klancu navzdol se je prevrnilo na njivo pod cesto. Škode je za približno 5000 dinarjev.

Dve nesreči v Plavah

V sredo zvečer je voznik osebnega avtomobila Branko Uršič iz Kozane v Brdih vozil iz Plavi proti Novi Gorici. Na blagem ovinku ga je zaneslo, trčil je v obcestni kamen in se nato prevrnil 8 m pod cesto. Škoda znaša 10.000 dinarjev.

V nedeljo zgodaj zjutraj je Stanislav Stanič iz Plavi na ravnem delu ceste trčil v obcestni smernik. Z vozilom je nato vozil po robu ceste. Ob udarcu v naslednji obcestni kamen ga je vrglo iz avtomobila 2 m pod cesto. Avto pa je po 15 m zdrknil po pobočju. Voznik je bil laže telesno poškodovan, na vozilu pa je za okoli 7000 dinarjev škode.

Čez pločnik na streho v jarek

V Šempetru je v križišču Goriške in Žnidarčičeve ulice v torek zvečer zaneslo Ivana Nemec iz Vrtojbe, ki je vozil osebni avto iz Volčje drage. V Šempeter. Pri nesreči, ko se je z avtomobilom prevrnil na streho v jarek, je nastalo za približno 8000 dinarjev škode.

Trije poškodovani

Iz Ajdovščine proti Novi Gorici je v nedeljo popoldne vozil osebni avto Italo Batillano iz Italije. V Selu je hotel vozilo na ravnem delu ustaviti. Za njim je takrat pripeljal osebni avto Elio Bizjak iz Ilirske Bistrice, ki ga je nameraval prehitevati. Ker pa je v tem trenutku iz nasprotne smeri pripeljal neki avtomobil, je trčil v vozilo italijanskega državljana. Pri tem se je huje poškodoval sopotnik Ignac Bizjak iz Ajdovščine, ki so ga prepreljali v bolnišnico.

Z avtom 50 m pod cesto

Na cesti iz Kobarida proti Bregnju je v ponedeljek voznik osebnega avtomobila Rafael Rosič iz vasi Logje zavozil na levo stran ceste, izrili tri obcestne kamne in se nato skotalil 50 m po pobočju navzdol. Voznik je bil pri nesreči huje poškodovan. Zaradi pretresa možganov zloma enega rebra in več ran po glavi, so ga prepeljali v šempetrsko bolnišnico. Škode na vozilu je za 15.000 dinarjev.

Osebna avtomobila trčila

Ivan Kavkan iz Zavmola (SR Hrvatska) je 27. julija pri Vojkovem domu v Portorožu trčil z osebnim avtomobilom KP 155-59, ki ga je vozil Peter Rotter iz Strunjana. Pri tem je bil težje poškodovan voznik Rotter, lažje pa sopotnik Alojz Knez iz Strunjana ter voznik Kavkan. Odpeljali so jih v izolsko bolnišnico. Na vozilih je za 11.000 din škode.

Avtomobilist zadel otroka

Voznik osebnega avtomobila KP 305-44 Drago Kucmar iz Lucije je 20. julija vozil v koloni iz Škocjana proti Izoli in v neposredni bližini prehoda za pešce zadel 14-letnega C. V. iz Kopra. Pri tem je bil otrok težje telesno poškodovan in so ga odpeljali v izolsko bolnišnico. Na vozilu je za 2.000 din škode.

Z motorja je padel

Voznik motornega kolesa KP 12-725 Jože Grbec iz Seče je 20. julija vozil iz Sečovelj proti Seči. V bližini gostilne pri Marički v Parecagu je zavozil v skrajno desno na neutrjeno bankino na pesek, nato pa izven vozišča v globino 1,50 m. Pri tem je bil težje poškodovan in so ga prepeljali v izolsko bolnišnico.

Pisma uredništvu

LJUBLJANSKA SALAMA SAMO ZA BOGATAŠE

Smo v polni turistični sezoni, in razumljivo je, da so cene povsod nekoliko višje.

Dogodilo se je v Ilirski Bistrici. Ker so bile že trgovine zaprte, sva zavila v gostilno k Urbančiču, da nekaj prigrizneva. Ker sva vojaka, seveda nisva mogla naročiti kaj posebnega. Naročil sem 15 dkg ljubljanske salame in zanjo plačal 14 dinarjev. Mislil sem, da se je natakarica zmotila, pa mi je prijazno pojasnila, da je pri njih taka salama „nekoliko dražja.“ Zanjo bi plačal v mesnici le 4,20 dinarjev. Po tem lahko sklepamo, da stane kilogram ljubljanske salame v mesnici 27 dinarjev v tej gostilni pa 90 dinarjev. Vprašujem se, kdo si lahko privošči take usluge v gostilni, da ne govorimo o vojakih. Zanima me, če je pri nas kdo odgovoren, da kontrolira cene pri zasebnikih, kajti smatram ta primer za pravo oderuštvo.

BOGDAN ZORATTI
V. p. 7640/20 a

M·Mercator·M

V IDRIJI SMO IZŽREBALI
20 nagrad

Na velikem nagradnem žrebanju, ki ga je priredil Mercator za svoje kupce v blagovnici v Idriji, so na javnem žrebanju dne 27. 7. t. l. ob 16. uri, prejeli nagrade naslednji imetniki nagradnih kuponov:

PRALNI STROJ BIO 663 GORENJE
št. 1196
ŠIVALNI STROJ JADRANKA – BAGAT
št. 2610
KAVČ
št. 855
TONA CEMENTA
št. 508
4 KUB. METRE DRV
št. 2785
KUHINJSKA TEHTNICA GORENJE
št. 1951
GARNITURA DAMSKIH KOZMETIČNIH IZDELKOV
št. 991
FOTOAPARAT
št. 2164
KRISTALNA VAZA
št. 154
MODNE MOŠKE HLAČE
št. 5934
DAMSKA TORBICA
št. 1372
KRISTALNA VAZA
št. 9544
LIKALNIK ROWENTA
št. 324
ELEKTRIČNI MLINČEK ZA KAVO
št. 5747
MODNA MOŠKA SRAJCA PO IZBIRI
št. 964
5 DARILNIH KOŠARIC PO PRIBLIŽNO 100,00 din vrednosti pa so zadele:
št. 9822 št. 1883 št. 5910
št. 5319 št. 944

Dobitniki nagrad naj se zglasijo s svojimi kuponi v pisarni blagovnice, do 31. 7. 1971, po tem roku nagrade zapadejo.

M·Mercator·M

Umrl je Franc Fornazarič

Kruta usoda je iztrgala iz naših vrst udeleženca NOV in oficirja JLA tovariša Franca Fornazariča.

Rodil se je 30. oktobra 1915 v Lokavcu pri Ajdovščini. Po končani osnovni šoli leta 1928 se je ponesrečil z vžigalnikom od granate iz I. svetovne vojne in izgubil 3 prste na levi roki. Leta 1939 se je zaposlil na tedanji ajdovski občini kot občinski sluga, kjer je ostal vse do razpada Italije.

Že 9. septembra 1943 se je vključil v vstajo primorskega ljudstva. Kot prostovoljec je bil sprejet v V. bataljon goriške brigade in sodeloval na goriški fronti. Nato je bil kot borec, vodnik in namestnik komandirja čete v idrijskem odredu ter v komandi idrijskega vojnega področja. Spet ga je borbena pot vodila v štab idrijsko-tolminskega odreda, naposled pa je bil odrejen za pomočnika propagandnega referenta XVII. SNOB Simona Gregorčiča. Bil je propagandist in politkomisar čete rezijanskem bataljonu. V KPJ je bil sprejet januarja 1944.

Po vojni je ostal v aktivnem sestavu JLA in postal kapetan I. razreda. Služboval je tudi v III. bataljonu odreda JA za Slovensko Primorje, Trst in Istro. Nato je bil v raznih enotah JLA kot oficir finančne službe vse do upokojitve 1964. leta. Bil je odlikovan z redom zasluge za narod in z drugimi vojaškimi odlikovanji.

Po prihodu v Koper se je vključil v družbeno-politično življenje kot zelo aktiven delavec. Posebno se je odlikoval pri delu v krajevni skupnosti v Semedeli. Bil je tudi med pobudniki za obnovitev moškega pevskega zbora v Kopru ter tajnik zbora vse do prerane smrti.

Vsem nekdanjim borcem NOV, njegovim sodelavcem in vsem, ki smo ga poznali, bo ostal v svetlem spominu kot zgleden in zaveden borec za nove socialistične odnose.

Njegovi ženi in hčerki izrekamo izraze globokega sožalja.

ALBERT KLUN

KINO

KOBARID – Od 30. julija do 1. avgusta ameriški cinemascope barvni film DR. ŽIVAGO, 4. avgusta ameriški cinemascope barvni film KOMEDIJANTI.

NOVA GORICA – 30. julija ameriški barvni film MEČ ZA BRANDOA. 31. julija in 1. avgusta ameriški barvni film DAN VELEPOSESTNIKOV.

ŠEMPETER – 30. julija ameriško-nemški barvni film SMRTONOSNI STRELI NA BROADWAYU, 31. julija in 1. avgusta ameriško-italijanski barvni film MOŽ IZ OKLAHOME.

DESKLE – 31. julija in 1. avgusta ameriški barvni film BODALO.

RENČE – 31. julija ameriški barvni film KNEZ BOJEVNIK, 1. avgusta ameriški barvni film ANTIBEBY PILULE'.

PRVAČINA – 31. julija francoski barvni film ČAS ZA ŽIVLJENJE, 1. avgusta ameriško-nemški barvni film SMRTONOSNI STREL NA BROADWAYU.

ŠEMPAS – 31. julija ameriško-nemški barvni film SMRTONOSNI STREL NA BROADWAYU, 1. avgusta ameriški barvni film ČRNI ŠERIF.

KANAL – 31. julija amer. barvni film MEČ ZA BRANDOA, 1. avgusta francoski barvni film ČAS ZA ŽIVLJENJE.

AJDOVŠČINA – Od 30. julija do 1. avgusta ameriški barvni film BELI VOLKOVI.

TOLMIN – Od 31. julija do 1. avgusta ameriški barvni film ORLOVSKO GNEZDO.

Dežurna zdravniška služba

Od 31. julija od 14. ure do 2. avgusta do 7. ure dežurajo za območja splošnih ambulant:

NOVA GORICA – dr. Dušan Tramšak, Zdravstveni dom Nova Gorica, tel 22-122.

MIREN, DORNBERK in ŠEMPETER – dr. Aleksander Nardin, Splošna ambulanta Šempeter, tel 61-307.

DOBROVO in KANAL – dr. Marjeta Obreza-Kavčič, klicati zdravstveno postajo Kanal, tel 78-076.

ZDRAVNIŠKA STALNA PRIPRAVLJENOST

Ob delavnikih se mora naročati zdravniške obiske na domove v pristojnih splošnih ambulantah med njihovim delovnim časom. V nujnih, življenjsko nevarnih primerih pa sprejemajo naročila v popoldanskem in nočnem času:

ZA AMBULANTNO OBMOČJE NOVA GORICA – od 2. do 7. avgusta dr. Boris Terseglav, SA Dobrovo, tel 71-055 ali 71-002.

ZA AMBULANTNO OBMOČJE ŠEMPETER – od 2. do 7. avgusta dr. Boris Plahuta, tel. 61-307 ali 22-900.

ZA AMBULANTNO OBMOČJE DORNBERK in MIREN – od 2. do 7. avgusta dr. Silvo Fonda, SA Dornberk, tel 79-518, 79-502.

ZA AMBULANTNO OBMOČJE SPLOŠNE AMBULANTE KANAL – od 2. do 7. avgusta dr. Srečko Žefran, OA Anhovo, tel. 78-056, 78-030.

Avtopromet Gorica

9-dnevno potovanje v ŠPANIJO od 23. 9. do 1. 10.

Informacije: Turistična pisarna APG, tel. 21-443, 22-911.

Argo — slovenski prvak

USPEH PIRANA, NAUTILUSA NI BILO

Na Mariborskem jezeru je bilo letošnje slovensko prvenstvo, na katerem je nastopilo okrog 100 tekmovalcev. Organizator VK Branik je poskrbel za odlično organizacijo, veslači Arga pa za veliko prijetno presenečenje z ekipnim naslovom slovenskega prvaka za letošnje leto. Bled je zaostal za Argom in če vemo še, da so za Bled v vseh disciplinah članske konkurence veslali člani četverca, potem je uspeh Izole še toliko večji. Argo je zbral 1360 točk, Bled pa le 850.

Poleg ekipnega naslova so si veslači iz Izole priborili še šest naslovov republiških prvakov ter prav toliko drugih mest. Najbolj uspešni so bili v mladinski konkurenci, kjer so razen v skifu odnesli vsa prva mesta. In še v skifu je bil Mizerit drugi. Posebnost in lep uspeh so dosegli mladinci Arga v četvercu s krmarjem, kjer so trije čolni Arga zasedli prva tri mesta. To je verjetno prvi slučaj na slovenskem prvenstvu, da klub pobere kar tri prva mesta v eni disciplini.

Odlično tretje mesto, ki je bilo do letos v Sloveniji nekako rezervirano za koprski Nautilis so letos dosegli veslči iz Pirana. Pirančani so bili največje presenečenje prvenstva, saj so kar štiri posadke osvojile naslov slovenskih prvakov. Če k tej beri dodamo še nekaj uspešnih drugih mest, potem je uspeh Pirana izreden. Mikulin je ponovno slovenski prvak, prav tako pa Vukova med mladinkami. Najboljše skifiste imajo torej v Piranu, saj so od štirih mogočih osvojili kar tri prva mesta.

O uspehih obmorskih klubov bomo še pisali, tokrat ponovno nekoliko besed o NAUTILUSU iz Kopra, ki se slovenskega prvenstva ni udeležil, čeprav so še pred dobrim mesecem in to po poletni konferenci zagotavljali, da se bodo slovenskega prvenstva zagotovo udeležili. V zadnjem času smo slišali z več strani, kakšno je stanje v klubu. S svoje strani so nam to pojasnili bivši predsednik, potem vrhunski veslači Kozlovičeva in Sosičeva ter nekateri veslači in trenerji, ki so se udeležili letne konference. Še bolj pa nas čudi neudeležba na slovenskem prvenstvu zaradi tega, ker so nam tudi člani novega odbora zagotavljali, da na prvenstvo morajo in da bodo v klubu uvedli red in disciplino.

Prvenstvo 1971 je za nami in to je prvo prvenstvo po 10 letih, ki se ga veslači iz Kopra niso udeležili. Razočaranje je veliko, toda z druge strani smo veseli, da smo dobili klub v Piranu, ki je v slabih dveh letih organiziranega delovanja dosegel tako lepe uspehe. Zato gre veslaškim delavcem v Piranu vsa zahvala in dosedanji uspehi naj jim bodo vzpodbuda za nadaljnje delo, ki jim bo prav gotovo prineslo še večje uspehe. Argo je Argo. To je klub z izredno bogato tradicijo, ki je po lanskoletni mali krizi letos ponovno stopil v ospredje slovenskega veslanja. Razveseljivo pa je predvsem dejstvo, da ima Argo mlade veslače, ki šele prihajajo in da bomo o njih še mnogo slišali.

Da naša ugotovitev ni izvita iz trte nam pove podatek, da sta Argo in Piran v mladinski konkurenci pobrala vsa prva mesta razen mladinskega skifa, kjer je zmagal mladinec Branika, Izolan pa je bil drugi.

Rezultati — mladinke — skif: 1. VUK (P) 3:34,5, 2. Bizjak (P) 4:24,8; double scoul: 1. Piran; osmerec: 1. ARGO; mladinci: skif: 1. Crnčec (B), 2. Mizerit (A), 4. Hafkič (P); double scoul: 1. ARGO, 2. PIRAN; četverec brez krmarja: 1. ARGO; četverec s krmarjem: 1. ARGO I, 2. ARGO II, 3. ARGO III; osmerec: 1. ARGO; članice: skif: 1. Črnjač (P); četverec s krmarjem: 1. ARGO; člani skif: 1. MIKULIN (P), 2. BARUT (A); double scoul: 1. Bled, 2. PIRAN; dvojec brez krmarja: 1. Bled, 2. ARGO; dvojec s krmarjem: 1. Bled; četverec s krmarjem: 1. Bled, 3. ARGO; osmerec: 1. Bled itd.

EKIPNI VRSTNI RED ZA 1971 LETO: 1. ARGO 1360, 2. Bled 850, 3. PIRAN 460, 4. Branik 160 točk.

jk

Pred zadnjim kolom za slovenski pokal

V torek popoldne je bilo v Ljubljani tretje kolo letošnjega plavalnega tekmovanja za pokal PZ Slovenije. Ker rezultatov do zaključka lista nismo prejeli, naj na kratko opišemo razpoloženje med koprskimi plavalci pred odhodom v Ljubljano. Če se povrnemo v drugo kolo, moramo najprej poudariti, da je bil Koper izredno blizu tretjemu mestu, saj je tri tekme pred koncem prehitel celo Ilirijo. Odsotnost Bertoka in Milkoviča pa je naredila svoje. Tudi trener Nerlovič trdi, da bi s kompletno ekipo Koper že bil na četrtem mestu. Čeprav mladi dobro napredujejo, kot Boris Kramberger, Zlatan Magajna, Kokolj in drugi, pa vseeno še ne morejo izpopolniti vrzeli, ki je nastala, ker trenutno ne plavata Bertok in Milkovič.

In kaj si obetamo od zadnjega kola. Eno je gotovo. Četrto mesto si si plavalci zagotovili že v Kopru, ko so Fužinarja, ki je bil po prvem kolu pred Koprom, krepko pustili za seboj. Ilirija si je v zadnji disciplini v Kopru nabrala kar 1.800 točk prednosti. To je tolikšna prednost, da je plavalci Kopra verjetno ne bodo mogli nadoknaditi.

Zanimiv je pregled najboljših mest, ki so jih dosegli klubi v Kopru. Najuspešnejši je bil Triglav, ki je osvojil po dve prvi, drugi in tretji mesti, sledi Ljubljana, ki ima dve prvi ter po eno drugo in tretje mesto. Koprčani so bili tretji, saj so osvojili po eno prvo in drugo mesto ter dve tretji mesti, itd.

jk

Pokal prijateljstva za Čedadčane

V nedeljo so se goriški strelci in strelci iz Čedada sestali v malem italijanskem mestu Tricesimo, kjer so se na modernem in avtomatičnem strelišču za MK puško zadnjikrat pomerili za pokal „PRIJATELJSTVA“, ki ga je darovala mestna organizacija SZDL Nova Gorica. Strelci Čedada so med štirimi tekmovanji trikrat zaporedoma zmagali in tako pokal „Prijateljstva“ osvojili v trajno last. Ni mogoče primerjati MK orožja italijanskih in naših tekmovalcev, kajti oni imajo precizne MK puške z diopterskimi napravami, posebno municijo, naši pa standardne MK puške brez posebnih „nišanskih“ naprav.

Tudi na nedeljskem tekmovanju so strelci iz Čedada nastrelili kar 1530 krogov od 1800 možnih, našim strelcem pa je uspelo nastreliti 1337 krogov. Vsa tri prva mesta so zasedli tekmovalci Čedada, med najuspešnejše pa se je uvrstil Mario Floreancig, ki je nastreljal 515 krogov od 600 možnih. Med goriškimi strelci pa se je tokrat najbolje izkazal Danilo Hrobat s 464 krogi.

Mladi strelci pa so se pomerili z ZP, toda tudi tu niso imeli enake konkurence. Italijanski strelci imajo posebne ZP z vgrajenimi merilnimi napravami, naši strelci pa imajo take ZP, ki jih je mogoče kupiti v marsikateri trgovini. Četudi so naši mladi strelci tekmovali z takim orožjem, še zdaleč niso razočarali vodstva in vaditeljev, saj so nastrelili samo 38 krogov manj od domačinov. Italijanska ekipa je nastreljala 717 krogov od 900 možnih, naši pa so si priborili 679 krogov, odlično pa je zasedel tretje mesto goričan Davorin Ličar z 234 krogi.

Na sprejemu, ki ga je priredil za tekmovalce in vse udeležence predsednik strelske sekcije Čedada Mariano Del Negro v Cedadu, so podelili šestim najuspešnejšim diplome. Diplome so prejele tudi vse udeležene ekipe. Predsednik Strelske zveze iz Nove Gorice pa je podelil pokal „Prijateljstva“ strelcem Čedada, ki so ga osvojili v trajno last. Predsednik čedadske sekcije pa je že pokazal pokal, ki so ga prejeli od najvišjega italijanskega strelskega forúma iz Rima, za katerega se bodo strelci Gorice in Cedada potegovali prihodnje leto. Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik strelske sekcije iz mesta Trecezimo Fausto Catorossi, ki je vse udeležence prisrčno pozdravil in zaželel dobrodošlico na njihovem strelišču. Dolgo popoldne so bili naši člani gostje italijanskih strelcev v Čedadu. Prisrčnega sprejema so bili naši tekmovalci zares veseli.

KOTAR

BRATOŽ — ZMAGOVALEC JANKOVIČEVEGA MEMORIALA

Strelska zveza iz Postojne in Zveza borcev NOV sta te dni organizirali tradicionalno strelsko tekmovanje z MK puško in pištolo v počastitev dneva vstaje, ki se ga je udeležilo 13 ekip in 38 strelcev iz Pivke, Cerknice, Ilirske Bistrice, Sežane, Postojne ter Planine. Tekmovanje je bilo organizirano kot Jankovičev memorial. Darko Jankovič, letošnji občinski prvak z MK puško se je pred kratkim ponesrečil.

Vsi strelci so streljali po 15 strelov za oceno. Ekipno so v MK pištoli zmagali člani ekipe Centra v postavi Milosavljević, Kovačević in Progar, ki so nastreljali 309 krogov od 150 možnih in tako že drugič osvojili prehodni pokal ZB NOV Postojna. Drugi so bili strelci iz Cerknice, tretji ZROP itd. Med posamezniki je zmagal Milosavljević iz Centra, ki je nastreljal 107 krogov od 150 možnih.

Tudi v disciplini MK puška ekipno so zmagali strelci Centra v postavi Bratož, Zadravec in Progar, ki so nastreljali 323 krogov. Brest je bil ponovno drugi, tretja pa je bila ekipa Lovske zveze. Posamezno se je borba za prvo mesto in za dva pokala (enega v trajno last od ZB NOV, drugega prehodnega za Jankovičev memorial od Strelske zveze) vodila le med Bratužem in Zadnikom. Zmagal je Andrej Bratož (Center), ki se je še posebno potrudil, saj je bil skupaj kot letalec s pokojnim

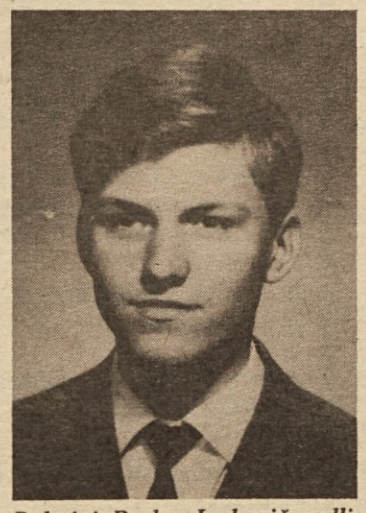

Pokojni Darko Jankovič, odličen postojnski strelec, po katerem se imenuje tekmovanje postojnskih strelcev.

Jankovičem na vežbah, ko se je zgodila tragična nesreča. Bratož je nastreljal 125 krogov, Zadnik (Gozdar) pa 120.

Letošnji rezultati so daleč boljši od lanskih. Nagrade, diplome in pokale je podelil sekretar ZB NOV Postojna tovariš Bitner.

E. P.

Renški športniki aktivni

V renškem TVD Partizan je v zadnjem času precej živahno. Take delovne živahnosti in športne aktivnosti ni bilo že nekaj let. Igrišče pri telovadnici, ki so ga gradili nekaj let, je sedaj v celoti asfaltirano. Tako je na njem mogoče igrati rokomet, košarko, odbojko in ostale male športe. Člani društva so v zadnjih dneh vložili ogromno prostovoljnih delovnih ur, da so pripravili podlago za asfalt. Tako je uresničen dolgoletni sen renških športnikov. Poleg tega igrišča je v izgradnji še nogometno igrišče, ki ga prav tako gradijo člani društva s prostovoljnim delom. S tem bodo Renče dobile še en dragocen in potreben športni objekt, ki bo nedvomno povečal zanimanje mladine iz Renč in okolice. Seveda pa ni šlo brez težav, zlasti pomanjkanja denarja. No, tu je treba izreči posebno pohvalo delovnim organizacijam, ki so z delom, materialom in ostalim priskočile na pomoč in pokazale veliko razumevanje. Predvsem bi tu omenil gradbena podjetja Kraški zidar, Final, Primorje, Gorica in nekatere avtoprevoznike, Goriške opekarne in druge.

Poleg tako velikih delovnih akcij pri izgradnji igrišč ni ostala zanemarjena športna aktivnost. Vzporedno z izgradnjo nogometnega igrišča pa se že formira nogometna ekipa, predvsem na pionirski in mladinski osnovi. Če bo igrišče pravočasno zgrajeno in, če bodo zagotovljena vsaj minimalna sredstva, je upati,da bo ekipa že letošnjo jesen nastopila v primorski podzvezi. Naj mimogrede omenimo, da je mladinsko moštvo že odigralo nekaj srečanj z bližnjimi klubi. Tudi vaterpolisti so začeli letošnjo sezono. Kljub mrzli vodi so ekipo sestavili in jo vsaj nekoliko pripravili za tekmovanja. Prvi tekmi so, letos tudi oslabljeni, Renčani že odigrali in se z mnogo bolje pripravljenimi ekipami dobro kosali. Rezultata: z Delfinom iz Rovinja 2:9 in Koprom 3:7. Upajo, da bodo bolje pripravljeni za prvenstvo SRS, ki bo letos avgusta v Kopru in za tradicionalna srečanja z Mornarjem iz Pulja. Poleg tega pa se letos pripravljajo za občinsko prvenstvo v plavanju, kjer so lani izgubili primat. Renški vaterpolisti in plavalci še vedno vztrajajo v nemogočih pogojih in želijo ohraniti dolgoletno tradicijo tega lepega in zdravega športa. Vsi so prepričani, da bodo v prihodnji sezoni dostojno proslavili 30-letnico obstoja društva in 25-letnice prve vaterpolo tekme na Primorskem.

B. ARČON

Istra prva, Slovenija četrta

ŠESTEROBOJ MLADIH VESLAČEV

Na drugem mestu pišemo o velikem uspehu mladih veslačev Izole, ki sestavljajo ogrodje slovenske mladinske reprezentance v veslanju, ki je v soboto nastopila na tradicionalnem šesteroboju Koroške – Dunaja – Julijske Krajine, Benetk – Istre in Slovenije. Slovenski mladinci so dosegli četrto mesto, že drugič po vrst pa je zmagala Istra, ki so jo sestavljali mladi veslači iz Pule in Reke.

V skupnem seštevku lanskega in letošnjega tekmovanja vodi Istra pred Koroško in Slovenijo. Stanje po letošnjem srečanju izgleda takole: 1. Istra 38, 2. Koroška 36, 3. Dunaj 35,5, 4. SLOVENIJA 29,5, 5. Julijska Krajina 25, 6. Benetke 10.

jk

Jože Turčinovič novi trener NK Koper

Vprašanje trenerja NK Koper je rešeno. Uprava se je odločila za Jožeta Turčinoviča, ki je še v lanski sezoni uspešno vodil piranske nogometaše. Druga okrepitev Kopra je vrnitev Pertiča, ki je eno sezono igral za Izolo. Nekaj časa se že mudi v Kopru tudi nekdanji igralec Kopra Softič, ki bo po vsej verjetnosti podpisal za Koper. Zaposlil se bo namreč v ŠCKŠ v Kopru kot profesor telovadbe.

Novi slovenski ligaš že redno trenira trikrat na teden, da bo kar najbolj pripravljen pričakal težke preizkušnje v slovenski ligi. Za vstop v slovensko elitno ligo je prejela uprava Kopra med drugimi tudi čestitki ObZTK Koper in NZ Slovenije.

Berite
PRIMORSKE NOVICE

Poraz brez opravičila

KOPER : DELFIN 4:5 (0:2, 1:0, 1:1, 2:2)

V drugem kolu tekmovanja za pokal plavalne zveze Slovenije so se vaterpolisti Kopra pomerili z ekipo Delfina iz Rovinja, to je s tradicionalno neugodnim nasprotnikom, ki ga že nekaj let Koper ne more premagati. Zadnji dve leti je Koper gostoval v Rovinju in vedno izgubil z golom razlike. Prav zaradi tega smo od letošnje prve tekme pred domačimi gledalci pričakovali tudi prvo zmago. Po tekmi smo razočarani ugotovili, da Koper trenutno še ni sposoben premagati Rovinja, čeprav je bil zmagi bližje, kot kdaj koli do sedaj. Gostje so namreč kar dve četrtini igrali z igralcem manj, ker je bil igralec Delfina Crnič izključen zaradi nemarnega udarca Bradaškje. Te velike prednosti pa igralci Kopra nikakor niso znali izkoristiti. Ne le, da si niso zagotovili zmage, temveč so igrali tako nepremišljeno in nepovezano, da gostom ni bilo težko doseči zmage. Očitno je, da bi vsaka druga ekipa takšno številčno prednost dobro izkoristila. Opravičila za poraz ni. Morda nimajo dovolj skupnega treninga in če je to poglavitni vzrok se bomo prepričali na slovenskem prvenstvu, ki bo meseca avgusta v Kopru.

KOPER: Vejnovič, Jazbec, ing. Falatov, Korsič, Jakomin, Jerman, Bradaškja, Primožič, Cotič, Berce.

DELFIN: Pokrajac, Crnič, Dušuč, Sosič, Roko, Morozin, Banko, Obulin, Vičič, Kalačič I in Kalačič II.

Strelci: Korsič 3 in Bradaškja 1 za Koper ter Dušuč in Sosič po 2 in Roko 1 za Delfin.

Pred okrog 300 gledalci je tekmo solidno vodil Oman, ki bi prav lahko nedisciplinirane goste še bolj kaznoval. Vprašanje pa je, če bi v tem primeru uspel pripeljati tekmo do konca.

V prvi četrtini je kazalo, da bodo domačini doživeli katastrofo. Ko Korsič ni zadel mreže, so gostje dosegli dva zaporedna zadetka in četrtino odločili v svojo korist. V drugi četrtini so igralci Kopra uspeli zaustaviti napade gostov in sami so več napadali. Končno je Korsiču, še najboljšemu igralcu Kopra uspelo premagati vratarja gostov. Kljub premoči pa v tej četrtini Koper ni dosegel zadetka. V zadnjih sekundah je imel priložnost, toda napadalci so se prepočasi bližali nasprotnikovemu golu in priložnost je šla po vodi.

V tretji četrtini je Koper preko Korsiča izenačil, nato pa je prišlo do grobega incidenta. Branilec gostov Crnič je udaril v lice Bradaškjo, ko ta ni imel žoge in na očigled vseh gledalcev. Odločitev Omana je bila popolnoma pravilna in gostje so nadaljevali tekmo z igralcem mamnj. Kljub številčni premoči pa so povedli gostje.

V zadnji četrtini igralci Kopra niso mogli in niso znali zmagati. Igrali so povsem zgrešeno in tako kot ne bi smeli. Dosegli so sicer dva gola, toda tudi gostje so iz hitrih protinapadov dvakrat poslali žogo Vejnoviču za hrbet.

Tekma je izgubljena in vaterpolistom Kopra ne preosatane nič drugega, kot da se resno lotijo treninga. Nobeden ni blestel in trening je vsem še kako potreben. In kot vse kaže, bo za nekatera mesta v ekipi potrebno misliti na mlade.

jk

Erazmov pokal Predjamcem

II. tradicionalnega balinarskega turnirja za pokal Erazem, ki ga vsako leto organizira HGP Kras Postojna, se je udeležilo kar deset ekip. Turnir se je začel že 18. julija, vendar je bil prekinjen zaradi dežja in je nadaljeval ob dnevu vstaje.

Vse ekipe so bile razdeljene v dve skupini. V eni so nastopali balinarji iz Studenega, Planine, Predjame, BK Sovič ter ekipa HGP Kras Postojna, v drugi pa balinarji iz Bukovja, Strmice, Gorenja, Studenega II in BK Železničarja.

V finale so se uvrstile ekipe Bukovja, Predjamé, Planine in BK Železničarja. Najprej so presenetili balinarji iz Planine in za 3. mesto premagali favorizirane Železničarje s 13:2, nato pa so balinarji iz Predjame premagali Bukovje z rezultatom 13:9. Predjamci so dobili vse igre in ostali edini nepremagani.

V imenu podjetja je Marjan Malec podelil prvim trem ekipam pokale v trajno last, četrti ekipi pa praktično nagrado. Vse igre je z zanimanjem spremljalo več kot 200 gledalcev iz Postojne in okolice. Tekmovanje je zelo uspešno vodil Miro Uhelj.

Tečaj za planinske vodnike

Mladinska komisija pri Planinski zvezi Slovenije je v mesecu juliju, kot vsako leto, pripravila devetdnevni tečaj za mladinske vodnike. Namen tega kratkega, a nadvse zanimivega in dobrodošlega tečaja je bil pripraviti in usposobiti nov mladinski kader za delo v planinskih organizacijah. Tečajniki, bilo jih je skoraj 60, so bili nastanjeni v Šlajmarjevi vili v dolini Vrat. Pod vodstvom izkušenega planinskega strokovnjaka tov. Jožeta Melanška so mladi planinci predelali zahteven program, ki ga je izdal odbor za vzgojo in izobraževanje pri mladinski komisiji PZS. Obdelani, prenovljeni program, pomeni korak naprej v prizadevanjih za oživljanje vzgoje in izobraževanja v planinskih organizacijah. Namenjen je kandidatom za mladinske vodnike, vodjem planinskih šol, posebno dobrodošel pa bo pri delovanju akcije pionir – planinec. V programu so zajete tiste osnovne misli – teorije in prakse, ki so nujno potrebne vsakemu planincu pri njegovem udejstvovanju v gorah. V okviru misli – teorije in prakse pa je tudi potekal tečaj. Po opravljenem teoretičnem delu, ki je pripravil tečajnike, da se aktivno vključujejo v delo samostojnih planinskih osebnosti, je sledil obvezen del praktičnega pouka.

V devetdnevnem tečaju so se mladi planinci seznanili z metodami in organizacijo dela, pripravo tur ter gibanjem v gorskem svetu, organizacijo planinstva in njegovim kulturnim pomenom, spoznavanjem gorstev, favno in floro ter varstvom narave, s planinsko opremo ter nevarnostmi v gorah, z vremenoslovjem, orientacijo ter z gorsko reševalno službo. Dobro so morali obvladati tudi prvo pomoč. Tečaj je popolnoma uspel, usposobil je lepo število novih mladinskih gorskih vodnikov za poletne razmere. Sedaj morajo ti planinski vodniki posredovati mladim svoje znanje in veščine, v koraku s tem pa morajo v mladinskih skupinah vzgajati odnos do narave, razvijati smisel za skupnost, poštenje in kolektivno življenje. Ti družbeni odnosi terjajo tudi na področju planinstva nove odnose med planinci samimi, nov položaj mladih, ki ne smejo biti samo predmet za oblikovanje temveč sooblikovalci našega početja.

Ob tem apeliramo na starše, na mladino, predvsem pa na pionirje – planine sprejmejo vsakogar s široko odprtimi rokami, zahtevajo pa eno – ljubezen do narave in pesem planinskega koraka. Želimo, da bi se s tem korakom vračalo v dolino vedno več izpopolnjenih planincev, polnih telesnih in duševnih kreposti.

(J. R.)

Tudi pripravljanje zasilnih nosil je sodilo med veščine, ki so se jih naučili gorski reševalci (Foto: J. Resnik)

televizija

jugoslovanska tv

VSAK DAN: 19.50 Cikcak – 20.00 TV dnevnik – 20.25 3-2-1.

SOBOTA 31. julija

14.00 Svetovno mladinsko prvenstvo v veslanju – prenos z Bleda in Apollo 15 – prvi sprehod po Luni – 18.15 Obzornik – 18.30 Sinjska alka – 19.00 Bratovščina Sinjega galeba – 19.25 Mozaik – 19.30 TV kažipot – 20.35 Igre brez meja – III. oddaja – 22.00 Svet otokov in atolov: Fiji – nov svet, nova kultura – 22.25 Maščevalci – serijski film – 23.15 Poročila.

NEDELJA 1. avgusta

9.30 Pisano domače – II. oddaja – 10.00 Kmetijska oddaja – 10.45 Otroška matineja: Pika Nogavička, Svet otokov in atolov – 11.35 Metece Peyton – serijski film – 12.25 Polet vesoljske ladje Apollo 15 in 15.55 Polet vesoljske ladje ter športno popoldne – 18.45 Zvezdica Zaspanka – slovenski film – 20.35 Bayanihan – 21.35 Glas na obisku: Long John Baldry – 22.00 Poročila – 22.15 Športni pregled – 22.45 Odpoved sporeda.

PONEDELJEK 2. avgusta

17.00 Polet Apolla 15 – 18.00 TV obzornik – 18.40 Drejček in trije Marsovčki – 19.00 Risanka – 19.20 Ljudje v soseski – 20.35 P. Kohout: Takšna ljubezen – 21.55 Kulturne diagonale – 22.40 Poročila – Filmski festival v Pulju – Odpoved sporeda.

TOREK 3. avgusta

18.20 Obzornik – 18.35 Prijatelj Ben – serijski film – 19.05 Stare krčme: Pri Konšku – 19.35 Cesta in mi: Epidemiologija v prometu – 20.35 Samo enkrat živimo – ameriški film – 22.00 Malo za šalo, malo za res – 3. oddaja – 22.25 Poročila.

SREDA 4. avgusta

18.15 Obzornik – 18.30 Pika Nogavička – švedski film – 19.00 Risani in lutkovni filmi – 19.20 Po sledeh napredka – 20.35 I. Štivičić: Kam gredo divje svinje – 5. del – 21.35 Naša srečanja na tujem: Brez rdečih semaforjev – 22.15 Poročila.

ČETRTEK 5. avgusta

18.20 Obzornik – 18.35 Družina – poljudno znanstveni film – 19.05 Enkrat v tednu – 19.20 Vse življenje v letu dni – 20.35 L. N. Tolstoj: Vojna in mir – 6. del – 21.25 XXI. stoletje – 22.25 Zbor RTV Beograd – Poročila.

PETEK 6. avgusta

18.15 Obzornik – 18.30 Živ žav: Umag I. del – 19.00 Mestece Peyton – serijski film – 20.35 S pesmijo in plesom: Okoli po mestu – ameriški film – 22.20 Odiseja miru – 22.40 Poročila.

italijanska tv

VSAK DAN – Prvi program: 18.45 Šport, kronika in vreme – 19.30 in 22.00 TV dnevnik – Drugi program: 20.00 TV dnevnik.

PETEK 30. julija

Prvi program: 17.15 TV za otroke: preiskava na plaži – TV film – 17.45 Robinson Crusoe – V. del – 18.15 Glasbena Rossinija, Ravela in Čajkovskega – 20.00 TV 7 – zanimivosti doma in po svetu – 21.15 Moj bar – glasbeni spektakel – Drugi program: 20.15 Korupcija v Palači pravice.

SOBOTA 31. julija

Prvi program: 16.45 TV za otroke: Fantazija in igre za otroke – 18.10 Loto – 18.15 Iz parlamenta – 20.00 Brez mreže – glasbeni spektakel – 6. oddaja – 21.15 Od A do Ž: Kako in zakaj? – Drugi program: 20.15 Črni zajc Oswald menja barvo – risani film

NEDELJA, 1. avgusta

Prvi spored: 11.15 Kmetijska oddaja – 17.15 Tedenski almanah za otroke – 20.00 Saga o Forsytih – dramska nadaljevanka – 21.15 Spored za prihodnji teden – 21.25 Športna nedelja in TV dnevnik – Drugi spored: 20.15 Večer v hiši Cerri – 21.15 Bodoči šampion – TV film – 22.05 Spored za prihodnji teden

PONEDELJEK, 2. avgusta

Prvi spored: 17.15 Pravljice za otroke – 17.45 Otroci sveta – 20.00 Celovečerni film – 21.50 Premiere – Drugi spored: 20.15 Mi in drugi – 21.15 Pregled baleta – 21.55 Spomin na G. B. Angioletti

TOREK, 3. avgusta

Prvi spored: 17.15 TV za otroke – 18.15 SUB 71 – peta oddaja – 20.00 K2 + 1 – drugi del – 21.00 Tretja B – preštejmo se! – Drugi spored: 20.15 Bumerang – 21.15 „Pokličite Winchester"

SREDA, 4. avgusta

Prvi spored: 17.15 Animirani film za otroke – 17.45 Dogodivščine mistra Čarovnika – 18.15 Dokumentarna oddaja – 20.00 Dejstva in pričanja o današnjem času – 21.00 Šport v sredo in TV dnevnik – 20.15 Češkoslovaški film „Med starim in novim"

ČETRTEK, 5. avgusta

Prvi spored: 17.15 Gledališki klub za otroke – 18.15 Gorski zrak – 20.00 Eden od dveh – 21.00 Jaz in . . . – 21.30 Filmska oddaja – Drugi spred: 20.15 Igre brez meja 1971 – 21.30 Bumerang

PETEK, 6. avgusta

Prvi spored: 17.15 Poly in sedem zvezd – za otroke – 17.45 Robinson Crusoe – sedmo nadaljevanje – 18.15 Glasbeni sprehod – 20.00 Za in proti – 21.15 Moj bar – glasbena zabavna oddaja – Drugi spored: 20.15 Proza

RADIO KOPER

VSAK DAN: 6.15 Glasba za dobro jutro – 6.30 Poročila – 6.40 Glasba za dobro jutro – 14.30 Poročila – 14.40 Reklame in zabavna glasba – 16.00 Primorski dnevnik.

SOBOTA, 31. julija: 15.30 Sestanek ob juke boxu – 16.15 Zapojmo in zaigrajmo.

NEDELJA, 1. avgusta: 14.30 Nedeljsko srečanje – 14.40 V ritmu polk in valčkov z ansamblom Vilija Petriča – 14.50 Dreja in Vane: Kar po domače – 15.00 Glasba po željah in reklame – 16.00 Programi tedna – 16.10 Poje moški pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka – Kontovela – 16.40 Poletna večerna panorama na obali.

PONEDELJEK, 2. avgusta: 15.30 Naši zbori pojo – 16.20 Od popevke do popevke – 16.40 Iz zakladnice primorskih skladateljev: Karol Pahor: Tri koncertne etude za klavir, „Istrijanka".

TOREK, 3. avgusta: 15.30 Počitniški vrtiljak – 16.15 Iz priljubljenih oper: 1. Luigi Cherubini: Arije Medee iz opere Medea, 2. Giacomo Puccini: Arija Rudolfa iz I. dejanja opere La Boheme, 3. Pietro Mascagni: Intermezzo iz opere Cavalleria rusticana, 4. Charles Gounod: Arija Fausta iz II. dejanja opere Faust, 5. Antonin Dvoržak: Prizor vil in povodnega moža ter zaključni prizor iz opere Rusalka.

SREDA, 4. avgusta: 15.30 Od Triglava do Jadrana – 16.15 Melodije za vsakogar.

ČETRTEK, 5. avgusta: 15.30 Glasba po željah – 16.15 Glasbeni vrtiljak.

PETEK, 6. avgusta: 15.30 Top-pops – paleta popularnosti – 16.15 Mladi izvajalci: Nastopajo gojenci glasbene šole v Cerknem – klavirski razred prof. Cirila Bevka – 16.45 Kulturna panorama: Turisti in kultura.

POPRAVEK

Pri razglasu prostega delovnega mesta socialnega delavca pri Delavski univerzi Ivan Regent iz Kopra, ki je bil objavljen v Primorskih novicah štev. 29 z dne 16. julija 1971 je bilo med pogoji pomotoma objavljeno: visoka šola za socialne delavce. Pravilno je: višja šola za socialne delavce.

NOVICE

Izdaja Zavod Primorske novice Koper z uredništvi v Kopru in v Novi Gorici — Urejuje uredniški odbor — V. d. direktorja in odgovorni urednik **Ivan Vehar** — Urednik izdaje za občine Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana **Zdenka Lovec**, v. d. urednik izdaje za občine Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica in Tolmin **Mirko Cencič** — List izhaja vsak petek — Letna naročnina 30 din, za inozemstvo 60 din, posamezni izvod 1 din — Sedež zavoda (uredništvo in uprava) Koper, Ulica OF št. 12, p. p. 47, telefon 21-470, sedež uredništva v Novi Gorici, Delpinova ulica 19, telefon 21-171 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Bančni račun pri NB v Kopru številka 514-3-142 — Stavek in tisk tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani

Mali oglasi

PRODAM zgodnji semenski krompir „Vesna". Kepic, Podreča 10, Kranj.

OBIŠČITE restavracijo ATRIJ – Koper, Čevljarska 8, tel. 22-090 in prepričali se boste o kvaliteti hrane, pijače in postrežbe.

TRIMER – za dopuste, potovanja, na počitku in zabavi – glavnik za samostriženje vam bo prihranil precej izdatkov in nevolje zaradi poletne vročine. Samostrižec TRIMER z zadovoljstvom uporablja že preko 60 tisoč potrošnikov. Naročite ga tudi vi, ne bo vam žal. Garancija je popolna, v primeru kvara vam pošljemo novega. Zamenjate lahko vse vrste žilet. TRIMER je postal sestavni del dnevne higiene. V vročem poletnem času se lahko strižete vsak dan. Če ga nimajo v vaši trgovini, pošljite nam naslov. Pazite, ker so v prodaji tudi drugi samostrižci, toda TRIMER je edini, ki ima štiri vrste zobcev in brez žilete se lahko počešete in masirate glavo. Pričakujemo vaš naslov, ne bo vam žal izdatka 25 din. TRIMER, 41000 Zagreb, Boškovičeva 40.

STANOVANJE v izmeri 100 kv. m z balkonom, teraso in vrtom ter visoko podstrešje 85 kv. m z odločbo za preureditev v dvosobno stanovanje tudi z vrtom, vse v Novi Gorici, prodam, skupaj ali ločeno, najboljšemu ponudniku proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe: Ankica Pok, Ljubljana, Janežičeva 23.

FIAT 850 special, letnik 1970, v odličnem stanju, prodam. Mirić Spaso, Rožna dolina 111, Nova Gorica.

ŠTEDILNIK „Zoppas" električni in na drva – kombiniran ter peč na olje Husquara, oboje rabljeno, prodam. Ogled od 8. do 12. ure. Poberaj Lidija, Pot na breg 6, Nova Gorica.

FORD TAUNUS 17 M v karavan izvedbi, letnik 1963, dobro ohranjen, prodam. Bregantič Drago, Gor. Cerovo 18, p. Kojsko 65211.

GRADBENO PARCELO na Vetrišču z odločbo, takoj prodam. Naslov na uredništvu Primorskih novic v Novi Gorici.

PREKLICUJEM IN OBŽALUJEM žaljive besede, ki sem jih izrekel Ivanki Gruden, Idrija pri Bači št. 68, dne 28. 5. 1971 na Mostu na Soči. Milan Hvala, Slap ob Idrijci št. 38.

PRODAM 5-tonski kamion FIAT 642-N-2, generalno popravljen. Ivan Zrilič, II. Prekomorske brigade 48, Koper.

PRODAM čoln ELAN GT 900, popolnoma opremljen, s hidravličnim krmilom in z motorjem Johnson 40 KS – electramatic. Silva Kosančič, Veleblagovnica „Jadro" Piran.

PRODAM tovorni avto-kiper MERCEDES, nosilnost 3.500 kg, registriran do maja 1972. Alojz Križnar, Naklo 93 pri Kranju.

POLTOVORNI „FIAT 615" generalno prenovljen motor in ostalo, registriran do VII. 1972, prodam ali zamenjam za osebni avtomobil. Gostilna „Rebec", Parje, 66257 Pivka.

ŠIVALNI stroj „Necchi" in kuhinjsko mizo s štirimi stolicami, prodam. Viktorija Bratuž, Prvomajska 84 – Nova Gorica.

NOVO hišo s 400 kvad. metri vrta v Solkanu, Vezna pot št. 10, prodam. Ogled vsak dan od 17. do 21. ure.

FIAT 1300, letnik december 1968, v dobrem stanju, prodam. Štefan Oblokar, Soška 26, Solkan.

NUJNO PRODAM motorno jahto za 4 osebe. Naslov na upravi lista, Koper, Ul. OF 12.

FIAT 1100, letnik 1961, v dobrem stanju, prodam. Ogled od 15. ure dalje Vrtojba 75.

ZAMENJAM dvosobno komfortno stanovanje s telefonom v Novi Gorici za stanovanje v Idriji. Informacije tel. 21-655 od 16. ure dalje.

ŠKODO 1000, letnik 1967, v dobrem stanju, prodam. Ivan Hudobec, Gostol Nova Gorica.

FIAT 750, ugodno prodam. Ogled vsak dan pri Tomažič – mehanična delavnica Nova Gorica ali tel. 22-757.

INŠTRUIRAM za popravne izpite v višjih razredih osnovne šole. Srečko Fišer, Na hribu 13, Šempeter pri Gorici.

FIAT 750, letnik 1966, prodam. Marij Semolič, Majaronova 24, Ljubljana.

ZAHVALA

Dotrpela je naša draga žena, mama, stara mama, sestra in tašča

VIDA JASNIČ
roj. KRŠEVAN

Prisrčna hvala vsem, ki so nam v teh težkih dneh nesebično pomagali in ji skušali kakorkoli lajšati njeno trpljenje. Lepa hvala zdravnikom in vsemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Šempetru pri Gorici za vso nego in pozornost. Posebno zahvalo smo dolžni častitemu gospodu župniku iz Batuj za tolažilne besede in cerkveni obred. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti ter ji poklonili toliko lepega cvetja in vencev.

Črniče, 19. julija 1971

Žalujoči: mož, sinova in hčere z družinami, sestri, zetje, snahe in vnuki ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni smrti našega dragega brata in strica

BOGOMILA JERAMA-ALOJZA
iz Jesenic pri Cerknem

se zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh bridkih trenutkih priskočili na pomoč, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala članom kolektiva Lesnoindustrijskega podjetja „Bled" za nudeno pomoč in ZB Jesenice.

Jesenica, Prvačina, 20. julija 1971

Žalujoči: bratje in sestra ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega dragega 9-letnega sina in brata

SLAVKA BOLČINA
iz Otlice

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ter nam kakorkoli pomagali v teh bridkih urah, darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala tovarišici Ivanki Bizjak, upraviteljici osnovne šole Otlica, za organizacijo pogreba in vsestransko pomoč.

Otlica, 16. julija 1971

Žalujoči: starši, bratje in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi naše drage žene, mame, hčerke in sestre

MARJETE JAKOMIN

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter izrazili sožalje. Posebna zahvala vaškim pevcem, godbi na pihala iz Pirana ter Angelu Udoviču in Zmagi Vidali za poslovilne besede.

Kubed, Koper, Ankaran, Dekani, 20. 7. 1971

Žalujoči: mož Ivan, sin Danilo in hči Danica z družinama, mati Marija ter sestri Bazilka in Romana z družinama.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA – 30. KOLO

Neuradno poročilo

Srečke s končnicami	so zadele dobitek N-din	Srečke s končnicami	so zadele dobitek N-din
10	6	266344	10.000
20	10	057454	150.000
90	10		
61100	500	5	6
426110	10.000	67855	500
581110	10.000	23885	2000
		394425	10.000
2021	200		
04641	500	16	10
65011	1000	93296	500
226671	10.000	85966	2000
438491	10.000	333666	10.000
		128786	10.000
		487856	10.000
32	10		
3952	200	07	20
37742	1000	567	100
528592	10.000	70477	500
648702	10.000	237517	10.000
576362	50.000	043597	10.000
93	10	8	6
53	20	30738	500
23243	500	89308	1000
29293	500	97718	1000
722183	10.000	457388	10.000
94	30	71149	500
904	50	05039	1000
75694	500	45 5809	10.000

OBVESTILO

Cenjene goste obveščamo, da je naše gostišče od 1. avgusta 1971 spet odprto.

Toplo se priporočamo za obisk!

GOSTILNA »PRI KOMELU«
KROMBERK — Nova Gorica

MEBLO — NOVA GORICA

razpisuje
za šolsko leto 1971/72

1 štipendijo na biotehnični fakulteti — gozdarska smer

Prijavo z življenjepisom, dokazilom o socialnem stanju in prepisom zadnjega šolskega spričevala — potrdila o opravljenih izpitih — pošljite na naslov:
»MEBLO« — Nova Gorica, Kadrovska služba — do 14. VIII. 1971.

CESTNO PODJETJE V KOPRU — Odbor za delovna razmerja

objavlja
prosto delovno mesto

administratorja

v centralnih obratih v Kopru

Pogoj: ekonomska srednja šola ali srednja administrativna šola.
Osebni dohodek je določen s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov.
Sklenitev delovnega razmerja je možna takoj.
Kandidati naj pošljejo prijave splošnemu sektorju podjetja do 15. 8. 1971.

PATENTIRANA AVTOALARMNA NAPRAVA »VARNOST« (patent P 1779/67) test revije »AVTO«.

Pripravo za zvočno ali za zvočno in svetlobno signalizacijo se da tako regulirati, da deluje ob samem dotiku avtomobila pri poskusu tatvine ali vloma. Cena 150 din.

Naročila in informacije na naslov: BORIS PERTOT, Ulica talcev 5, Koper.

Sporočamo, da se je začela prodaja najnovejših vzorcev sezone jesen—zima

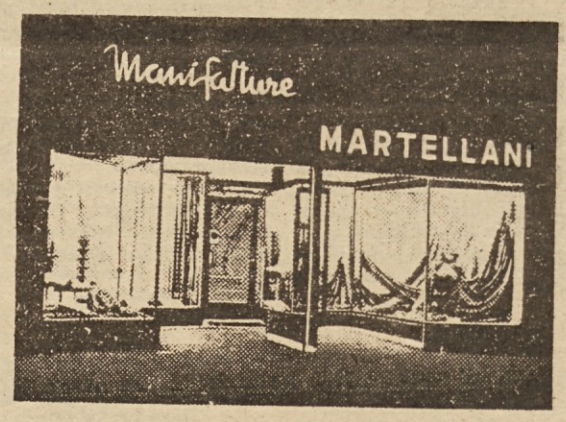

GORICA CORSO VERDI 91 Telefon 31-33

- ZAVESE DIOLEN IN TERYLEN
- TKANINE ZA NOTRANJO OPREMO STANOVANJA
- PREPROGE, POSTELJNA PREGRINJALA, ODEJE
- METRSKO BLAGO ZA ŽENSKE IN MOŠKE

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega brata in strica

FERDINANDA PERŠOLJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih dneh kakorkoli pomagali in z nami sočustvovali. Posebno se zahvaljujemo gospodoma župnikoma iz Šmartnega in Biljane, darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Šmartno, 24. julija 1971

Žalujoči: sestra Ivanka s hčerko Lučko in brata Anton ter Jožef z družinama in drugo sorodstvo

Izkoristite VELIKO RAZPRODAJO v trgovini konfekcije

MONCARO

GORICA, Korzo Verdi 113/117

Na razpolago je velika izbira oblačil v raznovrstnih krojih, od letošnje pomladi in poletja za moške, ženske in otroke, kot tudi moderno metrsko blago z najrazličnejšimi vzorci.

Veliko znižanje cen!

Pralni stroji — štedilniki — hladilniki
stroji za pomivanje posode

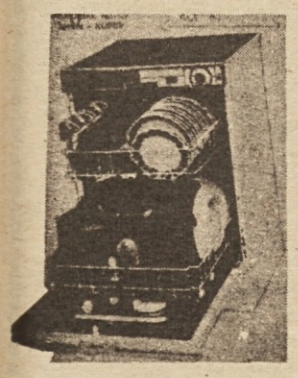

— INDESIT in drugih najboljših znamk
— VELIKA IZBIRA LESTENCEV
— računalniki in pisalni stroji OLIVETTI s slovenskimi črkami po najnižjih cenah v GORICI pri

TERMOTECNICA
Korzo Verdi 47 in na Travniku 11

ZA VSE IZDAJAMO GARANCIJSKI LIST!

ZDRAVSTVENI DOM NOVA GORICA

razpisuje
ZA ŠTUDIJSKO LETO 1971/72:

— **dve štipendiji za študij na medicinski fakulteti — oddelku za splošno medicino in**

— **dve štipendiji za študij na višji šoli za zdravstvene delavce — oddelku za medicinske sestre**

K prošnji s kratkim življenjepisom naj kandidati priložijo: prepis zadnjega spričevala oz. potrdila o doslej opravljenih izpitih in potrdilo o premoženjskem stanju. Pri izbiri bodo imeli prednost kandidati, ki so doma iz občin Ajdovščina, Nova Gorica ali Tolmin in imajo slabše socialne razmere ter so že vpisani na medicinsko fakulteto oz. na višjo šolo za zdravstvene delavce. Končni rok za sprejemanje prijav je 15. 8. 1971.

PODJETJE
ZA OBNOVO TIRNEGA MATERIALA
LJUBLJANA

Delovišče v Novi Gorici (Mostovna), Kolodvorska 5, Nova Gorica

razglaša
prosta delovna mesta

3 KVALIFICIRANIH KLJUČAVNIČARJEV

KVALIFICIRANEGA KOVAČA

KVALIFICIRANEGA STRUGARJA (lahko tudi priučen)

Pogoji:

2—3 leta delovnih izkušenj.
Nastop dela takoj ali po dogovoru.
Osebni dohodek po pravilniku.
Možnost napredovanja.

OBČINSKO SODIŠČE V PIRANU

razpisuje delovno mesto

RAČUNOVODJE
za nedoločen čas

Pogoj: ESŠ in 5 let ustrezne prakse

Poskusna doba traja 2 meseca.
Razpis velja do 1. septembra 1971.
Stanovanja ni.

Tops - pops

Paleta popularnosti z dne 30. julija

Ta teden:	Naslov:	Izvajalci:	Prej. teden:
1.	MAN OF MANY FACES	Christie	1
2.	ROSETTA	Fame & Price	–
3.	BROWN SUGAR	Rolling Stones	2
4.	MAMA TOLD ME	Three Dog Night	–
5.	IF	Bread	3
6.	IMMIGRANT SONG	Led Zeppelin	6
7.	HOT LOVE	Tyrannosaurus Rex	4
8.	I AM . . . ISAID	Neil Diamond	5
9.	MARGERITA	Excorrado	7
Nova melodija v tem tednu:			
10.	TRIDESET LET	Oto Pestner	–

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Glasujem za pesem: .....

OPOMBA: Oddaja je na sporedu vsak petek ob 15.30 – Odrezek izpolnite in pošijite na naslov: RADIO KOPER – Paleta popularnosti.

Lit. 160.000 nudi italijanska tvrdka iz Vidma (Udine) za korespondenta

za dopisovanje z jugoslovanskimi kupci — urejanje plačil

Potrebno je znanje strojepisja, odlično znanje srbohrvaščine in italijanščine. Oseba mora biti sposobna za koordinacijo vseh del v zvezi s prodajo na jugoslovanski trg.

Prednost imajo kandidati, ki obvladajo tudi angleščino ali nemščino, stari od 25 do 40 let

Delovno razmerje je zagotovljeno. Možnost bivanja v Udinah ali dnevni prevoz v službo iz Nove Gorice.

Ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite v 5 dneh na uredništvo v Novo Gorico.

Odbor za medsebojna razmerja lesnega podjetja

OPREMA IZOLA

RAZGLAŠA
naslednja prosta delovna mesta:

1. **RAZPISOVALEC DELOVNE DOKUMENTACIJE — ADMINISTRATOR**
2. **TAJNICA DIREKTORJA**
3. **ADMINISTRATORKA V TEHNIČNEM VODSTVU**
4. **DAKTILOGRAF — STROJEPISKA**

Kandidati, ki želijo stopiti na delo na ta delovna mesta, morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
pod 1. ekonomski tehnik z najmanj 2 leti prakse
pod 2. in 3. ekonomski tehnik
pod 4. končana administrativna šola

Na prosta delovna mesta se sprejemajo kandidati za nedoločen čas, z zaposlitvijo s polnim delovnim časom.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju določenih pogojev naj kandidati pošljejo na gornji naslov, in sicer 8 dni po objavi tega razglasa.

Delavski svet trgovskega podjetja

Grosist Gorica

ŠEMPETER PRI GORICI

razglaša prosto delovno mesto

inšpektorja podjetja

Pogoji: poslovodska šola in 5 let delovnih izkušenj v poslovodskih poslih

Ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja do 14. avgusta 1971.

Na podlagi sklepa poslovnega odbora

Medobčinski zavod za požarno in reševalno službo
KOPER, PREČNA 3

razpisuje
2 prosti delovni mesti

ŠOFERJA C ali D kategorije,
ki mora biti avtomehanik, avtoličar ali avtoelektričar

Pogoji:

a) odslužen vojaški rok,
b) starost do 30 let.

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi dohodka in osebnega dohodka zavoda. Samsko stanovanje preskrbljeno. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Delovna skupnost

Nižje glasbene šole Ilirska Bistrica

razpisuje
za nedoločen čas naslednji delovni mesti:

a) **UČITELJA ZA ODDELEK PREDŠOLSKIH OTROK, NAUK O GLASBI IN KLAVIR**
b) **UČITELJA ZA HARMONIKO**

Pogoji:
pod a) I. stopnja AG oddelka za glasbeno pedagogiko,
pod b) srednja glasbena šola
Rok prijave do 10. avgusta 1971.

Komisija za razpis vodilnih delovnih mest
SADNO LIKERSKEGA KOMBINATA

FRUCTAL-ALKO AJDOVŠČINA

RAZPISUJE

na temelju določil 68. in 69. člena statuta in 8. člena pravilnika o medsebojnih razmerjih iz združenega dela prosta mesta

direktorjev sektorjev

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še enega od naslednjih pogojev:

a) DIREKTOR TEHNIČNEGA SEKTORJA:
— diplomirani inženir živilske tehnologije, diplomirani inženir kemije ali diplomirani inženir agronomije, s petletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izgušnjami v gospodarstvu
— inženir živilske tehnologije, inženir kemije ali inženir agronomije, z osemletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izkušnjami v gospodarstvu
— abiturient srednje tehnične šole kemijska smer ali srednje kmetijske šole, s petnajstletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izkušnjami v gospodarstvu

b) DIREKTOR KOMERCIALNEGA SEKTORJA:
— diplomirani ekonomist, s petletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izkušnjami v gospodarstvu
— ekonomist, z osemletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izkušnjami v gospodarstvu
— abiturient ekonomske srednje šole, s petnajstletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izkušnjami v gospodarstvu

c) DIREKTOR FINANČNO-ANALITSKEGA SEKTORJA:
— diplomirani ekonomist ali diplomirani inženir organizacije dela s petletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izkušnjami v gospodarstvu
— ekonomist ali inženir organizacije dela, z osemletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izkušnjami v gospodarstvu
— abiturient ekonomske srednje šole ali gimnazije, s petnajstletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izkušnjami v gospodarstvu

č) DIREKTOR SPLOŠNEGA SEKTORJA:
— diplomirani ekonomist ali diplomirani pravnik s petletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izkušnjami v gospodarstvu
— ekonomist ali pravnik, z osemletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izkušnjami v gospodarstvu
— abiturient ekonomske srednje šole ali gimnazije s petnajstletnimi tej strokovnosti ustrezajočimi delovnimi izkušnjami v gospodarstvu

Komisija sprejema pismene prijave 15 dni od dneva objave razpisa. Kandidati morajo prijavi priložiti življenjepis z opisom dosedanjega dela in dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev. Nepopolnih prijav komisija ne bo obravnavala.
Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 15 dneh po sprejetju sklepa o izbiri.
Ovojnico s prijavo označite »Za razpisno komisijo«.

Komisija za delovna razmerja
razglaša naslednja prosta delovna mesta:

1. **VODJA PLANSKO ANALITSKEGA ODDELKA:**
— diplomirani ekonomist in 3-letne delovne izkušnje ali
— ekonomist in 5-letne delovne izkušnje
2. **ORGANIZATOR V ERC:**
— ekonomist in 3-letne delovne izkušnje ali
— ekonomski tehnik in 5-letne delovne izkušnje
3. **KNJIGOVODJA OSNOVNIH SREDSTEV:**
— ekonomski tehnik in 3-letne delovne izkušnje
4. **SKLADIŠČNIK:**
— kvalificiran delavec trgovske stroke in 3-letne delovne izkušnje
5. **STROJNI TEHNIK:**
— strojni tehnik in 3-letne delovne izkušnje
6. **REFERENT V PRODAJNEM ODDELKU:**
— ekonomski tehnik in 5-letne delovne izkušnje

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev dostavite v roku 15 dni od dneva objave na upravo podjetja. Nastop službe je mogoč takoj. Za vsa delovna mesta velja poskusni rok po pravilniku podjetja. Stanovanja niso zagotovljena.

Okrog kmetijstva in zadružništva

Dne 22. julija je imel svet krajevne skupnosti Pobegi-Pridvor sejo, na kateri je bila zelo živahna razprava o problemih kmetijstva in zadružništva, kjer so ugotovili, da kmetovalec še vedno nima tistega mesta v naši družbi, ki mu po težkem in napornem delu gre. Kmetje so zahtevali svojo poslovno samoupravno organizacijo med tremi kmetijskimi organizacijami v Luciji, Izoli in Agrario iz Kopra, da bi na obali vodili enotno kmetijsko politiko. Postavili so tudi zahtevo, naj bi Agraria čim bolj sodelovala s krajevnimi skupnostmi in izdelala predlog o novem načinu zadružništva, saj si želijo kmetje z njo čim večjega sodelovanja.

Tudi problem vode je bil na dnevnem redu. Kmetje smatrajo, da potekajo priprave za gradnjo višinskega vodovoda vse prepočasi, zato so predlagali naj bi se vsi občinski odborniki in predsedniki svetov krajevnih skupnosti s podeželja koprske občine sestali s svojimi poslanci in pospešili gradnjo vodovoda, ki je nujno potreben. Ker ni vode, zaostaja gospodarstvo na vasi, zaostaja gradnja stanovanjskih hiš, obrt in tudi zdravje ljudi, ki tu živijo, je ogroženo. Na tem območju trenutno rešujejo krizo koprski gasilci, ki vozijo vodo po vaseh. Seveda je voda za oddaljene kraje predraga, saj stane prevoz 8 kubikov vode do Gradina 23.000 S-din. Na seji so predlagali, da bi bila cena vode za vse enaka in naj bi o tem odločil oddelek za gospodarstvo koprske občine.

Upravitelj osnovne šole Elvire Vatovec je poročal, da je za varstvo otrok predviden vrtec v stavbi bivšega konzumnega društva v Pobegih, ki naj bi služil za otroke iz Pridvora. Z njegovim predlogom so se vsi strinjali.

Ker so zastarele pogodbe za poslovne prostore v zadružnih domovih, v katerih poslujejo gostilničarji, Jestvina, Agraria in mesarji, so izvolili 5-člansko komisijo, ki jo zastopa tudi organ koprske občinske skupščine, da popravi najemninska razmerja in prilagodi današnjim cenam.

Ob koncu je svet krajevne skupnosti potrdil predlog aktiva vaške skupnosti iz Pridvora, da bi zgradili nad cesto, ki zavije proti Marezigam strnjeno stanovanjsko naselje 25 do 30 hiš. Tu je nerodoviten in neobdelan teren, zato lokacije ne bi bile predrage, prednost pa je v tem, ker je zelo lep pogled na morje.

VILJEM TURK

Sprejeli statut obalnega sveta

Na izredni skupščini občine Piran, ki je bila prejšnji teden, so odborniki razpravljali o predlogu statuta obalnega sveta in o kulturni skupnosti.

Predlog statuta obalnega sveta je bil že predmet nekaj razprav, tako zbora volivcev kot kluba odbornikov. K predlaganim točkam je bilo nekaj pripomb, ki so jih podprli tudi na izredni seji skupščine. Tako so predlagali, naj obalni svet ureja samo tiste zadeve, ki jih nanj prenesejo občine, kot je v predlogu statuta, glede dela obalnega sveta pa so predlagali, da bi se vanj vključile tudi zadeve o ureditvi obalne ceste in o zatiranju nalezljivih bolezni. O kulturni in prosvetni dejavnosti pa naj bi se pogovorili bolj konkretno. Eden zadnjih členov statuta govori tudi o javnih razpravah. Piranski občani so ga spremenili v toliko, da javne razprave organizira občina ustanoviteljica in ne obalni svet.

Večina členov statuta je bilo dopolnjenih že s prejšnjimi predlogi, zato so nove formulacije z izredne seje izhajale predvsem iz sedanjih neustreznih oblik členov, ki pa so večinoma posledica neupoštevanja pravil slovenskega jezika. Če bi potegnili zaključek iz vseh pripomb, potem bi lahko rekli, da si želijo predvsem tak obalni svet, ki ne bi bil le še en organ oblasti poleg ali celo nad sedanjimi občinami, temveč organ, ki bi tisto delo, ki so mu ga namenile občine, opravljal res učinkovito, in to za vse občine enako.

N. G.

Odrešujoča voda prihaja

(Nadaljevanje s 1. strani)

odlok o upravnih taksah, kot že vrsto let tudi za letos izdala odlok o premij za kravje mleko in odobrila zaključni račun sklada za pospeševanje kmetijstva in njegov finančni načrt za letos.

V nadaljevanju seje so obravnavali poročilo sklada za reševanje stanovanjskih problemov udeležencev NOV. Iz poročila je razvidno, da so lani porabili v ta namen približno 1,8 milijona N-dinarjev, letos pa bodo imeli — skupaj z bančnimi krediti — na voljo kar 7,8 milijona dinarjev. S tolikšno vsoto bo seveda mnogo lažje razreševati kopico vprašanj, ki so se nagomilila v povojnih letih.

Skupščina je že sprejela sklep, po katerem je dopustna razlastitev potrebnih parcel v korist republiškega cestnega sklada, ker jih bo potreboval za prestavitev javne ceste pred Postojnsko jamo. Ta cestni odsek je že zgrajen, čeprav z lastniki zemljišč še niso urejena premoženjsko pravna vprašanja. Razprava se je razvila tudi v obravnavo drugih potrebnih ureditvenih del na cestah v občini. Med drugim so odborniki predlagali, naj bi pristojni organi čimprej poskrbeli za asfaltiranje 12 km dolge ceste, ki vodi iz Pivke skozi Knežak v Ilirsko Bistrico.

Končno je skupščina sprejela še dogovor o ustanovitvi skupnega medobčinskega organa samoupravljanja. Svet kraškonotranjskih občin, kot se bo ta organ imenoval, bo obsegal občine Cerknico, Ilirsko Bistrico, Postojno in Sežano in naj bi bil posvetovalni in koordinacijski organ za vse zadeve skupnega pomena teh občin. Med ta vprašanja sodijo enoten pristop k pospeševanju razvoja Brkinov, sodelovanje pri izdelavi turističnega projketa Gornji Jadran, problematika cest, vodne oskrbe, gospodarjenja z gozdovi in podobna vprašanja. Svet bo ustanovljen, kakor hitro se bodo vse sodelujoče občinske skupščine izrekle za njegovo ustanovitev.

(JL)

Folklorni festival bo živel

(Nadaljevanje s 1. strani)

mezne nastope lahko poživili s prikazovanjem diapozitivov značilnih pokrajin, iz katerih so izvirali prikazani plesi ali pesmi.

Večeri izvirne folklore kot jedra oz. zakladnice našega ljudskega bogastva so sicer bili dovolj zanimivi za domače prebivalstvo, ki je razumelo napovedi in besedilo pesmi, manj zanimivi pa za tujce, ki niso vedeli, za kaj pravzaprav gre. Po mnenju režiserja bi v bodoče kazalo poleg konferanse v več jezikih uvesti tudi tematske večere, ko bi na primer obravnavali enkrat samo svatbene običaje, drugič pustne in podobno. Vključitev starih ljudskih instrumentov prireditev zelo popestri, vendar bi jih smeli uporabljati samo kot vmesne točke za zapolnitev odmorov oz. čakanja, da se ansambli preoblečejo in pripravijo na naslednjo točko.

Pester večer v ljudskem slogu je bil doživetje zase. Medtem ko so pevci ogreli predvsem domačo publiko (moški pevski zbor Ribničani iz Ribnice in Sestre Potočnik iz Slatne), je godba na pihala v narodnih nošah iz Zgornjih Gorij s svojimi poskočnimi vižami ogrela tudi inozemski del publike.

Višek festivala so vsekakor predstavljali zaključni večeri z nastopi Madžarske skupine „Folklor“ iz Szekesfehervara (mimogrede povedano: v kraju je kobilarna, ki je podružnica naše Lipice), Romunske skupine „Doina“ iz Bukarešte in naše folklorne skupine „Ivo Lola-Ribar“ iz Beograda. Izredno številno občinstvo (spet mimogrede: število publike je naraščalo od prireditve do prireditve, kar dokazuje, da je med turisti dovolj zanimanja za prireditve te vrste), je burno pozdravljajo tako Madžare, ki jih je odlikovala želja po čim večji izvirnosti, kot Romune zaradi njihove visoke tehnične ravni; kar na odprti sceni pa je ploskalo beograjski skupini zaradi njenih temperamentnih in res skladno izvedenih plesov. Tako je zaključni večer izzvenel v splošno navdušenje in v neizrečeno zahtevo, da festival ne sme zamreti.

Za prihodnje leto lahko pričakujemo številne izboljšave, med drugim predvsem zaradi novega, res ustreznega prizorišča, ki ga bodo do tedaj zgradili v Portorožu. To in pa pokazano zanimanje publike za festivalske prireditve pa sta pravzaprav osnovno jamstvo za to, da prihodnje leto ne bo pomislekov proti XIII. festivalu.

Berite PRIMORSKE NOVICE

BREST POHIŠTVO

Mladinci Arga za šesteroboj pet čolnov

Takoj po končanem republiškem prvenstvu je strokovna komisija VZ Slovenije določila mladinske posadke, ki bodo Slovenijo zastopale na tradicionalnem šesteroboju, ki je bil konec prejšnega tedna v Čelovcu. Kot je bilo pričakovati, so v reprezentanci posadke Arga in Pirana ter ena posadka Branika iz Maribora. S tem so mladi veslači Arga in Pirana dobili še eno priznanje in seveda nagrade za požrtvovalno in načrtno delo v teh dveh obmorskih klubih.

jk

Še vedno nič jasnega

(Nadaljevanje s 1. strani)

je že to, da obstajajo, da delajo in tako vsaj malo pomagajo pri zvišanju kulturnega nivoja izobrazbe pri ljudeh.

Seja se je končala s tem, da so odborniki zaradi premalo utemeljenih razlogov za ustanovitev obalne kulturne skupnosti sklenili, da naj iniciativni odbor za ustanovitev kulturne skupnosti pripravi še predlog z obrazložitvijo za ustanovitev občinske kulturne skupnosti. To so utemeljevali s tem, da je bolje, če v svojem občinskem merilu najprej pogledajo kaj se da za kulturo storiti in če bodo kasneje ugotovili, da bi bila ustreznejša obalna kulturna skupnost, se ji bodo pač priključili. Nalogo za pripravo koncepta občinske kulturne skupnosti je dosedanji iniciativni odbor odklonil. Dejali so, da so pri svojem delu izhajali na začetku iz tega, da se ustanovi občinska kulturna skupnost, nato pa so z zbiranjem podatkov na podlagi temeljite preučitve ugotovili, da bi bila boljša obalna kulturna skupnost. Tak je bil tudi njihov končni zaključek. Sedaj bi bilo nemogoče, da pripravijo predlog še za občinsko kulturno skupnost, saj bi s tem pobijali prejšnje ugotovitve, do katerih so prišli v teh zadnjih mesecih dela.

Ker so piranski odborniki še vedno vztrajali na svojem, iniciativni odbor pa na svojem, je ta odstopil in na seji so morali izvoliti nov odbor. V novem iniciativnem odboru so Angelca Ravnik, dr. Marko Dvoržak, Leander Pegan, Božidar Jevševar, Slavko Kavšek, Marjana Lenassi, Elio Muzzica, Tatjana Poberaj-Miklavčič, Roman Poljšak, Jože Sorta, Elica Tome-Boltin. Njihova edina naloga je, da pripravijo koncept občinske kulturne skupnosti, odborniki pa se bodo lahko potem odločili na podlagi obeh predlaganih za tisti koncept, ki se jim bo zdel najboljši.

N. G.

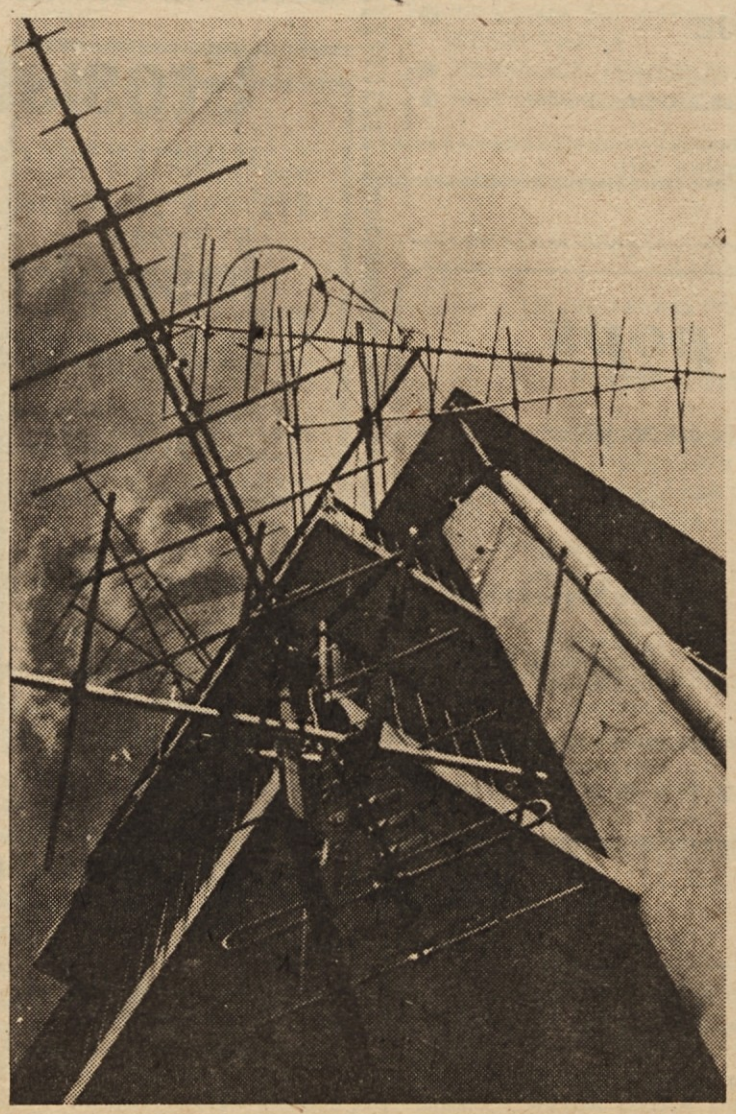

Razglednica koprske RTV hiše: smeri na vse strani sveta (Foto: S. Brus)

Barba Vane je zapisal...

Dragi počitniški in dopustniški občani!

Prav nič vam nisem nevoščljiv! V resnici mi se zelo smilite, ker vem, da silno trpite in da se hudo jezite, saj se morate reveži pražiti na soncu dopoldne in popoldne, prerivati se na peščinah z drugimi neznanimi in znanimi sotrpini, namakati se v slanem morju. Zvečer odganjate komarje, ponoči pa zaradi njih in neznosne sopare ne morete spati, pa še zaradi vreščečih glasb, ki na vsakem koraku spremljajo vaše počitnice in dopuste.

Ne, niso mačje solze, če moraš dva, tri tedne, ali celo ves mesec preživeti na morju. Vem, da ste bili razvranih živcev že pred nastopom počitnic in dopustov, saj je to nenormalni del vašega življenja. Koliko samo stane morska oprema, ki je posebne sorte in, ki je ne moreš uporabljati nikjer, razen ob morju. In ta oprema menja modo vsako leto, ker morajo tudi tekstilne in druge tovarne zaslužiti denarja, veliko denarja.

Kopalke morajo biti najnovejšega kroja in barv, prav tako obleke, in sicer posebej za dnevno rabo, posebej za zvečer, posebej za nočno bivanje in veseljačenje. Potem so tu napihnjene blazine in še marsikaj mora biti ob morju napihnjeno. Seveda se pred drugimi ne smete pokazati, da nimate polnih denarnic. Zato morate čimdlje ostati na številnih terasah, razkazovati svoje večerne obleke, od mini do maksi. Kajpak morate piti same izbrane in drage pijače, kaditi uvožene cigarete, naročati jedače na žaru in ražnju, kalamare in brancine, škarpe in morske dateljne. In tako dalje in tako naprej.

Tudi vem, da preklinjate počitnice in dopuste in tiste, ki so se tega modernega vraga izmislili. Včasih so šli na počitnice le učitelji in profesorji, otroci pa so za počitnice morali pomagati staršem doma ali na polju. Tudi učitelji so navadno odšli k svojim staršem. Potem pa je tudi posvetna oblast ukazala, da morajo vsi delovni državljani in kasneje še občani na dopust. V zadnjih letih, lahko rečem desetletju, je dopust postal nekak vesoljski praznik, ki je prodrl v vse plasti in sloje. Temu so se izognili le kmetje, ki tako in tako precej hitro izumirajo.

Vem, da se vam je težko odpovedati dopustu ob morju, ker bi bili na delovnem mestu potem ob ugled, saj bi ves kolektiv opazil vašo bledo kožo, gledal vas zaničljivo, postavljal vam neprijetna vprašanja, na katera bi vam bilo še bolj neprijetno odgovarjati. Raje ste si sposodili denar pri znancih, sosedih, sorodnikih ali v banki, samo da ste lahko šli vštric z ostalo družbo, ki ni prav nič prizanesljiva. V jeseni boste začeli delati pokoro, jesti enoloničnice, vračati denar, se tiščati bolj doma in se počasi spet pripravljati na prihodnji dopust ali počitnice.

Mnoge izmed vas sem v soboto in nedeljo srečal v Kopru, kamor sem bil povabljen na zaključno prireditev folklornega festivala, pravzaprav na „Koprsko noč,“ ki je postala že tradicionalna, kakor je pisalo na plakatih. Po prireditvi na glavnem trgu, ki je bil zaseden do zadnjega „kotička“ (tako so objavili časopisi), sem se z Angelom in njegovo ženo s komolci prerival na Belveder. Iskali smo prostor, da bi si pogasili grlo, pa je bilo vse zasedeno. Morje ljudi in povsod so pobirali vstopnine. Prejšnja leta je bilo mnogo lepše, bolj razsvetljeno, veselo, pekli so na vseh koncih in krajih. Letos pa je bilo v resnici precej klavrno. Ne vem, kaj je pičilo koprske gostince, da nočejo denarja. Vem, da sem bral lani v časopisih, kako gre gostincem slabo, da komaj shajajo in da bi morala družba imeti več razumevanja do turističnega gospodarstva in tako naprej.

Letos je bilo manj miz, manj gostincev, manj jedač in pijač. Lokale pa so hiteli zapirati, ker so se bali gostov. Pa naj mi ne zamerijo, takšno sodbo sem slišal tudi od drugih neprizadetih občanov. Angelova žena je silila, naj gremo na razstavišče „Primorska razstavlja.“ Tudi tu so pobirali vstopnino, čeprav ni bilo nobene predstave več. Vendar smo na našo srečo našli mizo, ki so jo zapustili neki vinjeni inozemski turisti. Opotekaje so iskali izhod in preklinjali v konvertibilni valuti.

Za sosednjo mizo pa so sedeli naši stari znanci iz Rižanske doline. Pripeljali so se seveda s katrco, ki jo v tednu izkoriščajo za prevoz zelenjave v mesto. Rekli so mi, da zaslužijo z njo več kot kamjonarji, ki plačajo velike takse, ob sobotah in nedeljah pa se morajo tiščati doma, ker ne smejo na cesto. Potem pa se nismo mogli več pogovarjati, ker se je oglasila glasba, ki jo je bilo slišati do Snežnika. Angelova žena Darinka, ki je prej silila na razstavišče, je rekla, da ne bo vzdržala takega trušča. In res: „Primorska razstavlja“ se je zvečer spremenila v „Primorska razgraja.“ Čeprav sem vajen šenšurja, tudi jaz nisem vzdržal več. Na hitrico smo popili pivo, plačali in jo popihali domov. Še danes mi šumi v glavi.

VAŠ NAGLUŠNI VANE!